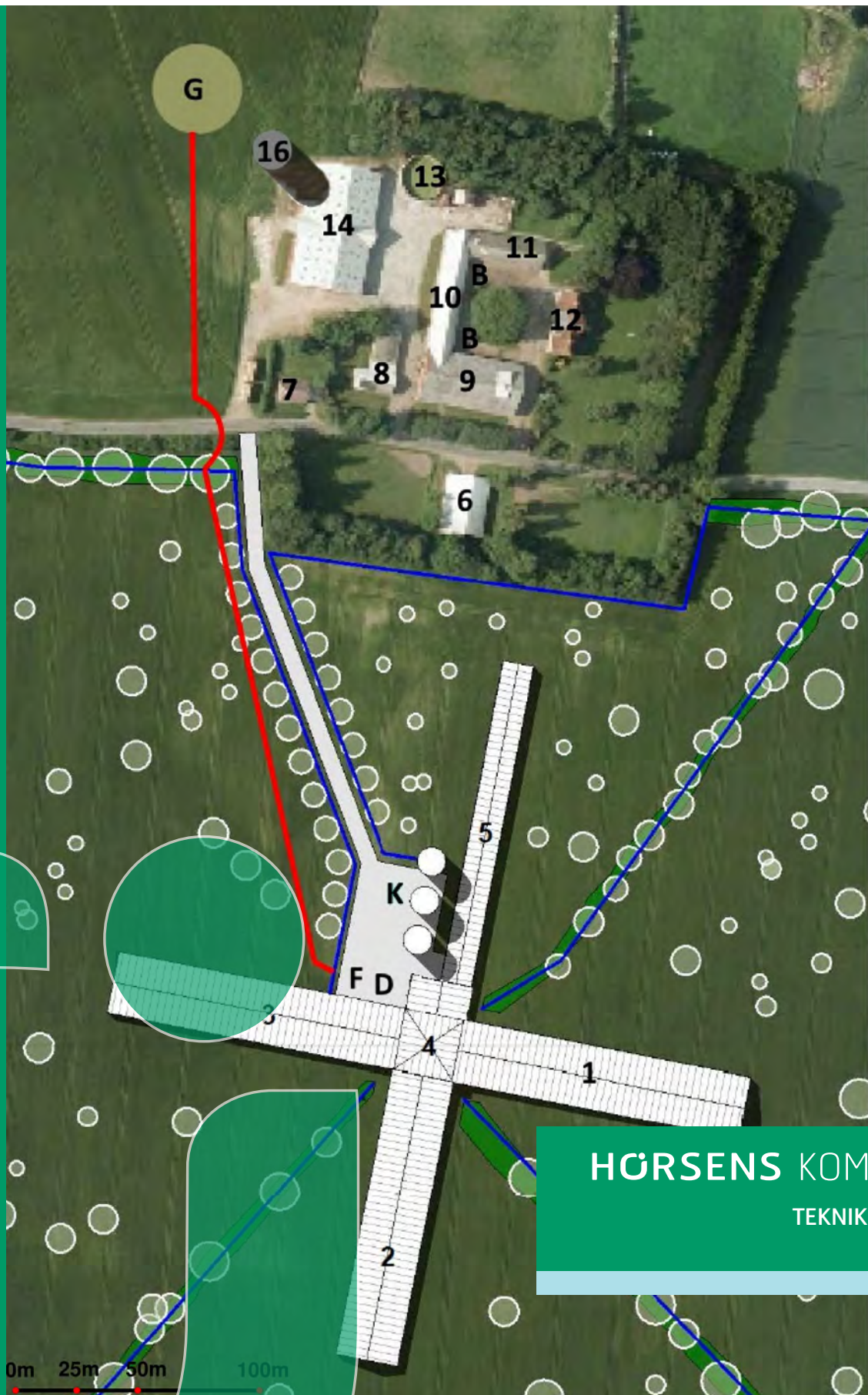

Miljøgodkendelse

på Kirkevej 25, 8751 Gedved

I henhold til § 12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

OKTOBER 2014

HØRSENS KOMMUNE

TEKNIK OG MILJØ

Landbrug
Rådhusstorvet 4, 8700 Horsens

Landbrug
Sagsbehandler:
Jonna Lund
Direkte: 76292754

www.horsens.dk

Sagsnr. 09.17.00-P19-1-14
Dato: 9.oktober.2014

Miljøgodkendelse efter § 12 stk. 2 i husdyrbrugsloven¹

Horsens Kommune fremsender hermed afgørelse om miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Kirkevej 25, 8751 Gedved, som drives under cvr. nr. 35651276.

På ejendommen har Horsens Kommune godkendt, at der etableres en økologisk hønseproduktion med tilhørende udearealer. Der bygges 4 sammenhængende stalde, en gyllebeholder og 3 fodersiloer. Fjerkræholdet vil bestå af 49.050 stk. årshøns (54.000 hønsepladser) (295,8 DE) og 81.000 stk. hønniker (27.000 stipladser) (57,86 DE). I alt svarer produktionen til 353,34 DE beregnet efter gældende husdyrgødningsbekendtgørelse².

Afgørelsen annonceres på kommunens hjemmeside (www.horsens.dk), under emnet Kommunen, Afgørelser og Aktindsigt, fra den 9. oktober 2014.

Afgørelsen sendes med digital post. Såfremt afgørelsen ønskes tilsendt i en printet udgave kan der rettes henvendelse til sagsbehandleren.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse.

Klageberettigede er afgørelsens adressat, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt lokale foreninger hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

En eventuel klage mrk. sags nr. **09.17.00-P19-1-14**, og skal sendes til:

Horsens Kommune, Naturafdelingen
Rådhusstorvet 4
8700 Horsens
eller
natur@horsens.dk

Kommunen videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale der er indgået i sagens bedømmelse. Samtidig med videresendelse af klagen sendes en kopi af kommunens udtalelse til de i klagesagen involverede, med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer

² Bekendtgørelse nr. 915 af 27. juni 2013 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v

Fristen for at klage er 4 uger efter afgørelsens annoncering.

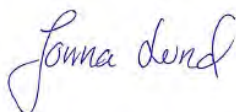
Klagen skal således være Horsens Kommune i hænde senest ved kontortids ophør **kl. 15.00 tirsdag den 11. november 2014.**

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning for udnyttelse af afgørelsen, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. husdyrbrugslovens § 81.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. som tilbagebetales hvis du får helt eller delvis medhold i din klage. Nævnet vil sende dig en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra kommunen. Se Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside (www.nmkn.dk) for yderligere oplysninger vedr. gebyrer, sagsgang og klageregler.

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt for domstolene inden 6 måneder efter afgørelsen er meddelt, jf. § 90 i husdyrbrugsloven.

Med venlig hilsen

Jonna Lund

Teamkoordinator for Landbrug
jlu@horsens.dk
Tlf. 76292754

Denne afgørelse er sendt med digital post til følgende:

Ansøger:

ORSKOVGAARD ApS, c/o Dueholm Grumstrupvej 14, 8732 Hovedgård, CVR. nr. 35651276

Konsulent:

Jens Elvstrøm, Agro Food Park, 8200 Aarhus N, CVR. nr. 25529529

Parter

Aage Olesen, Kirkevej 37, 8751 Gedved

Ørskov Landsbyforening v. Anders Præstholt, Søkærvej 3, 8751 Gedved

NØRREÅDALEN - BIOM AMBA, c/o LMO, Asmildklostervej 1, 8800 Viborg, CVR. nr. 34890684

Organisationer:

Danmarks Naturfredningsforening, CVR nr. 60804214

Danmarks Fiskeriforening, CVR nr. 17915746

Danmarks Sportsfiskerforbunds hovedpostkasse, CVR. nr. 37099015

Dansk Ornitologisk Forening hovedafdeling, CVR. nr. 54752415

Det økologiske Råd, CVR. nr. 15428376

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Nord, CVR. nr. 12070918

Ferskvandsfiskerforeningen for Danmark, CVR. nr. 25145615

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, CVR. nr. 31445418

Forbrugerrådet, CVR. nr. 63870528

Følgende er orienteret via elektronisk post:

Ansøger:

ORSKOVGAARD ApS, kontakt@dueholmegg.dk

Konsulent:

Peter Mose Larsen, Valmuemarken 16, 5260 Odense S, p.moselarsen@gmail.com

Parter

Ørskov Landsbyforening v. Anders Præstholt, manpr@sol.dk

Organisationer

Danmarks Naturfredningsforening lokalkomite: dnhorsens-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbunds miljøkoordinator: jka@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening lokalafdeling.: horsens@dof.dk

Horsens Museum, att. Frederik Callesen, musfc@horsens.dk

Horsens Kommune
Rådhusstorvet 4, 8700 Horsens

Ørskovgaard Aps
c/o Dueholm
Grumstrupvej 14, Grumstrup
8732 Hovedgård

Natur og Miljø afdelingen

Sagsbehandler:
Jonna Lund
D: 76292754
Mail: jlu@horsens.dk
KS: JSTJ
Sagsnr. 09.17.00-P19-1-14
Dato: 6. oktober 2014

Miljøgodkendelse
af
Kirkevej 25, 8751 Gedved
i henhold til reglerne i
lov om miljøgodkendelse m.v.
af husdyrbrug.

Skema nr. 64186, version 7

Læsevejledning

Godkendelsen er bygget op således, at de vilkår som produktionen kan ske under, findes først i dokumentet. Herefter kommer et kort resume af resultatet af de vurderinger der ligger til grund for vilkårene.

De efterfølgende afsnit af godkendelsen rummer alle dels en miljøteknisk beskrivelse af forholdene på ejendommen og efterfølgende kommunens vurdering af påvirkningerne fra produktionen. Sidst i dokumentet findes bilag.

Copyright

Kort er gengivet af Horsens Kommune med tilladelse fra Geodatastyrelsen. Copyright Geodatastyrelsen.

Luffotos – er gengivet af Horsens kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI

Bemærk at der kan være forskel i gengivelsen af kortene i dokumentet, idet dette er afhængigt af computeren og printerens indstilling.

Indhold

1. Generelle forhold	3
1.1. Indledning.....	3
1.2. Kontaktoplysninger og ansøgningen	3
1.3. Resume af godkendelsen	4
1.4. Naboorientering, partshøring samt offentlighedsprocedure.....	7
1.5. Vilkår godkendelsen	9
2. Anlægget.....	16
2.1. Dyrehold, staldindretning og management	16
Dyrehold samt staldindretning (nudrift og ansøgt).....	16
Anvendelse af BAT på anlægget og beskrivelse af management	18
2.2. Lokalisering og faste afstandskrav.....	22
Landskabet og planforhold.....	25
2.3. Energi og vandforbrug.....	31
Energiforbrug.....	31
Vandforbrug	32
2.4. Gener og forurening.....	34
Lugt.....	34
Støj.....	35
Lys.....	36
Fluer og skadedyr	36
Støv.....	37
Transport	37
Spildevand	38
2.5. Husdyrgødning og foder.....	39
2.6. Affald og kemikalier	41
2.7. Ammoniak	42
Ammoniak tab	42
Påvirkning af natur med ammoniak	44
3. Arealerne.....	47
Markoplysninger.....	47
Gødningsregnskab	50
Nitrat (overfladevand).....	51
Nitrat (grundvand).....	56
Fosfor.....	58
Ammoniak fra udbringning.....	62
4. Samlet vurdering af BAT	62
5. O-alternativ	63
6. Forurening, uheld og ophør	64
7. Bilag	66

1. Generelle forhold

1.1. Indledning

Der er ansøgt om etablering af en økologisk hønseproduktion på 49.050 årshøner og 81.000 hønniker, svarende til 323,77 dyreenheder (DE). Hønseproduktionen etableres i fire nye stalde med afgang til udearealer (hønsegård) på ejendommen Kirkevej 25 i Gedved

Ansøgningen er indsendt af Ørskovgaard ApS, Grumstrupvej 14, 8700 Horsens.

Kommunen har gennemgået de indsendte oplysninger, og herefter foretaget en vurdering af det ansøgte projekts mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne ud fra reglerne i husdyrbrugsloven¹.

Vurderingen fremgår af den Miljøtekniske beskrivelse og danner sammen med ansøgningen baggrund for miljøgodkendelsen.

Vilkårene sikrer, at projektet kan gennemføres uden, at der sker en væsentlig påvirkning af miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

1.2. Kontaktoplysninger og ansøgningen

Ansøger

ØRSKOVGAARD ApS, c/o Dueholm, Grumstrupvej 14, 8732 Hovedgård

Tlf.nr: 75661861

Mail: kontakt@dueholmegg.dk

Kommunikations e-mail

E-mail adresse der bliver brugt til kommunikation mellem ansøger og sagsbehandler:

kontakt@dueholmegg.dk

Ejendom, ejendomsnummer samt cvr. nummer

Navn

Ejendomsnummer

CVR/P nummer

Ørskovgård

6150291088

35651276

Adresse

Kirkevej 25, 8751 Gedved.

Matrikler på ejendommen

Ejerlav Matrikel nummer

Ørskov By, Ørridslev 1b, Ørskov By, Ørridslev 7n, Møballe By, Kattrup 8b, Ørskov By, Ørridslev 1a

CHR nummer på ejendommen

Intet på godkendelsestidspunktet

Landbrugskonsulent

Jens Elvstrøm, Agro Food Park, 8200 Aarhus N, Tlf.nr.: 87 40 50 00 Mobil: 40 28 55 35,

Jne@vfl.dk

Kontaktperson på bedriften

Roald Poulsen, Grumstrupvej 14, 8732 Hovedgård, Tlf.nr.: 75 66 18 61 Mobil: 42 42 42 92

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – med senere ændringer

roald@dueholmegg.dk

Kommune:

Horsens

Sagsbehandler og tilsynsførende:

Jonna Lund, Rådhusstorvet 4, 8700 Horsens,

Tlf. nr.76 29 27 54, mail: Jlu@horsens.dk

Ansøgningsskema nr.: **64186, version 7**

Ansøgning indsendt første gang: 14. maj 2014

Ansøgning indsendt sidste gang: 9. juli.2014

Beregninger udført på baggrund af version 2.3.1 i husdyrgodkendelse.dk, og farmN version 4.0 - Beregningsmotor: 2.2

Der er i perioden foretaget en løbende tilpasning af ansøgningen, efterhånden som problemstillinger blev klarlagt og løst.

1.3. Resume af godkendelsen

Projektet og dets miljømæssige konsekvenser er herunder beskrevet i et ikke-teknisk resumé, der gør det muligt for offentligheden at få indblik i projektet og konsekvenserne af godkendelsen af projektet

Beskrivelse af ansøgningen

Ejendommen Ørskovgård, kirkevej 25, 8751 Gedved ligger i det åbne land. Der har tidligere været husdyrproduktion på ejendommen, men den er i dag registreret som en ejendom uden dyrehold.

Der søges om etablering af en økologisk fjerkræproduktion på ejendommen.

Der bygges 4 sammenhængende stalde med en samlet produktion som omfatter 49.050 stk. årshøns (54.000 hønsepladser) (295,8 DE) og produktion af 81.000 stk. hønniker (27.000 stipladser) (57,86 DE) pr/år. I alt svarer produktionen til 353,34 DE beregnet efter gældende husdyrgødningsbekendtgørelse².

Horsens Kommune vurderer at ændringen er omfattet af § 12 i husdyrbrugsloven og derfor udløser ændringen krav om miljøgodkendelse.

Ejendommens beliggenhed

Der bygges tre nye stalde a ca. 3000 m² til ægproduktionen og en hønnikestald på 1800 m². Staldene placeres i et kryds. Derudover en centerbygning i midten af krydset samt tre fodersiloer og en ny gyllebeholder på 4000 m³, som placeres ved den nuværende eksisterende bygningssmasse, i tilknytning til den eksisterende fodersilo.

Bygningerne etableres i landzone med passende afstand til de omkringliggende beboelser i området.

Den ansøgte produktion vil ske i et fritliggende nyopført staldkompleks, placeret syd for ejendommens nuværende bygninger.

² Bekendtgørelse nr. 915 af 27. juni 2013 om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v

Da der er tale om en økologisk produktion, er der krav en hønsegård i tilknytning til bygningerne. Kravet er minimum 32,4 ha hønsegård til en produktion af den ansøgte størrelse, hvorfor der kræves et relativt stort sammenhængende areal. Således er placeringen syd for ejendommen særdeles velegnet til formålet.

Nærmeste nabo med landbrugspligt er Tolstrupvej 7 (afstand ca. 560 meter), mens nærmeste nabo uden landbrugspligt er Borupvej 4, 8751 Gedved, som ligger ca. 630 meter nord for anlægget. Nærmeste samlede bebyggelse er Ørskov som ligger ca. 850 meter øst for anlægget, og nærmeste byzone er Gedved ca. 1.700 meter vest for ejendommen.

Horsens kommune har gennemgået de gældende afstandskrav i husdyrbrugsloven, og alle afstandskrav overholdes ved den ansøgte etablering.

Eventuelle gener fra produktionen i staldene (lugt, støj, fluer, transport m.v.)

Beregningerne i det elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk i skema 61486 viser, at lugtgenekriterierne er overholdt. Dermed forventes ingen væsentlige lugtgener ved beboelser.

De generelle krav til støj forventes at være overholdt med den beskrevne indretning, og med baggrund i afstandene forventes der ikke at være støjgener ved de omkringboende. Fluer og skadedyr bekæmpes ved at etablere foranstaltninger svarende til de enhver tid gældende retningslinjer, hvilket vurderes at være tilstrækkeligt.

Der ændres på udkørselsveje i forbindelse med godkendelsen, idet der skal etableres en ny udkørselsvej. Ansøgning om tilladelse til at etablere denne nye vej bliver indsendt særskilt til Horsens Kommune.

Den nye hønseproduktion på ejendommen vil resultere i en øget transport af tung trafik til og fra ejendommen. Det forventes, at der vil være ca. 342 transporter årligt, svarende til minimum en transport om dagen. Det tilstræbes at transporterne sker i dagstimerne.

Den største andel af transporter udgøres af hhv. husdyrgødning og foder. Husdyrgødning afhentes en gang ugentlig og køres på lastbil i lukkede containere. Foder leveres ligeledes i lastbiler, ca. 2 gange ugentlig.

Det er kommunens vurdering at generne ved naboerne minimeres mest muligt gennem transport i lukkede lastbiler, og at transporten ikke vil give anledning til væsentlige gener.

Samlet vurderer Horsens kommune, med baggrund i de beskrevne tiltag, at etableringen af hønseholdet ikke vil give væsentlige gener for de omkringboende.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Da miljøgodkendelse er indsendt første gang i juni 2014, er der et generelt ammoniak-reduktionskrav på 30 %, som skal overholdes, før der kan gives en miljøgodkendelse. Det ansøgte projekt opfylder kravet ved at:

- Anvende optimeret foder ved de æglæggende høns
- Hyppig udmugning af gødningen i staldene (3 gange pr. uge) og placering i lukket lager
- Fjernelse af gødningen fra anlægget således at lagertabet reduceres

Nærmeste Natura 2000-område er område nr. 56, Horsens fjord, havet øst for og Endelave, som ligger ca. 7 km fra den nærmeste del af anlægget. Der er 5,3 km til nærmeste kortlagte habitatnatur udenfor Natura 2000.

Et overdrev, som ligger ca. 1,3 km fra anlægget, er omfattet af husdyrlovens § 7 som kategori 2-natur.

Indenfor en radius af 1000 meter fra anlægget er der registreret flere moser, enge og mindre vandhuller som alle er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Hvor afstanden er kortest er der ca. 300 meter imellem anlægget og beskyttet naturareal. Der er ca. 950 meter til nærmeste potentielle ammoniakfølsomme skov.

Da der er tale om en nyetablering er merdepositionen den samme som den totale deposition. Den beregnede deposition overstiger ikke 1,0 kg ha/år i nogen af naturområderne. På den baggrund vurderes det ansøgte projekt ikke at skade hverken naturområder eller følsomme arter af planter og dyr, som lever i nærheden af anlægget.

BAT

Kommunen skal på baggrund af ansøgningen foretage en vurdering af, om ansøger har valgt teknikker og teknologier, der lever op til Bedst Tilgængelige Teknologi (BAT), og herefter stille nødvendige og relevante vilkår til indretning, drift og egenkontrol for de af ansøger valgte teknikker og teknologier.

Det følger af Natur og Miljøklagenævnets praksis, at kommunen i sin vurdering skal anvende Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)", Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2010 ved vurderingen af, om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af BAT. Vejledningen anviser en metode til fastsættelse af en ammoniakemissionsgrænseværdi for husdyrbrugets samlede anlæg.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der, ifølge vejledningen, udregnes emissionsgrænser for de enkelte dele af (stald)anlægget. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget. Aktuelt findes der ikke sådan en vejledning for økologisk produktion af konsumæg, ligesom der ikke findes en vejledende emissionsgrænseværdi for hønnikeproduktion.

Horsens kommune har derfor på baggrund af en afgørelse i NMKN samt ansøgers oplysninger om forskelle mellem fodring af konventionelle og økologiske høns fastsat et samlet BAT-emissionsniveau for hele anlægget på 7.350 kg N årligt.

Ansøger har oplyst at der anvendes hyppig udmugning (gødningsskrabere som fjerner gødningen 3 gange om ugen) i æglæggestalde, hvilket forventes at have en ammoniakreducerende effekt på 69 % af staldtabet set i forhold til en stald uden hyppig udmugning³. Desuden etableres der gødningsskrabere i hønnikestalden, som medfører, at 20 % af gødningen køres direkte ud (normen er 5 %). BAT beregningen kan ses som bilag 5.

Den faktiske ammoniakemission fra anlægget er jf. ansøgningen 5.986 kg N årligt, hvilket er lavere end det beregnede BAT-niveau. Dermed vurderer Horsens kommune, at det ansøgte projekt overholder husdyrbrugslovens krav om at begrænse ammoniakemissionen fra staldanlæggene ved anvendelse af BAT.

BAT kravet i forhold til fosfor kan beregnes til 12.244,08 kg P årligt. Idet fosforindholdet i husdyrgødningen i det ansøgte projekt er lavere, end det der kan beregnes jf. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for fosfor for konventionelle høns, vurderes det at BAT emissionskravet i forhold til fosfor er opfyldt.

³ Se beregningen af dette i godkendelsen, bl.a. også i bilag 5..

Udover dette er der i forhold til ansøgt drift indført BAT på følgende områder: Management, Foder, Indretning, Ressourcer, Opbevaring og håndtering af husdyrgødning. Det vurderes samlet, at bedriften anvender BAT indenfor ovenstående områder.

Udbringningsarealer

Der indgår ikke egentlige udbringningsarealer i denne ansøgning, da al husdyrgødning afsættes til biogasanlæg, NØRREÅDALEN - BIOM AMBA, c/o LMO, Asmildklostervej 1, 8800 Viborg. CVR-nr. 34890684. Biogasanlægget er et økologisk anlæg som drives på Foulum.

Dog indgår der i ansøgningen et jordtilliggende svarende til arealet af hønsegården, på i alt 33,39 ha. Arealet dyrkes økologisk med et K2 sædskifte. Der tilføres 0,95 DE/ha.

Arealet i hønsegården afvander til Horsens Fjord. Der er et generelt faldende dyretryk i oplandet til fjorden.

I forhold til beskyttelsen af overfladevand mod udvaskning af kvælstof, er arealerne beliggende i et område med et højt nitratreduktionspotentiale og dermed ikke omfattet af husdyrbrugslovens nitratklasser. Det er derfor ikke nødvendigt med tilpasninger af arealdriften i forhold til at reducere kvælstofudvaskningen til overfladevand.

Arealet ligger ligeledes udenfor fosforfølsomt opland til Natura 2000 områder, der er overbelastet med fosfor. Ifølge beregningerne i ansøgningsystemet i husdyrgodkendelse.dk tilføres der 29,7 kg P/ha, mens afgrøden frafører 22,8 kg P. Der er således en overskudstilførsel på 6,9 kg P til arealerne. Det tilladte overskud er på 25,5 kg P og kravet til fosforoverskud på arealerne er derfor opfyldt i forhold til beskyttelsesniveauet i husdyrbrugsloven.

Samlet set vurderer Horsens Kommune, at udvaskningen af næringsstoffer fra husdyrbrugets arealer vil være af så begrænset omfang, at bidraget herfra ikke i sig selv kan påvirke Natura 2000-vandområdet væsentligt, hvorfor der ikke stilles vilkår som skærper kravene i husdyrloven.

Hele hønsegården ligger indenfor Hovedgård Indsatsplanområde, i et indvindingsområde til Højballegårdværket. Grundvandsmagasinerne vurderes i området at være nitratfølsomme primært på grund af områdets begrænsede lertykkelser (dæklagsegenskaber) og grundvandskvaliteten i områdets borer. Det gennemsnitlige dyretryk på arealet er 0,95 DE/ha hvilket medfører en gennemsnitlig nitratudvaskning til grundvandet på 22 mg/l nitrat. Husdyrlovens beskyttelsesniveau i forhold til grundvandet vurderes derfor som overholdt. For at sikre en tilstrækkelig beskyttelse af områdets drikkevandsinteresser, er der stillet vilkår om, at husdyrgødningen fra hønseholdet skal udbringes jævnt på arealerne, således at forudsætningerne for beregningerne opfyldes.

Der indgår ingen aftalepartner i ansøgningen.

Der er ikke arealer beliggende i nabokommuner.

1.4. Naboorientering, partshøring samt offentlighedsprocedure

Horsens Kommune har i perioden 15. maj til 12. juni 2014 foretaget en offentlig forudgående annoncering på kommunens hjemmeside om, at Horsens Kommune har modtaget ansøgningen om godkendelse på Kirkevej 25, og at man ved henvendelse til kommunen, kunne få tilsendt materialet, som danner baggrund for godkendelsen, og ligeledes havde mulighed for at få tilsendt et udkast til afgørelse når dette forelå.

Der kom ingen henvendelser i forbindelse med annonceringen.

Der er i perioden 10. juli 2014 til 28. august 2014 foretaget en 6 ugers høring af naboer og øvrige parter, idet der kunne være forhold som burde inddrages i vurderingen, og som kommunen ikke var vidende om.

Som udgangspunkt for afgrænsning af høringen, blev anvendt en beregnet teoretisk geneafstand til byzone i forhold til lugt (geneafstanden for byzone svarer jf. svar fra Miljøstyrelsen omtrentligt til den beregnede konsekvensafstand som skal anvendes jf. afgørelse i Natur og Miljøklagenævnet). For anlægget på Kirkevej 25 er afstanden beregnet til ca. 340 m (målt fra nærmeste stald). Idet der ikke ligger naboer indenfor denne afstand, og idet der skal etableres en hønsegård, har kommunen valgt at høre de nærmeste naboer som har arealer grænsende op til der hvor staldanlægget og hønsegården skal placeres.

Følgende har modtaget en høring:

- Preben Lange, Tolstrupvej 7, 8751 Gedved
- Lars Sloth-Egholm, Skovvej 25, 8700 Horsens vedr. Tolstrupvej 9
- Mogens Hansen, Tolstrupvej 19, 8700 Horsens
- Tolstrup Kirke Gedved Sogns Menighedsråd, Kirkevej 19, 8751 Gedved
- Aage Olesen, Kirkevej 37, 8751 Gedved
- Horsens Vand, Grønlandsvej 5, 8700 Horsens, att. osn@horsensvand.dk
- NØRREÅDALEN - BIOM AMBA, c/o LMO, Asmildklostervej 1, 8800 Viborg
- Horsens Museum

Der kom følgende henvendelser i forbindelse med høringen:

Aage Nielsen, Kirkevej 37, rettede en telefonisk henvendelse. Han oplyste at han ikke er imod projektet, men vil gerne have belyst hvilke konsekvenser, projektet kan have for hans muligheder for eventuelt engang at etablere en vindmølle på hans ejendom.

Ansøger har efter kommunen forespørgsel bemærket at det er vanskeligt at forholde sig helt konkret til dette, da der jo ikke er mange oplysninger om f.eks. placering og størrelse. Ansøger er optaget af, at dyrevelfærden for hønsene er i orden; men har på den anden side også sympati for tiltag, der forøger bæredygtigheden i samfundet. Måske kan snurrende vindmøllevinger virke som en stressfaktor, ligesom støjen, men der er ikke faktisk viden omkring dette.

Horsens Kommune bemærker følgende: Der er i planloven ikke afstandskrav til dyrehold i forhold til vindmøller. Der er ikke udlagt arealer til etablering af vindmøller i området omkring Kirkevej. Der er således ikke nogle nuværende eller kommende planmæssige konflikter, og således ingen grund til at inddrage yderligere vurderinger i forhold til dette emne, idet det vil skulle vurderes konkret såfremt en vindmølle skal etableres en gang i fremtiden.

Ørskov landsbyforening v. Anders Præstholt, Søkærvej 3, 8751 Gedved stillede på vegne af landsbyforeningen en række spørgsmål vedr. driften og kontrol af denne. Det drejede sig om følgende områder: lugt (udmugningshyppighed), bekæmpelse af flue gener, bekæmpelse af rotter, ønske om at transporttid bør ske udenfor skolebørnenes primære transporttid og om det er et krav om 8 meter høj beplantning, samt hvornår denne skal være etableret.

Horsens Kommune bemærker følgende: Se høringssvaret som er vedlagt som bilag 8.

Horsens Museum, ved Frederik Callesen, som mindede kommunen på, at der ønskes en bevarelse af kulturmiljøet omkring Ørskovgård, ud fra den præmis at ejendommen fortsat skal kunne drives som en landbrugsejendom.

Horsens Kommune har efterfølgende til orientering fremsendt en kopi af den landskabelige vurdering, som danner grundlag for – og som er indarbejdet i godkendelsen, hvorefter Museet mundtlig tilkendegav, at man ikke vil hindre en udvikling af ejendommen.

Henvendelserne har således ikke medført ændringer af projektet.

1.5. Vilkår godkendelsen

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse til den ansøgte produktion i henhold til de gældende regler i husdyrbrugsloven⁴. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen (se skema og versionsnummer under afsnittet vedr. ejer og driftsforhold), samt de dertilhørende beregninger. Godkendelsen er betinget af overholdelse af følgende vilkår:

Godkendelsens omfang

1. Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget på ejendommen Kirkevej 25, matr.nr. 1b, Ørskov By, Ørrikslev drevet under CVR-nr. 35651276, Orskovgaard Aps c/o Dueholm, Grumstrupvej 14, 8732 Hovedgård.
2. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.
3. Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i denne godkendelse.
4. Bedriften skal som udgangspunkt drives økologisk. Såfremt bedriften ikke drives økologisk skal den opfylde BAT-kravene for den pågældende produktionsform. Samtidig må der ikke være en større udvaskning af kvælstof fra arealerne til grundvandet end den der kan beregnes for et plantebrug.
5. Godkendelsen omfatter 49.050 stk. årshøns (54.000 hønsepladser) (295,8 DE) og produktion af 81.000 stk. hønniker (27.000 stipladser) (57,86 DE) pr/år. I alt svarer produktionen til 353,34 DE beregnet efter gældende husdyrgødningsbekendtgørelse⁵.
6. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er påbegyndt udnyttet inden 2 år fra denne afgørelse er meddelt. Den maksimale produktion skal være opnået indenfor 4 år efter, at godkendelsen er meddelt.
7. Miljøgodkendelsen må ikke tages i brug, før der foreligger skriftlig aftale om afsætning af hele husdyrbrugets gødningsproduktion til
 - 1) enten udspreddning hos aftager med arealer der er godkendt efter reglerne i husdyrbrugsloven
 - 2) eller afsætning til biogasanlæg
 - 3) eller afsætning til handelsfirma der efterfølgende kan redegøre for bortskaffelsen.
8. Godkendelsen medfører at der ved fuld produktion årligt skal afsættes i alt 33.046 kg N samt 9710 kg P svarende til 318,96 DE i planperioden (1/8 til 31/7) til Nørreådal – BioM Amba c/o LMO, Asmild klostervej 11, 8800 Viborg CVR. nr. 34890684. Der skal på forlangende f.eks. ved tilsyn kunne fremvises dokumentation for afsætningen. Såfremt denne afsætning ikke finder sted, skal kommunen underrettes om de alternative afsætningsmuligheder således at afsætningen kan vurderes. Medfører denne vurdering at der ikke er mulighed for afsætning af tilstrækkeligt mængde husdyrgødning, kan

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer

⁵ Bekendtgørelse nr. 915 af 27. juni 2013 om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

godkendelsen ikke udnyttes fuldt ud, før der er fundet andre alternativer.

Anlæg og drift i relation til dyrene

9. Der tillades etableret tre æglæggestalde hver på 3075 m², som indrettes med kummer og gødningsskrabere. Bygningerne skal placeres som vist på bilag 2. Gødningsskrabere skal kunne transportere 2/3 af møddingen ud af stalden ved hver udmugning. Båndende skal tømmes minimum tre gange ugentligt.
10. Der tillades etableret en stald til hønniker på 1.840 m² som indrettes med dybstrøelse og gødningsskrabere. Bygningen skal placeres som vist på bilag 2.
11. Facader og tag på staldene skal opføres således at sider og tage på bygninger bliver opført i en mørk grå farve, som den der er vist på tagene på visualiseringerne, jf. bilag 4.
12. Udendørs belysning skal være forsynet med bevægelsescensor, der sikrer at lyset kun er tændt, når der er udendørs aktiviteter og i op til 30 minutter efter aktiviteter er ophørt.
13. Der kan etableres en fortank på 99 m³, som placeres som angivet på bilag 2.
14. Der kan etableres en gyllebeholder på 4.000 m³ som placeres som vist på bilag 2. Gyllebeholderen skal overdækkes med telt, der skal være i samme mørke farvetone, som de nye staldbygninger. Omkring gyllebeholderen mod nord og mod vest skal der etableres en slørende beplantning, der har samme karakter som den eksisterende beplantning på anlægget, således at beplantningen vil supplere den eksisterende beplantning. Som et alternativ kan beholderen placeres nord for og under 20 meter fra den eksisterende halmlade (se figur 3).
15. Der skal etableres tæt befæstet areal under hele gødningsskraber-anlægget udstrækning. Eventuelt spild skal opsamles og tilføres gødningslageret straks efter endt udmugning.
16. Vaskevand fra rensning af stalde, fra ægvask, samt fra andre arealer, hvorpå der kan opstå spild fra produktionen skal ledes til en opsamlingsbeholder. Opsamlingsbeholderen skal have en kapacitet svarende til mindst en afvaskning af staldene. Restvandet må efterfølgende udbringes på landbrugsjord i overensstemmelse med bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.
17. Der kan etableres 3 fodersiloer, der hver max. er 16 m høje. Siloerne skal placeres som angivet på bilag 2. Fodersiloer skal indrettes således at støv- og støj gener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med mel cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning. Siloerne skal, såfremt deres højde bliver over 13 meter, etableres i mørke nuancer, således at de ikke virker dominerende i landskabet.
18. Der skal etableres en hønsegård til 54.000 stk. høns og 81.000 stk. hønniker. Hønsegården skal placeres som angivet på bilag 3, og indhegnes af hønsenet på 1,8 meters højde. Hønsene må kun være udegående på de arealer, som fremgår af kortbilaget.
19. Det eksisterende levende hegn omkring hønsegården kan vedligeholdes og udbygges i det omfang det er nødvendig af hensyn til driften. Strækningen øst for Ørskovgård, hvor hønsegården grænser op til Kirkevej (hvor der ikke er hegn i dag), bør holdes fri for meget dominerende levende hegn.
20. I hønsegårdene skal hele arealet til stadighed være etableret med en afgrøde, der kan udnytte de næringsstoffer der afsættes på arealet. Der må i øvrigt ikke tilføres andre organiske gødningstyper til arealet end det som dyrene afsætter.

21. Hønsegårdene skal indrettes således at der ikke sker en negativ påvirkning af grundvandet og således at gødningen fordeles på arealet i overensstemmelse med den udvaskningsberegning, der ligger til grund for vurderingen af påvirkningen. Forud for etablering af hønsegården skal der indsendes en projektbeskrivelse til Horsens Kommune, der sikrer en optimal indretning af hønsegården m.h.p. at opnå en jævn fordeling af næringsstofferne og hønsenes trivsel, dette kan f.eks. være en beplantningsplan for nærområdet omkring bygningerne som beskriver indretning og drift. Efterfølgende skal projektet gennemføres.
22. Der skal i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab for det enkelte planår beregnes en korrektionsfaktor for råprotein ud fra vilkårs ligningen som anført i vilkår 24
23. Korrektionsfaktoren vedrørende råprotein i æglægningsfoderet for konsumægsdelen må maksimalt være **0,911** beregnet efter følgende vilkårs ligning $((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{proteinprocent i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst} \times 2,88))/88,8$

Til beregningen af faktoren er følgende indgået:

Faktor	Anvendt
Kg æg pr. årshøne:	18
Tilvækst, kg pr. årshøne	0,5
Kg foder pr. årshøne	42,0
Protein % i foder	17,1

De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes. Kg tilvækst kan være den aktuelle tilvækst eller man kan anvende normtallene for tilvækst.

24. For at kunne sikre at foderet ikke indeholder mere fosfor end forudsat i denne godkendelse, skal korrektionsfaktoren i vilkår 26 opfyldes og beregnes i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab for det enkelte planår.
25. Korrektionsfaktoren vedrørende fosfor i æglægningsfoderet for konsumægsdelen må maksimalt være **0,765** beregnet efter følgende vilkårs ligning $((\text{kg foder pr. årshøne} \times \% \text{ fosfor i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst} \times 0,67))/23,4$

Til beregningen af faktoren er følgende indgået:

Faktor	Anvendt
Kg æg pr. årshøne:	18
Tilvækst, kg pr. årshøne	0,5
Kg foder pr. årshøne	42,0
Fosfor % i foder	0,52

De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes. Kg tilvækst kan være den aktuelle tilvækst eller man kan anvende normtallene for tilvækst.

26. Det faktiske foderforbrug skal registreres og anvendes i vilkårs ligningen til korrektionsfaktoren.
27. Der skal hvert år, eventuelt i forbindelse med udarbejdelse af gødningsregnskab, laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af råprotein og % fosfor pr. kg foder på

årsbasis. Beregningen skal opbevares i en logbog

28. Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer datoer for ind- og udsætninger af høner, dødelighed, produceret ægmasse, faktisk og planlagt fordeling af foderforbrug samt indhold af fosfor pr. kg foder i de enkelte foderblandinger

Indretning af ejendommen i øvrigt

29. Projektet skal forud for etableringen gennemgås af en energikonsulent, således at det optimeres ud fra et energimæssigt synspunkt. Tiltag med en lav tilbagebetalingstid skal gennemføres. Resultatet af gennemgangen skal kunne fremvises på kommunens forlangende
30. Forud for etableringen skal der ved Affald og Trafik, Horsens Kommune søges om tilladelse til etablering af en ny udkørselsvej fra ejendommen. Vejen skal efterfølgende placeres og indrettes som beskrevet i tilladelsen fra vejafdelingen.
31. Forud for etableringen skal der ved Natur og Miljøafdeling, Horsens Kommune søges om tilladelse til udledning af rent tag- og overfladevand fra nybyggeriet således at det sikres at afledningen af vand til dræn/overfladerecipient bringes ned på et niveau der er i overensstemmelse med kommunens spildevandsplan. Alternativt skal der søges om tilladelse til nedsivning af tagvand – og overfladevand på ejendommens arealer.
32. Forud for etablering af hønseproduktionen skal der ved Natur og Miljøafdeling, Horsens Kommune, søges om tilladelse til at indvinde det nødvendige vand til hønseproduktionen. Alternativt skal der søges om tilladelse ved Horsens Vand til at blive koblet på Horsens Vands ledningsnet.
33. Overfladevand fra omliggende arealer samt dræn- og tagvand fra bygningerne må ikke give anledning til forurening og gener i vandløb, søer m.v. Vandet må ikke indeholde foder- eller gødningsrester eller andre stoffer end hvad der er normalt forekommende i overflade- og drænvand.
34. Al vask af maskiner, redskaber og lignende, hvorfra der kan forekomme gødnings- og foderrester skal ske på et sted, hvor vaskevandet bortledes til opsamlingsbeholder, eller på et areal med plantedække som græs eller lignende, hvor der ikke kan ske overfladeafstrømning til vandindvindingsanlæg, vandløb m.m.
35. Der skal etableres en særskilt vandmåler til registrering af det samlede vandforbrug som anvendes til husdyrproduktionen. Vandforbruget skal aflæses og noteres kvartalsvis i journal. Journalen skal ved tilsyn kunne fremvises på forlangende.
36. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at spild undgås.
37. Ventilatorer skal renholdes efter behov – dog mindst én gang om året. Dokumentation for vedligeholdelse noteres i en logbog.
38. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må i intet punkt - målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Dag	Kl.	Reference	dB(A)
Mandag - Fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 time	45
Alle dage	22-07	0,5 time	40
Spidsværdi	22-07	-	55

39. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i vilkår 39 er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen
40. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund der er uigennemtrængelig for de stoffer der tankes. Arealet skal være indrettet med fald mod afløb, hvorfra der sker kontrolleret afledning via sandfang og benzin- og olieudskiller til spildevandskloak. Alternativt skal spild fra påfyldning eller aftapning kunne opsamles i tætte sumpe eller opsamlingsbassiner, der holdes overdækkede, således at de er beskyttet mod der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Påfyldningsstudse til påfyldning af over- eller underjordiske tanke samt aftapningsanordninger/-pistoler til påfyldning af køretøjer og materiel skal være placeret inden for konturen af det befæstede areal.
41. Olieprodukter og kemikalier skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår fare for forurening af jord eller grundvand, f.eks. indendørs på et betongulv uden gulv afløb og med en tæt kant som sikrer tilbageholdelse af spild, og som mindst kan rumme indholdet af den største beholder.
42. Der skal inden den 1. januar 2016 udarbejdes en beredskabsplan, som sendes i kopi til tilsynsmyndigheden (Natur- og Miljøafdelingen, Horsens Kommune). Beredskabsplanen skal indeholde oplysninger om procedurer som, beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe, begrænse uheld, og indeholde oplysninger om hvilke personer der skal alarmes, og hvordan. Den skal indeholde relevante kortbilag over bedriften med angivelse af opbevaring af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænforhold og en opgørelse over materiel der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være udarbejdet på et sprog de ansatte forstår.
43. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer.
44. Ved virksomhedens ophør, skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
- Stalde, gyllebeholder, fortank, rørsystemer, gyllekanaler/ kummer m.v. skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, og bortskaffes efter gældende regler.

- Alle olietanke skal tømmes
- Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne

45. Hvis der sker uheld som medfører et væsentligt udslip af miljøfarlige stoffer, skal der ringes 112. Når der er foretaget de nødvendige afværgeforanstaltninger kontaktes Horsens Kommunes Naturafdeling telefonisk og orienteres om forureningen.

Egenkontrol

46. Ejeren af bedriften og eller den driftsansvarlige skal ved tilsyn kunne redegøre for og dokumentere, at vilkårene i denne godkendelse er overholdt. Såfremt et vilkår ikke kan overholdes skal kommunen underrettes og landbruget skal straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkåret igen overholdes.

47. Virksomheden skal føre egenkontrol med produktionsanlægget svarende til det der er beskrevet i redegørelsen. Der skal som minimum kunne fremlægges dokumentation for følgende:

- Husdyrgødning fra produktionen skal til enhver tid afsættes til en godkendt modtager. Hvis der skiftes modtager, underrettes Kommunen.
- Kvitteringer for afsætning af husdyrgødning de seneste 3 år
- Årlig opgørelse af energiforbrug
- Årlig opgørelse af vandforbrug
- Dokumentation for drift og tømning af gødningsskrabere
- Drift og kontrol af ventilationssystem (årlig service)

48. Husdyrbruget skal føre egenkontrol med produktionens størrelse. Til dokumentation for produktionsomfang og om fodringen sker indenfor godkendelsens rammer, skal der på tilsynsmyndighedens forlangende og ved miljøtilsyn forevises opgørelser for solgte dyr/slagteriefregninger og en årlig beregning af produktionen jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 1. Dokumentationen skal opbevares i mindst 3 år.

49. Husdyrbruget skal føre kontrol med at de udbragte mængder af husdyrgødning og at driften af arealerne er indenfor godkendelsens rammer. Til dokumentation for dette skal markplaner/gødningsregnskaber på tilsynsmyndighedens forlangende og ved miljøtilsyn forevises. Dokumentationen skal opbevares i mindst 3 år.

50. Landbruget skal foretage en årlig indberetning til tilsynsmyndigheden, som indeholder information om resultatet af den egenkontrol der gennemføres på ejendommen.

Godkendelsens gyldighed og behovet for supplerende tilladelser mv.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugsloven.

Godkendelsen kan ikke udnyttes, hvis der klages over den, før der foreligger en endelig afgørelse i klagenævnet, idet etablering af bygninger i det åbne land som udgangspunkt har opsættende virkning. Det skal bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet ved sin behandling af en klagesag kan ændre eller ophæve en godkendelse.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes før der er givet byggetilladelse fra kommunen. Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt.

Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning. Dette gælder f.eks. ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold og staldanlæg.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse. Enhver ændring skal desuden anmeldes/ansøges om i kommunen.

Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt. Godkendelsen fritager ikke fra krav i anden lovgivning, f.eks. museumsloven, naturbeskyttelsesloven, vandforsyningsloven og byggelovgivningen.

I øvrigt henvises til, at landbruget er omfattet af en række andre miljøregler, bl.a.:

Affaldsbekendtgørelsen⁶. Kommunens regulativ for farligt affald, herunder krav om, at farligt affald til enhver tid transporteres/bortskaffes og håndteres i overensstemmelse med retningslinjerne beskrevet i det gældende regulativ. Kommunens regulativ for erhvervsaffald, herunder regler for håndtering og sortering samt pligten til at benytte en affaldstransportør, der er registreret ved kommunen.

Miljøbeskyttelseslovens⁷ bestemmelser, herunder f.eks. pligten til at afværge og forebygge følger af uheld eller driftsforstyrrelser, der medfører væsentlig forurening samt pligten til at informere kommunen herom.

Landbruget er ligeledes omfattet af § 39 i husdyrbrugsloven. Efter denne paragraf kan tilsynsmyndigheden påbyde, at forureningen skal nedbringes, herunder påbud om, at der skal gennemføres afhjælpende foranstaltninger, hvis virksomhedens drift medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening.

Tidsplan for projektet

I ansøgningen er der ikke angivet nogen tidsplan for projektets gennemførelse.

I henhold til husdyrgodkendelsesloven § 33 skal der i godkendelsen fastsættes en frist for hvornår godkendelsen skal være udnyttet. Denne frist bør normalt ikke være på mere end 2 år. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Bygge- og anlægsarbejdet bør færdiggøres indenfor en rimelig tidsfrist derefter. Der er stillet vilkår om dette. Vilkåret fremgår af vilkårslisten.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen som ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Derefter skal godkendelsens vilkår overholdes, og den tilhørende skriftlige aftale om afsætning af husdyrgødning skal være indhentet og gældende.

Revurdering

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁸ § 17, jf. husdyrbrugslovens § 41, stk. 2, skal godkendelser omfattet af § 11, § 12 og § 16 i husdyrbrugsloven regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling.

Tilsynsmyndigheden skal foretage den første af disse regelmæssige revurderinger, når der er forløbet 8 år fra det tidspunkt, hvor virksomheden første gang blev godkendt, jf. husdyrbrugslovens § 41, stk. 3.

⁶ Bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 om affald.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 om bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse.

⁸ Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer

En godkendelse meddelt til et IED landbrug skal revurderes senest 4 år efter at EU-Kommissionen har offentliggjort en BAT-konklusion for landbrug. Ajourførte vilkår i den revurderede godkendelse skal være opfyldt senest 4 år fra konklusionen er meddelt.

Et af formålene med den regelmæssige revurdering er som nævnt, at det løbende sikres, at virksomhedens indretning og drift fortsat er baseret på en anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Overholdelsen af kravet om anvendelse af BAT skal sikre, at forurening fra husdyrbruget til stadighed begrænses mest muligt.

Den kommende revurdering forventes gennemført senest den 9. oktober 2022.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse.

Klageberettigede og klagevejledning fremgår af fremsendelsesbrevet.

2. Anlægget

2.1. Dyrehold, staldindretning og management

I dette afsnit oplyses der om dyr og staldsystemer, der indgår i ansøgningen, samt om management og brug af bedste tilgængelige staldteknologi på husdyrbruget. I tabellerne vises oversigter af staldafsnit, dyr og staldsystemer, og der bruges korte koder for staldafsnit samt for kombinationer af dyretype og staldsystem.

Dyrehold samt staldindretning (nudrift og ansøgt)

Ansøgers tekst

Tabellerne herunder er fra PDF ansøgningen.

Staldoversigt med angivelse af Stald-ID for staldnavn

Ud for betegnelsen for hvert staldafsnit er der angivet et stald-ID, der efterfølgende erstatter det oplyste navn på staldafsnittet.

StaldID	Staldafsnit navn
ST-217883	hønnikstald 1
ST-217921	hønnikstald 2
ST-217922	hønnikstald 3
ST-217923	høns 1
ST-217924	høns 2
ST-217926	høns 3

Oversigt over dyretyper og staldsystemer der indgår i ansøgningen.

Tabellen viser hvilke kombinationer af dyretyper og staldsystemer (dyrekategorier), der indgår i ansøgningen. Koden for dyretype og staldsystem (staldsystemkode) erstatter efterfølgende den fulde betegnelse.

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
FjHø12	Hønnike, Konsumæg, gulvdrift, produktionstid 119 dag	Nudrift	0	0,00
		Ansøgt	81000	57,86
FjHø05	Årshøne, konsumæg, gulvdrift + gødningskumme + udeareal, økologiske	Nudrift	0	0,00
		Ansøgt	49050	295,48

Der er opføres 3 stalde med 16.350 stk. årshøner i hver stald. Der anvendes 42 kg foder pr. høne, hver høne vejer 1,75 kg og producerer gennemsnitlig 18 kg æg om året. Der er 18.000 stipladser i hver stald. Hønsene har adgang til det fri året rundt, og derved afsættes 10 % (ifl. normtal) af gødningen i udendørsarealerne. I det der er indarbejdet i normtallene at hønsene er udegående, skal det ikke angives i ansøgningsystemet.

Der opføres 3 stalde med 27.000 stk. hønniker i hver stald. Hønnikerne har en gennemsnitsvægt på 1,25 kg. Der er 9000 stipladser i hver stald. Dyrene har adgang til at komme ud, og iflg. husdyrgodkendelse.dk svarer dette til, at de er udegående 1 måned om året.

Produktionsoversigt med angivelse af kode for dyrekategori

Tabellen viser hvilke dyrekategorier, der indgår i ansøgningen i henholdsvis nudrift og ansøgt drift. StaldID og staldsystemkoder er forklaret i de ovenstående to tabeller. Tal i kursiv er standard tal (normalt), som anvendes i beregningerne, når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

StaldID	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årssø*	Antal DE
						Ind	Ud		
ST-217883	Nej	FjHø12	Nudrift	0	0				0,00
			Ansøgt	27000	9000				19,29
ST-217921	Nej	FjHø12	Nudrift	0	0				0,00
			Ansøgt	27000	9000				19,29
ST-217922	Nej	FjHø12	Nudrift	0	0				0,00
			Ansøgt	27000	9000				19,29
ST-217923	Nej	FjHø05	Nudrift	0	0				0,00
			Ansøgt	16350	18000				98,49
ST-217924	Nej	FjHø05	Nudrift	0	0				0,00
			Ansøgt	16350	18000				98,49
ST-217926	Nej	FjHø05	Nudrift	0	0				0,00
			Ansøgt	16350	18000				98,49
Sum			Nudrift					0,00	
			Ansøgt					353,34	
Ændring alle produktioner:								353,34	

Oplysninger om udegående dyr

StaldID	Staldsystem kode	Nudrift / Ansøgt	Mdr. udegående uden for udbringningsareal	Mdr. udegående inden for udbringningsareal
ST-217883	FjHø12	Nudrift	0	0
		Ansøgt	0	1
ST-217921	FjHø12	Nudrift	0	0
		Ansøgt	0	1
ST-217922	FjHø12	Nudrift	0	0
		Ansøgt	0	1

Da normalt for høns indeholder udegående høns, mens normalt for hønniker ikke omfatter udegående hønniker, er det angivet at hønnikerne er udegående mens hønsene ikke er.

Normer for beregning af produktionseffektivitet og fodring

Tal i kursiv er standardtal (normalt), som anvendes i beregningerne når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

StaldID	Staldsystem kode	Nudrift / ansøgt	FE / dyr eller kg foder per dyr (mink/fjerkræ)	Gram råprotein per FE / Protein % i foder (fjerkræ)	Gram P per FE / fosfor % i foder (fjerkræ)	Proteinprocent i mælk / kg æg per høne (fjerkræ)	Antal fravænnede grise per årssø / kg tilvækst per enhed (fjerkræ)
ST-217883	FjHø12	Nudrift	5,76	15,60	0,58		1,29
		Ansøgt	5,76	15,60	0,58		1,29
ST-217921	FjHø12	Nudrift	5,76	15,60	0,58		1,29
		Ansøgt	5,76	15,60	0,58		1,29
ST-217922	FjHø12	Nudrift	5,76	15,60	0,58		1,29
		Ansøgt	5,76	15,60	0,58		1,29
ST-217923	FjHø05	Nudrift	45,00	17,10	0,61	18,00	
		Ansøgt	42,00	17,10	0,52	18,00	
ST-217924	FjHø05	Nudrift	45,00	17,10	0,61	18,00	
		Ansøgt	42,00	17,10	0,52	18,00	
ST-217926	FjHø05	Nudrift	45,00	17,10	0,61	18,00	
		Ansøgt	42,00	17,10	0,52	18,00	

Staldafsnit

Staldenes placering kan ses af bilag 2 og 3.

Anvendelse af BAT på anlægget og beskrivelse af management

Ansøgers tekst

BAT i forhold til indretning af staldene

Der bygges tre nye stalde til æglæggende høner, hver på 3000 m² og en ny hønnikestald på 1800 m², denne stald opdeles i tre mindre bygninger. Alle bygningerne placeres i et kryds.

Staldsystemet for hønerne er gulvdrift med gødningskumme og økologisk udeareal, mens det for hønnikerne er gulvdrift (dybstrøelse).

I æglæggestalden etableres et udmugningsystem, der fjerner gødningen ca. 3 gange ugentligt (virkemiddel hyppig udmugning), hvorved ammoniakfordampningen fra staldene reduceres med 69 % i forhold til et standard system (se bilag 6 med BAT beregningen).

I staldene til hønnikerne etableres der gødningskrabere, hvilket forventes at kunne reducere ammoniakfordampningen med 34 % i forhold til et standard system (se bilag 6 med BAT beregningen, hvor det er redegjort for at normen på 25% ammoniakfordampning reduceres til 4%, svarende til en reduktion på 34%).

Bedst tilgængelige foderteknologi

Ammoniak

Der anvendes som fodertilpasning 42 FE pr årshøne, 17,1 gram råprotein pr FE samt 18 kg æg pr. høne. Normen er 45,0 FE pr årshøne, 17,1 gram råprotein pr FE samt 18 kg æg pr. høne.

Den økologiske produktion er udfordret mht. til brug af kunstige aminosyrer. Økologisk produktion må ikke anvende tilsætning af kunstige enzymer. Dette er tilladt i konventionel produktion. Ved brug af kunstige aminosyrer kan der kompenseres for foderets naturlige indhold af aminosyrer. Dette har en betydelig miljøgevinst, da proteinindholdet (og dermed aminosyrer) i foderet med tilsat aminosyrer kan sænkes. Muligheden for reduceret foder mængde i økologisk fodring er således ganske dårlige, på baggrund af reglerne om at der ikke må bruges tilsætningsstoffer, som f.eks. fytase.

Der anvendes fasefodring, der består af op til tre typer af koncentratfoder, dertil tilsættes varierende mængder af korn, således er der gennem en produktionscyklus anvendt op til fem proteinniveauer.

Det gennemsnitlige proteinniveau for en årshøne er 17,1 %, og foderforbruget er 42,0 Kg.

Fosfor

Det gennemsnitlige fosforindhold i foderet for en årshøne er 0,52 g/Kg foder.

Med den nuværende praksis med anvendelse af færdigfoder, er der taget udgangspunkt i de fosfornormer der er angivet i normtal 2013, fra Aarhus Universitet som for økologiske konsumæg er 27,45 kg P/100 årshøner.

I en økologisk produktion er der flere forhold, der taler for en mere miljøvenlig belastning af arealerne. Foderet indkøbes naturligvis økologisk. Ansøger ønsker, at være fritstillet med hensyn til fodring og indkøb af dette. Hønsene har fri adgang til hønsegårde og er derfor mere aktive, er ude både sommer og vinter hvilket kan give et større foderforbrug

end normen for konventionelle høns. At stille direkte vilkår til fodring kan derfor få konsekvenser for produktionen og den enkelte hønes ydelse. Det tilstræbes at fodre efter de gældende normer.

Opbevaring af gødningen.

Normen for opbevaring af fast hønsemøg er på en møddingsplads, mens normen for opbevaring af dybstrøelse er i en markstak.

BREF dokumentet beskriver følgende opbevaringssystemer til fjerkrægødning:

- opbevaring i stalden under buranlæggene, med udmugning en gang om året.
- opbevaring i åben mødding.

I æglæggestaldene og hønnekaldene etableres der gødningskraber anlæg, der transporterer den faste gødning til fortanken. Fra fortanken transporteres dette så videre til biogasanlægget. Der sker udmugning hos både høns og hønniker tre gange om ugen.

Management

Bedriften og produktionen har en opbygning, der gør det nemt at føre tilsyn med dyr og produktionsanlæg hver dag. Der udføres småreparationer, når det er nødvendigt, og såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service. Alle synlige vandør, anboringsbøjler m.v. bliver løbende kontrolleret og eventuelt opspændt eller helt udskiftet, hvis de lækker vand. Ovenstående sker for at sikre en god og stabil drikkevandstilførsel, undgå eventuelle lækager og vandspild, samt opretholde produktionsniveauet.

Det daglige arbejde består i tilsyn med dyr og anlæg. Det skal sikres at der tilføres den ønskede mængde foder og vand, ligesom klima skal være optimal for dyrene. Døde dyr fjernes dagligt, og æggetransporten overvåges. En gang daglig indsamles æggene, tidspunktet afpasses så flest mulige æg indsamles og sættes på køl samme dag de er lagt.

Pakkerum rengøres hver dag efter pakning af æg. Kølerum rengøres ca. en gang om ugen. Gødningsanlægget tømmes ca. 3 gange om ugen.

Alle medarbejdere deltager løbende i messer, konferencer og kurser efter individuelt behov og fagligt niveau. Der er dog ikke udarbejdet egentlige uddannelses- eller træningsprogrammer for medarbejderne.

I forbindelse med det daglige vedligehold på ejendommen bliver vinduer, de udvendige døre, dørene mellem sektioner og staldafsnit, og andre mulige kuldebroer kontrolleret for at undgå træk og unødvendig energiforbrug.

Der forekommer naturlig ventilation i staldene, da disse er udstyrede med rullegardiner, og da der er få dyr pr m².

Kommunens vurdering

Kommunen skal på baggrund af ansøgningen foretage en vurdering af, om ansøger har valgt teknikker og teknologier, der lever op til Bedst Tilgængelige Teknologi (BAT), og herefter stille nødvendige og relevante vilkår til indretning, drift og egenkontrol for de af ansøger valgte teknikker og teknologier.

Det følger af Natur og Miljøklagenævnets praksis, at kommunen i sin vurdering skal anvende Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)", Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2010 ved vurderingen af, om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af BAT. Vejledningen anviser en metode til fastsættelse af en ammoniakemissionsgrænseværdi for

husdyrbrugets samlede anlæg.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der, ifølge vejledningen, udregnes emissionsgrænser for de enkelte dele af (stald)anlægget. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget.

AMMONIAK

Der bygges tre nye stalde til æglæggende høner, hver på 3000 m² og en ny hønnikestald på 1800 m². Bygningerne placeres i et kryds. Staldsystemerne for hønerne er gulvdrift med gødningskumme og økologisk udeareal, mens det for hønnikerne er gulvdrift (dybstrøelse).

I æglæggestalden etableres et udmugningsystem, der fjerner gødningen ca. 3 gange ugentligt (virkemiddel hyppig udmugning), hvorved ammoniakfordampningen fra staldene reduceres med 69 % i forhold til et standard system jf. oplysninger fra ansøgers konsulent (denne er vedlagt ansøgningen om husdyrbrugsgodkendelse) (bilag 6).

I BREF står der, at følgende staldsystem til konsumægproduktion er BAT: Beriget Buranlæg.

Endvidere findes der to BAT-blade for konsumægsproduktion, der omhandler systemer til at nedsætte ammoniak fordampningen:

Fjerkræ – Æglæggere, skrabeægstald. Skrabeægsstald med gødningstørring.

Fjerkræ – Æglæggere, beriget burægstald. Gødningskrabere og hyppig udmugning.

Miljøstyrelsen har udsendt vejledninger til emissionsgrænseværdier opnåelig ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) til fjerkræ, men kun for konventionelle æglægningshøns. Ifølge klagenævnsafgørelse NMK-131-00142 skal der for økologiske brug tages udgangspunkt i den konventionelle vejledende emissionsgrænseværdi.

Miljøstyrelsen har oplyst en vejledende emissionsgrænseværdi for konventionelle fritgående høns i nye stalde på 9,06 kg NH₃-N pr. 100 årshøner. Hvilket vil ved en produktion bestående af i alt 49.050 stk. høner give en vejledende emissionsgrænse på 4.443 kg N under forudsætning af, at der er tale om en konventionel produktion.

Der er ikke udarbejdet en tilsvarende emissionsgrænseværdi for hønniker. Dybstrøelse er den eneste stalddtype til hønnikeproduktion i Danmark og vurderes derfor at være BAT, hvorfor ammoniakemissionsgrænsen fastsættes ud fra normtal, svarende til reference staldsystem, der er for hønnikerne dermed en samlet vejledende emissionsgrænse på 2.430 kg N/år.

Dyreart	Ansøgt staldsystem	Emmissions-grænseværdi Kg NH ₃ -N / 100 årshøner	Total Kg NH ₃ -N
Hønniker (81.000 stk.)	Dybstrøelse	-	2.430
Æglæggende høns (49.050 stk.)	Gulvdrift + gødningskumme + udeareal økologiske	10.03* fastsat for økologiske høns ud fra deres fodring som afviger fra konventionelle.	4.920
I alt			7.350

Tabel 1: Beregning af den maksimale ammoniakemission for hønsehødet. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier er anvendt for skrabehøns. For hønnikeproduktionen er ansøgningens referencestaldsystem anvendt. *) Der er samme relative forskel mellem de to produktionstyper (konventionel fritgående sammenlignet med økologiske høns – for flere detaljer se venligst den indsendte husdyrbrugsgodkendelsesansøgning)

Horsens kommune har derfor på baggrund af ansøgers oplysninger om antal dyr og

staldsystem fastsat et samlet BAT- emissionsniveau for hele anlægget på 7.350 kg N årligt fra stald og lager.

Ansøger har oplyst at der anvendes hyppig udmugning (gødningsskrabere som fjerner gødningen 3 gange om ugen), hvilket forventes at have en ammoniakreducerende effekt på 69 % af staldtabet set i forhold til en stald uden hyppig udmugning.

Den faktiske ammoniakemission fra anlægget er jf. ansøgningen er beregnet til 5.985 kg N årligt, hvilket er lavere end det beregnede BAT-niveau. Dermed vurderer Horsens kommune, at det ansøgte projekt overholder husdyrbrugslovens krav om at begrænse ammoniakemissionen fra staldanlæggene ved anvendelse af BAT.

BAT-beregningen og redegørelsen for økonomien ved forskellige virkemidler kan ses som bilag 6.

For at opfylde det beregnede emissionsniveau er der anvendt følgende virkemidler:

- I ansøgningen er det angivet, at der etableres gødningsskrabere under hønsene i med gulvdrift, som tømmer tre gange ugentligt, og at dette medfører 69 % reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til referencestaldsystemet. Kommunen kan konstatere, at der i Miljøstyrelsens teknologiblad "Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns som ikke holdes i bur (alternativ hønseshold)", revideret maj 2011 angives en reduktion på 66 % ved udmugning 3 gange ugentlig. Ammoniak-fordampningen er afhængig af interval mellem udmugning, og der stilles derfor vilkår om udmugningsfrekvens. der stilles derfor vilkår om udmugningsfrekvens
- I ansøgningen er det angivet, at der etableres gødningsskrabere i hønnike staldene, som tømmer tre gange ugentligt, og at dette medfører 34 % reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til referencestaldsystemet
- Der er anvendt foderoptimering idet der for hønsene fodres med 42 FE, og foderet har et indhold på 17,1 g råprotein pr FE og antallet af æg pr. høne er sat til 18.
- Der etableres overdækning på den nye gyllebeholder.

FOSFOR

Ud fra Miljøstyrelsens standardemissionsgrænseværdier for fosfor skal kommunen beregne et BAT-niveau for produktionen. Miljøstyrelsens emissionsgrænser er dog kun rettet mod konventionelle brug. Miljøstyrelsens standardvilkår vedr. P-indhold i konsumægsfoder er lavet ud fra en forudsætning om tilsætning af enzymet fytase.

Ifølge Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse 131-00142 kan der ved fastsættelse af et niveau for en økologisk produktion tages udgangspunkt i Miljøministeriets vejledende emissions-grænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik for husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg i gyllebaserede staldsystemer. Denne emissionsgrænse er for årshøner på 23,6 kg P/DE og for hønniker på 34,92 kg P/DE.

Fosfornormen 2013 for økologisk konsumæg er 27,45 kg P/100 årshøner

Fosfornormen 2013 for burhøns 19,30 kg P/100 årshøner

I ovennævnte klagenævnsafgørelse har nævnet fastsat et fosforniveau svarende til 20,68 kg P/100 årshøner. Fosforindholdet i foderet skal iflg. afgørelsen reduceres med 35 % i forhold til gældende norm. Det angivne fosforniveau i nævnsafgørelsen kan kun delvis opnås ved brug af ikke-varmebehandlet korn. Baggrunden for de angivne værdier kan dog ikke dokumenteres af Klagenævnet, hvorfor det er meget vanskeligt at forholde sig til disse tal.

Det samlede BAT-niveau bliver således 12.244,08 kg P/år for Ørskovgaard jf. beregningen i bilag 6.

Med baggrund i at hønsegården tilhørende bedriften Kirkevej 25 ligger i et fosforrobust område, som medfører at tildelingen på arealet er mindre end den tilladelige der kan beregnes på arealet, er det Horsens Kommunes vurdering, at emissionsværdien er bragt ned på et niveau, som vurderes til at være proportionalt på den konkrete bedrift.

For at kunne sikre at foderet ikke indeholder mere fosfor end forudsat i denne godkendelse er der stillet følgende vilkår:

- Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer datoer for ind- og udsætninger af høner, dødelighed, produceret ægmasse, faktisk og planlagt fordeling af foderforbrug samt indhold af fosfor pr. kg foder i de enkelte foderblandinger
- Der skal beregnes en korrektionsfaktor for æglæggende høner for fosfor ud fra følgende: $((42\text{Kg foder pr. årshøne} \times 0,52 \% \text{ fosfor i foder}) - (18\text{Kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (0,5\text{Kg tilvækst pr. årshøne} \times 0,67)) / 23,4$. Med de indtastede værdier bliver korrektionsfaktoren bliver 0,765.

Disse beregninger er udført under forudsætning af, at der må benyttes 5 % ikke-økologisk foder. Hvis dette ændres, skal der gennemføres nye beregninger m.h.p. fastsættelse af BAT-niveau.

Det er Horsens Kommunes vurdering, at ansøger anvender bedst tilgængelig teknik indenfor staldindretning idet det beregnede emissionskrav jf. Miljøstyrelsens opgørelsesmetode er overholdt. Det vurderes også at der anvendes BAT indenfor management og foder.

2.2. Lokalisering og faste afstandskrav

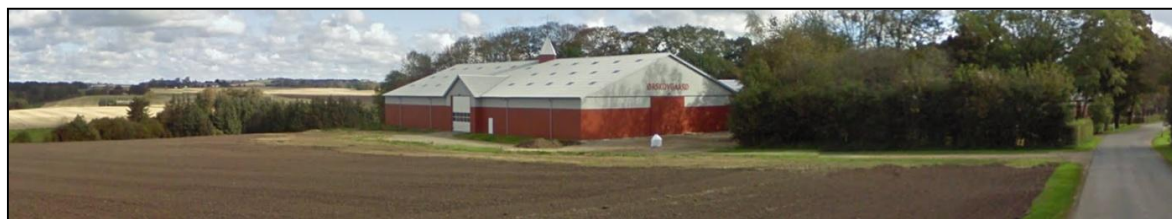
I dette afsnit gøres der rede for husdyrbrugets lokalisering. Det vil sige hvordan husdyrbruget er placeret i forhold til steder, hvor der efter lovgivningen gælder et fast afstandskrav samt placeringen i landskabet.

Ansøgers tekst

Ejendommen er placeret i landzone og ligger i et storbakket landskab. Den ansøgte produktion vil ske i et fritliggende staldkompleks, syd for ejendommens beboelsesbygning.

Da der er tale om en økologisk hønseproduktion, er der krav til etablering af en hønsegård i tilknytning til bygningerne. Kravet til den ansøgte produktion er minimum 32,4 ha hønsegård. Hønsegården placeres omkring staldkomplekset syd for ejendommen.

Det eksisterende byggeri på Kirkevej 25 består af røde mursten med grå stålplader som tag. Det nye staldeanlæg bygges med mørke stål sandwichprofiler på sider og mørke sandwichprofil på taget. Anlægget placeres syd for det eksisterende byggeri.

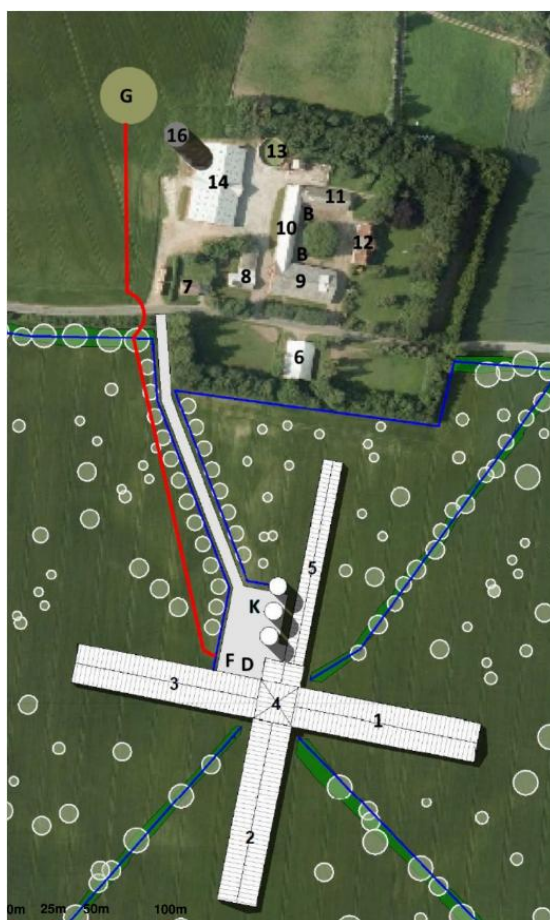
Figur 1. Ejendommen set fra vest siden af Kirkevej (2012). Der er siden fotoet er taget opført en kornsilo som er placeret ved det hjørne af bygningen som er til venstre - længst væk fra vejen.

Figur 2. Ejendommen set fra øst siden af Kirkevej (2012), hvor man ser ud over marken som bliver den fremtidige placering af bygninger og hønsegård. Størstedelen af den eksisterende bygningsmasse er på højre side af vejen, mens det eksisterende maskinhus på venstre siden af vejen er skjult i bevoksningen.

Staldanlægget opføres på modsatte siden af vejen, set i forhold til hovedparten af ejendommens nuværende bygningsmasse. Der findes i dag et maskinhus i nærheden og bygningerne placeres sydvest for denne. Placeringen kan ses af bilag 2.

Det er hensigten at vælge farver til de nye bygninger, således at disse farver ligger tættest på farverne på maskinhuset (bygning 14). På denne måde kan der skabes den størst mulige farvemæssige sammenhæng, der vil få ejendommen til at fremstå så ensartet og så neutralt som muligt i landskabet. Supplerende oplysninger om bygningernes anvendelse, størrelse, farver og materialer fremgår af desuden af bilag 2.

Signaturforklaring		
Element	Formål	Status
1	Hønsehus	ny
2	Hønsehus	ny
3	Hønsehus	ny
4	Centerbygning	ny
5	Hønnikehus	ny
6	Maskinhus	eksisterende
7	Bolig	eksisterende
8	Garagebygning	eksisterende
9	Lade	eksisterende
10	Stald	eksisterende
11	Stald	eksisterende
12	Stuehus	eksisterende
13	Gyllebeholder	ny
14	Maskinhus	eksisterende
15	Halmfyr	eksisterende
16	Silo	eksisterende
B	Vandboringer	eksisterende
D	Container til døde dyr	ny
F	Fortank	ny
G	Gyllebeholder	ny
K	Kornsiloer	ny
V	Forsinkelsesbeholder	ny
Lyseblå linje	Dræn til overfladevand	ny
Mørkeblå linje	Hegn	ny
Rød linje	Affaldsgang til gyllebeholder	ny

Figur 3 Bygningerne Kirkevej 25.

Der er ansøgt om tilladelse til etablering af en ny gyllebeholder på 4000 m³. Beholderen søges placeret under 20 meter fra eksisterende kornsilo og ligger således i tilknytning til

den eksisterende bygningsmasse.

Den nærmeste naboejendom uden landbrugspligt er Borupvej 4, 8751 Gedved, som ligger ca. 630 meter nord for staldanlægget. Nærmeste nabo med landbrugspligt er Tolstrupvej 7, som ligger ca. 440 meter fra staldanlægget og ca. 160 meter fra hønsegården. Den nærmeste samlede bebyggelse er Ørskov ca. 850 m øst for staldanlægget. Nærmeste byzone er Gedved, som ligger ca. 1700 m vest for staldanlægget.

Afstande fra nærmeste staldanlæg:	Husdyrbrugslovens ⁹ minimumskrav (m)	Aktuel afstand (m) (lokalitet)
Eksisterende/fremtidigt byzone-sommerhus-område	50	1700
Område i lokalplan udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende	50	1700
Beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren	50	630
Ikke-almene vandforsyningsanlæg (Kirkevej 25)	25	>125
Almene vandforsyningsanlæg (Ørskov vandværk)	50	>950
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	Ca. 120
Offentlig vej og privat fællesvej	15	Ca. 70
Levnedsmiddelvirksomhed	25	>25
Beboelse på samme ejendom	15	Ca. 130
Naboskel	30	Ca. 140
Nabobeboelse (Tolstrupvej 7)	50	Ca. 450

Tabel 2. Afstande fra staldanlægget på Kirkevej 25 til omgivelser

Nord for det ansøgte staldkompleks er der registreret en del beskyttet natur i form af enge og moser og et overdrev. Nærmeste naturområde er en § 3- mose, som ligger ca. 130 meter nordøst for den eksisterende gyllebeholder. Mosen er registreret som habitatnatur af typen rigkær (7230). Det er en kvælstoffølsom naturtype med en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år.

Nærmeste registrerede § 7-natur er et overdrev, der ligger ca. 1.450 meter vest for ejendommen.

Der er mere end 7 km fra ejendommen på Kirkevej 25 til nærmeste Natura 2000-område (Nr. 56)(Habitatområde H52, Horsens Fjord, havet øst for og Endelave samt Fuglebeskyttelsesområde F36, Horsens Fjord og Endelave).

Der er beskyttet sten/jord dige i både det vestlige og østlige matrikelskel af hønsegården. I den sydvestlige ende af hønsegården er der registreret et mindre område med lavbund.

Staldene er placeret udenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor vej- og kirkebyggelinjer.

Arealet hvorpå staldanlægget og hønsegården ligger, afgrænses mod syd af Lille Hansted Å. Der er af Fødevarerministeriet udlagt dyrkningsfri randzone på 10 meter omkring vandløbet. Nordvest for ejendommen har staten udpeget et kommende vådområde.

⁹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Det ansøgte anlæg ligger ca. 1 km vest for Tolstrup Kirke.

Kommunens vurdering

Se tabel 2 i afsnittet med ansøgers tekst, for oplysninger om afstande til nærmeste omgivelser (i relation til de faste afstandskrav der er i husdyrbrugslovens § 6 og § 8).

Horsens Kommune vurderer, at anlæggene ikke ligger indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer eller indenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer

Den ansøgte etablering af husdyrbruget kræver ikke dispensation fra museumslovens bestemmelser om fredede fortidsminder og beskyttede diger eller naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer eller fredningsbestemmelser.

Der skal etableres en ny udkørsel fra ejendommen, idet den eksisterende ved maskinhuset ikke ligger hensigtsmæssig i forhold til den ønskede indretning. Forud for etableringen skal Horsens Kommunes vejafdeling have sagen til vurdering, således at der kan udarbejdes den nødvendige udkørselstilladelse.

Vand leveres fra egen boring på ejendommen, hvis placering fremgår af oversigtskort (bilag 2). Afstandskravet på 50 meter i forhold til vandforsyningen er overholdt.

Der er i 2011 indført nye afstandskrav i forhold til gyllebeholdere. Der er fra nærmeste gyllebeholder til nærmeste beskyttede sø ca. 101 meter, og nærmeste regnvandsafløb (Ørskov Bæk) ligger ca. 190 meter fra den eksisterende gyllebeholder. Det er vurderet, at der er en hældning på 7 grader fra beholder til vandløb. Dermed er der krav om alarm og en terrænændring (skal mindst kunne tilbageholde 25 m³)

Der er søgt om tilladelse til at etablere en ny gyllebeholder på 4000 m³, som placeres ved siden af den eksisterende beholder. Beholderen er indtegnet på figur 2. Beholderen er placeret således at afstandskraven er overholdt.

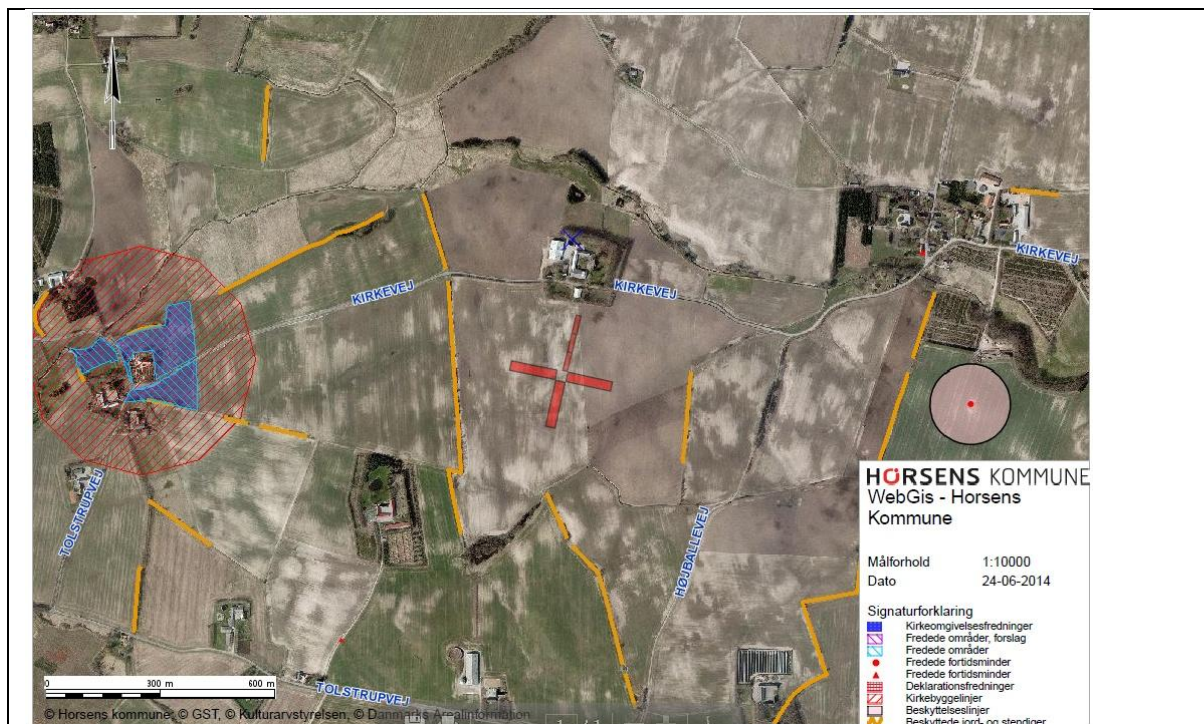
Det vurderes samlet, at alle gældende afstandskrav er overholdt ved den fremtidige indretning af ejendommen.

Landskabet og planforhold

I dette afsnit gøres der rede for placeringen af husdyrbrugets bygninger i landskabet, og hvordan de påvirker landskabet.

Ansøgers tekst

Staldbygningerne ligger i det åbne land udenfor fredninger eller beskyttelseslinjer. Se figuren herunder. Gyllebeholderen er søgt placeret i tilknytning til den nuværende bygningsmasse, og placeres vest for eksisterende kornsilo.

Figur 4. Placering af fredede områder, diger og kirker med beskyttelseslinjer set i forhold til staldanlægget.

Bygge- og beskyttelseslinjer	Faktisk afstand (meter) og evt. lokalitet
Områder med landskabelig værdi	Eksisterende bygninger ligger indenfor bevaringsværdigt landskab, mens de ansøgte stalde ligger udenfor.
Rekreative interesseområder	Cykelrute ved Tolstrupvej
Områder med særlig geologisk værdi	Ligger indenfor område med geologisk bevaringsværdi
Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer	Ca. 1 km
Kirkeomgivelser, kirkebyggelinje	Nærmeste kirkebyggelinje er ved Tolstrup Kirke, ca. 1 km fra anlægget
Fredede områder	Nærmeste fredede område er Tolstrup Kirke
Fortidsminder	Ca. 1 km
Beskyttede sten- og jorddiger	Øst og vest for staldanlægget, er der områder som afgrænser hønsegården
Sø- og åbeskyttelses linje	Nærmeste å-beskyttelseslinje er ved Ørskov bæk, der løber nord for ejendommen (ca. 400 meter)
Strandbeskyttelseslinje, kystnærhedszone og kliffredning	Ingen i nærheden
Lavbundsarealer inkl. evt. okker klassificering	Nord for den eksisterende bygningsmasse, ca. 100 meter fra eksisterende gyllebeholder. Syd vest for ansøgt bygningsmasse, ca. 300 meter.
Skovbyggelinje	Ca. 1,2 km
Kvælstoffølsom natur, jf. husdyrlovens § 7	Nærmeste Natura 2000-område er nr. 56, Horsens fjord, havet øst for og Endelave, som ligger 7 km sydøst for anlægget. <u>Kategori 1-natur:</u> Nærmeste ligger mere end 7 km fra anlægget. <u>Kategori 2-natur:</u> Nærmeste ligger ca. 1,3 km fra anlægget. <u>Kategori 3-natur:</u> Nærmeste er to moser og en eng/mose, som alle ligger ca. 300 meter fra anlægget.

Tabel 2: Afstande til bygge- og beskyttelseslinjer

Idet bygningerne placeres uden tilknytning til det eksisterende byggeri og idet bygningsmassen afviger væsentlig fra det eksisterende er der lavet en visualisering som kan understøtte kommunen i sin vurdering af påvirkningen af landskabet. Dele af visualiseringen kan se i nedenstående figur, mens hele visualiseringen er vedlagt som bilag 4.

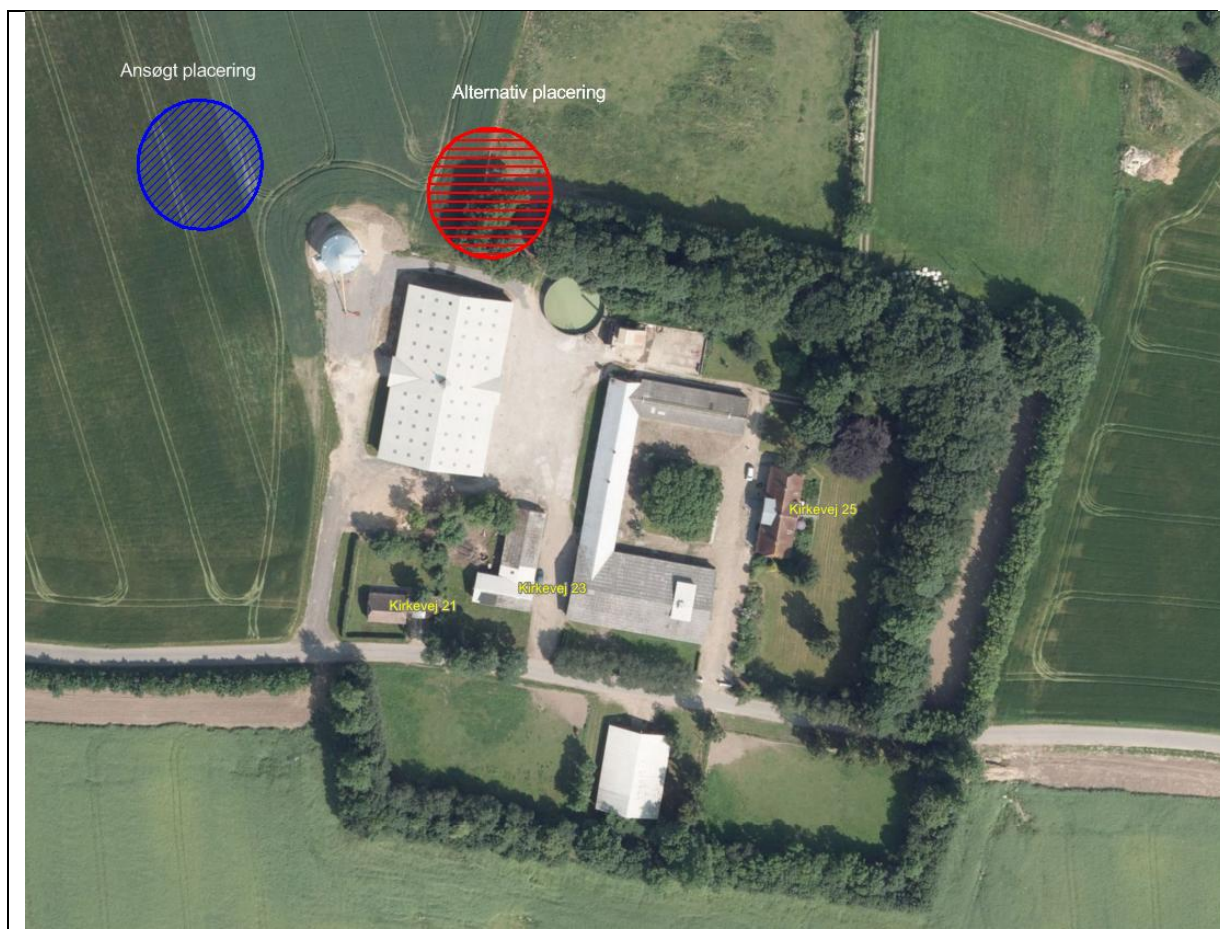
Byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugets udviklingsmuligheder og drift. Ansøger vil etablere en moderne, rationel produktionsenhed, der opfylder kravene til en moderne, integreret økologisk bedrift, der naturligvis opfylder de økologiske krav under størst mulig hensyntagen til det omkringliggende miljø. Sådanne moderne, integrerede enheder er afgørende for at kunne opfylde kravene om flere økologiske fødevarer produceret på en bæredygtig måde.

Begrundelsen for at placere staldanlægget i det åbne land er følgende:

- I det der er tale om en økologisk hønseproduktion, er der krav om at hønsene skal have direkte adgang fra stalden til hønsegården. Samtidig er der et krav om at afstanden fra stald til den yderste del af gården ikke må være over 350 meter. Dermed skal produktionen ligges et sted, hvor der kan findes et samlet areal svarende til hønsegårdens størrelse.
- Produktionen ønskes etableret med den ansøgte størrelse for at kunne få en sammenhængende produktion, hvor det er muligt at få løbende udskiftning af høns i staldene med egne hønniker.
- Anlægget kan ikke placeres ved de eksisterende bygninger, dels på grund af hønsegården, men også på grund af ammoniakfølsomme naturområder som ligger tæt ved de eksisterende bygninger.
- Bygningerne placeres i et kryds for at opnå en effektivisering af produktionen, således at foder og øvrige ting, der opbevares i centerbygningen let kan fordeles til alle stalde.

Det er ansøgers vurdering, at det ud fra de ovenstående kriterier ikke er muligt at placere staldbyggeriet ved de eksisterende bygninger.

Gyllebeholderen er søgt placeret ved de eksisterende bygninger i tilknytning til den eksisterende kornsilo. Den bliver overdækket med telt. Den samlede højde vil ikke overstige højden af tårnet på den eksisterende bygning. Den er placeret således af hensyn til driften på ejendommen, og således at den ikke er til hinder for fremtidige udviklingsmuligheder. Der er angivet en alternativ placering af gyllebeholderen, som dog vil kræve dispensation for afstand til en beskyttet sø, idet der vil være under 100 meter fra beholderen til søen. Samtidig er arealet meget skrånende, hvorfor det kan umuliggøre placeringen. Derfor er denne placering fravalgt som første mulighed.

Figur 5. Placering af Gyllebeholder. Ansøgt placering (blå). Alternativ placering (rød).

Kommunens vurdering

Ifølge husdyrbrugsloven skal kommunen ved etablering af et byggeri, som er erhvervmæssigt nødvendigt, og som opføres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer ved vurderingen af en ansøgning om tilladelse efter § 10 eller godkendelse efter § 11 eller § 12 sikre sig, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes samt vurdere beliggenheden og udformningen af det ansøgte.

Kravene til ny bebyggelse, som opføres uden tilknytning til eksisterende bebyggelsesarealer, er skærpede i forhold til, hvis bebyggelsen blev opført i tilknytning til hidtidige bebyggelsesarealer. Natur- og Miljøklagenævnet bemærker, at der i afgørelsen bør tages stilling til ansøgers argumenter for at placere bygningerne uden tilknytning til den hidtidige bebyggelse.

Anlægget placeres i landzone i et område, der i kommuneplanen er udlagt til særligt værdifuldt landbrugsområde, som er områder, der i størst mulig omfang skal friholdes for andre aktiviteter, der kan hindre landbrugserhvervets udviklingsmuligheder.

I kommuneplanen er retningslinjen for "Områder til lokalisering af driftsbygninger og driftsanlæg på store husdyrbrug" følgende: Driftsbygninger og driftsanlæg på store husdyrbrug skal så vidt muligt lokaliseres og udformes så konflikter med øvrige væsentlige interesser undgås.

Anlægget er i et område, hvor dele af den eksisterende bygningsmasse ligger udenfor området, der er udpeget til store husdyrbrug, mens området, hvor staldanlægget ønskes placeret ligger indenfor området (se figur 3 herunder).

Bemærkninger fra redegørelsen i kommuneplanen:

"Husdyrbrug vil som udgangspunkt kunne etableres, udvides og ændres både i og udenfor de områder, der er udpeget til lokalisering af driftsbygninger og driftsanlæg på store husdyrbrug, og regulering af husdyrbrugene - herunder reguleringen efter husdyrloven - er den samme, uanset om husdyrbruget ligger indenfor eller udenfor de udpegede områder".

"Udpegningen af områder til lokalisering af driftsbygninger og driftsanlæg på store husdyrbrug er sket med baggrund i en GIS-analyse, hvor nogle temaer er valgt fra. Der er i analysen taget udgangspunkt i en husdyrproduktion med malkekøer på 500 DE, hvor forudsætningen er, at husdyrbruget opfylder kravene til BAT (bedst tilgængelige teknik). Temaerne er valgt ud fra, at de af forskellige grunde - f. eks. lugt og ammoniak - begrænser muligheden for lokalisering af store bygninger til husdyrproduktion. De valgte temaer er følgende: Skove, fredede områder, kirker med deres fjernomgivelser, områder udpeget til ny natur og økologiske forbindelseslinjer, områder med lavbund, landskaber der er udpeget som særligt værdifulde, internationale naturbeskyttelsesområder med 500 m buffer omkring og særligt sårbare naturområder med 400 m buffer omkring. Desuden 350 m buffer omkring områder til byvækst, eksisterende byzoner og afgrænsede landsbyer. Horsens Kommunes udpegning af områder til lokalisering af driftsanlæg og driftsbygninger på store husdyrbrug, er de områder i kommunen, der ikke er valgt fra i GIS-analysen".

"Udgangspunktet er, at nye landbrugsbygninger skal opføres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, så ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer udgør en hensigtsmæssig helhed, og der undgås en unødvendig spredning af bygningsmassen. Kommunen skal foretage en konkret vurdering af, om der er en særlig begrundelse for at fravige dette udgangspunkt".

Figur 6. Afgrænsning af område i kommuneplanen som er udpeget til placering af store husdyrbrug set i forhold til anlægget på Kirkevej 25. Det markerede brune er området til store husdyrbrug.

Beskrivelse af landskabet

Ejendommen ligger ca. midt mellem landsbyerne Tolstrup og Ørskov, umiddelbart ud til Kirkevej på et bakkegrund i et landskab, der fortrinsvis kan karakteriseres som et forholdsvis åbent storbakket morænelandskab med intensivt dyrkede, større dyrkningsflader iblandt mindre skovområder og spredte levende hegn. Dette gælder især nord for ejendommen, hvor et eng- og moseområde også er et markant element.

Bebyggelsen i området er bortset fra et par enkelte ejendomme overvejende mindre landbrugsejendomme og beboelseshuse. Ejendommene er ligesom det eksisterende

anlæg på Kirkevej 25 typisk omkranset af beplantning.

Landskabet er karakteriseret ved store terrænforskelle, således at der syd for ejendommen nås en højde på 77,5 m mens den lige nord for falder til 32,5 m for igen at stige til 65 m, hvorved der lige syd for ejendommen dannes en lavning afgrænset af temmelig høje skrænter.

Vest for ejendommen løber en slugtagtig dal, der som et sammenhængende rumligt forløb afgrænser sig fra morænelandskabet. I dalbunden løber Ørskov Bæk, der fortsætter syd om ejendommen og videre øst og nord om og bliver til Kattrup Bæk. Dette dalstrøg er i kommuneplanen registreret som bevaringsværdigt landskab, hvilket betyder, at det som hovedregel skal friholdes for byggeri og anlæg, som ikke er samfundsmæssigt nødvendigt. M.h.t. til infrastruktur er området bundet sammen af mindre lokale vej, og der er ingen tekniske anlæg i umiddelbar nærhed.

Tolstrup og Ørridslev Kirker ligger henholdsvis ca. 1 km vest for ejendommen og knap 2 km øst for ejendommen. Kattrup Kirke ligger ca. 3 km nord for ejendommen. Indenfor kirkernes beskyttelseszoner, som er det åbne agerland, opfattes kirken som en markant bygning. Her indenfor vil nye fritliggende bygninger samt særligt høje eller store bygninger være uheldigt dominerende for ind og udkig til kirken. Ejendommen og det nye foreslåede byggefelt ligger ikke indenfor kirkeomgivelse.

Eks. og nyt anlæg

Det eksisterende anlæg, proprietærgården Ørskovgård, er i kommuneplanen udpeget som værdifuldt kulturmiljø. Gårdanlægget er firlænget med enkelte tilbygninger, der omkranses af en kvadratisk have. Alle staldlænger samt stuehuset er opført i røde mursten. Dette kulturmiljø er sårbart overfor ændringer af arkitektur, gårdsplads, veje, diger, hegn og omgivelser.

Der er i 2008 opført en halmlade og i 2012 en kornsilo. Begge anlæg er placeret vest for det oprindelige gårdanlæg

Byggefeltet til det nye anlæg til økologisk fjerkræproduktion er planlagt til at ligge på den anden side af Kirkevej i forhold til det eksisterende anlæg på Kirkevej 25. Her ligger i forvejen et maskinhus helt omkranset af beplantning.

Det nye anlægs nordlige grænse er ca. 50 syd for maskinhuset. Staldanlægget består af 4 længer, som udgår i hver sin modsatte retning fra et teknikrum som et kryds. 3 af længerne er 120x25 m, den 4. er 150x12,5 m. Alle længer er 7 m høje. Teknikrummet er 25x25 m og har en højde på 12,5 m. Byggeriet opføres i mørke stålprofiler på sider og tag.

Desuden opføres 3 fodersiloer som forventes at blive maksimalt 16 meter høje.

Omkring bygningsanlægget anlægges der en hønsegård, således at det samlede areal med bygningsanlæg og hønsegård bliver på 35 ha, jf. bilag 3.

På ansøgers visualiseringer af anlægget, taget fra steder i landskabet udvalgt af kommunen, er der vist en slørende træbeplantning omkring hønsegården og med lave buske inde i hønsegården (se bilag 4).

Vurdering af ønsket placering

Anlægget er vurderet erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugets udvikling og drift.

Den valgte placering af staldanlægget vurderes ud fra en landskabelig betragtning at være den bedste. Et langt og forholdsvis fladt byggeri, som det ansøgte, vil i det temmelig flade

landskab kunne understrege denne fladhed. En placering på samme side af Kirkevej, som det eksisterende byggeri på ejendommen vil vanskeligt kunne forenes med hensynet til beskyttelse af dette anlægs kulturhistoriske værdi samt hensynet til bevaringsværdigt landskab. Desuden vurderes det, at anlægget ville opleves meget markant fra Tolstrup Kirke, hvor der er en vid udsigt ud over landskabet mod øst.

Da anlægget er stort og uanset placering vil være et markant element i landskabet, er det vigtigt, at dette ikke understreges yderligere ved at farven på bygningerne er for fremtrædende. For at dæmpe det ansøgte byggeris landskabelige påvirkning stilles der vilkår om at sider og tage på bygninger bliver i en mørk grå farve, som den der er vist på tagene på visualiseringerne, jf. bilag 4. På visualiseringerne fremstår siloerne meget markante, så kommunen har stillet vilkår om, at farven bliver som på bygningerne.

M.h.t. beplantning fremgår det af visualiseringerne, at der vil blive et slørende hegn rundt om hele hønsegården. For at få det nye anlæg til at hænge landskabeligt sammen med de eksisterende forhold kan eksisterende landskabselementer som for eksempel levende hegn og vejplantninger inddrages/undlades i det nye. Det overvejes derfor at stille vilkår, om at de eksisterende levende hegn kan vedligeholdes og at marken op til Kirkevej holdes fri for levende hegn øst for Ørskovgård, hvor der ikke er hegn i dag.

Den ansøgte gyllebeholder placeres vest for halmladen og kornsiloen, som begge er anlæg af nyere dato. Ansøger har oplyst at højden af gyllebeholderen ikke vil overstige højden af hverken halmlade eller kornsilo. Gyllebeholderen placeres i tilknytning til kornsiloen (afstand maks. 20 meter), hvorfor det vurderes at den på afstand visuelt vil fremstå som en del af anlægget. For at undgå at teltet på gyllebeholderen bliver for dominerende er der stillet vilkår om at teltet også skal være i samme mørke farvetone, som de nye staldbygninger. Samtidig er der stillet vilkår om at der skal etableres en slørende beplantning omkring beholderen mod nord og mod vest, således at beplantningen vil supplere den eksisterende beplantning på anlægget.

Det har været undersøgt om gyllebeholderen kunne placeres tættere ved bygningerne, således at den visuelle påvirkning ville være mindre. En placering nord for halmladen medfører at der vil være under 100 meter fra beholderen til søen. Samtidig er arealet meget skrånende, hvilket kan vise sig at umuliggøre placeringen. Derfor er denne placering fravalgt som første mulighed, men dog bibeholdt som et muligt alternativ. Beholderen kunne alternativt placeres umiddelbart ved siden af halmladen. Her vil den dog ifølge oplysninger fra ansøger hindre de fremtidige udviklingsmuligheder, og samtidig vil driften blive påvirket. Dette er derfor ikke fravalgt som alternativ. Med disse begrundelser og med de stillede vilkår vurderer Horsens Kommune at den ansøgte placering er den bedste.

2.3. Energi og vandforbrug

Energiforbrug

Der gøres i dette afsnit rede for husdyrbrugets energiforbrug (nuværende og forventet).

Ansøgers tekst

Da der er tale om en lavenergi staldkonstruktion med naturlig ventilation forventes energiforbruget at ligge på under 200.000 kWh pr år. Dette er klart under normen.

Der bruges normalt ikke varmetilsætning til æglæggestaldene, udover varmekanon i forbindelse med indsætning af nye høns i meget kolde vinterperioder. Der er således ikke fast monteret varmesystem i konsumægsstaldene.

Der er ikke et varmebehov i ægproduktionen, hvor varmen fra genindvinding kan afsættes.

Der vælges belysning som tager hensyn til elforbruget og til dyrevelfærd. I staldene anvendes lysdæmpere (højfrekvente) med lavt effekt tab. Lysstyring og lysdæmpning, gør at strømforbruget holdes på et minimum.

Olie

Det forventes, at forbruget af olie vil være ca. 10.000 liter

Olie anvendes til opvarmning i hønnikestaldene og centerbygningen.

Kommunens vurdering

I forhold til BAT og energi gælder det om at arbejde på at optimere energieffektiviteten på anlægget, ved at holde øje med de særligt energiforbrugende installationer.

Der er automatisk styring af lyset.

Det kan betragtes som BAT at registrere energiforbruget løbende med henblik på at identificere defekter, samt vælge udstyr med fokus på energibesparende egenskaber. Der bliver stillet et vilkår om fremtidig registrering og opfølgning på energiforbruget.

Idet der er tale om nyetablering af et anlæg, har kommunen stillet vilkår om at projektet forud for etableringen skal gennemgås af en energikonsulent, således at der kan indtænkes energieffektive løsninger.

Ud fra ovenstående beskrivelse og med løbende fokus på energiforbruget vurderer Horsens Kommune, at der anvendes BAT indenfor energiforbrug. De vilkår, som forholdene har medført, kan ses forrest i godkendelsen i afsnittet med vilkår.

Vandforbrug

Der gøres her rede for husdyrbrugets vandforbrug (nuværende og forventet)

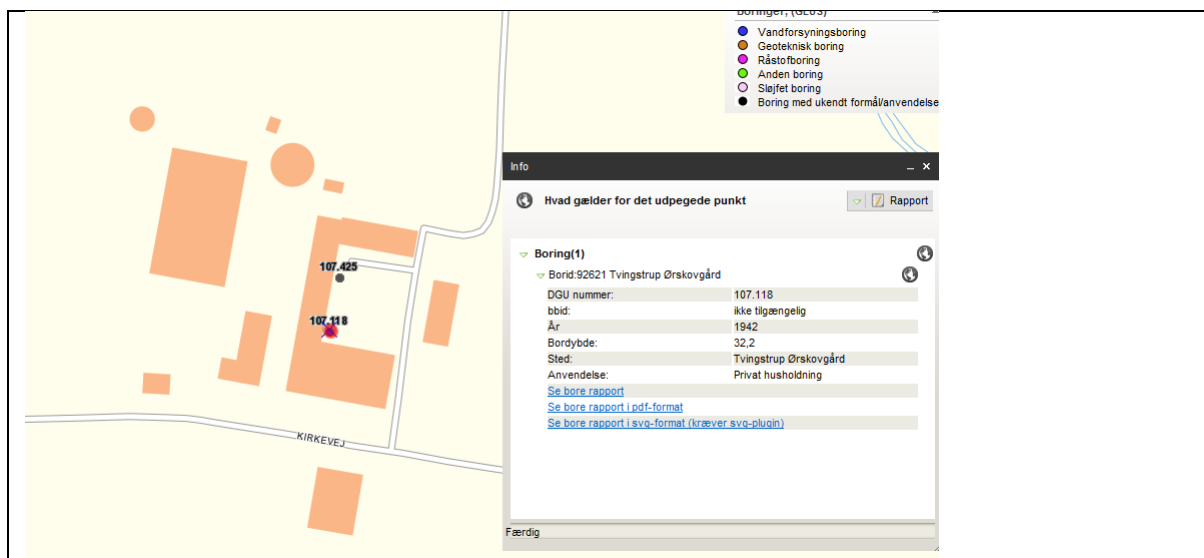
Ansøgers tekst

Der rengøres ikke konsekvent med vand, idet staldanlæg kan tør-rengøres med trykluft.

Evt. vil gødningsskrabere og tværkanal blive vasket med koldt vand og det øvrige inventar tør rengjort. Rengøringen vil blive afsluttet med en desinfektion med godkendte økologiske desinfektionsmidler.

Drikke-nipler er monteret med spildkopper for at lette hønernes vandoptagelse og minimere vandspild.

Der er egen vandforsyning på ejendommen, fra borerne DGU nr.107.118 (udført 1942) og DGU nr. 107.425 (udført 1957). Borerne forsyner beboelsen på ejendommen og har tidligere forsynet en mindre kvægproduktion. Den forsyner desuden beboelserne på Kirkevej 21 og 23. En ansøgning om forøget vandindvinding vil blive indsendt snarest.

Figur 7. Placering af boringen ud fra oplysninger i Jupiter.

Det forventede vandforbrug fremgår af nedenstående tabel. Nudriften er det faktiske forbrug mens ansøgt drift er estimeret ud fra praktiske erfaringer.

Vandforbrug	Nudrift (m ³)	Ansøgt drift (m ³)
Drikkevand til dyrene	500	4500
Vask af stalde	100	600
Vask af maskiner	100	50
Beboelse	510	510
Samlet vandforbrug	1210	5660

Tabel 3. Ejendommens vandforbrug efter etablering af husdyrproduktionen.

Der vil blive etableret et vandreservoir, hvorfor der ikke skulle kunne opstå kapacitetsproblemer. Dette reservoir er på 10 m³, og det etableres i centerbygningen

Kommunens vurdering

DGU nr. refererer til borings nr., som kan findes på www.geus.dk.

Ejendommens vandforsyning DGU 107.118 og DGU 107.425 er drikkevandsboringer, som anvendes til husholdning og som tidligere er blevet anvendt til vanding af dyrehold (kvæg). Placeringen af boringerne kan ses i afsnittet herover samt på bilag 2.

Kommunen har ikke tidligere meddelt tilladelse til indvinding af grundvand til husholdningsformål på ejendommen. Dette kan skyldes, at boringerne i begyndelsen kun har forsynet 1-2 husstande med drikkevand, men da boringerne nu forsyner mere end 1-2 husstande, kræves der en vandindvindingstilladelse efter vandforsyningsloven¹⁰.

En boring er en direkte åbning til grundvandet. For at beskytte grundvandet mod forurening med gødning, beskyttelsesmidler, mv. vil der i vandindvindingstilladelsen blive stillet vilkår om, at der i en radius af 5 meter fra boringerne ikke må gødes, bruges gifte eller andre stoffer, eller opblandes bekæmpelsesmidler, ligesom opbevaring af gødning, bekæmpelsesmidler, mv., herunder tom emballage ikke må forekomme.

Der er ikke tilladelse til markvanding på ejendommen.

¹⁰ Lovbekendtgørelse nr. 1199 af 30. september 2013 af lov om vandforsyning m.v.

Horsens Kommune vurderer, at ansøger har indrettet sig og forholdt sig til mulighederne for at reducere vandforbruget. Det vurderes at vandforsyningen er indrettet således at kravet om anvendelse af Bedste tilgængelige teknologi er overholdt.

2.4. Gener og forurening

Lugt

Der gøres i dette afsnit rede for lugtemissionen fra husdyrbruget og geneafstandene for lugt til naboer og områder, som er omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

Ansøgers tekst

Anlægget er placeret forholdsvis langt fra omkringliggende. Herunder ses beregningerne i ansøgningssystemet.

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	336,75	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	235,64	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	124,17	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Byzone

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-217883	2201,81	Nej	Nej
ST-217921	2183,41	Nej	Nej
ST-217922	2166,00	Nej	Nej
ST-217923	2218,87	Nej	Nej
ST-217924	2124,98	Nej	Nej
ST-217926	2076,08	Nej	Nej

Samlet bebyggelse

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-217883	837,49	Nej	Nej
ST-217921	857,20	Nej	Nej
ST-217922	879,38	Nej	Nej
ST-217923	838,43	Nej	Nej
ST-217924	942,97	Nej	Nej
ST-217926	970,34	Nej	Nej

Enkelt bolig

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-217883	792,99	Nej	Nej
ST-217921	827,40	Nej	Nej
ST-217922	863,37	Nej	Nej
ST-217923	847,10	Nej	Nej
ST-217924	954,35	Nej	Nej
ST-217926	950,00	Nej	Nej

Lugtemission fra produktioner

StaldID	Kode for staldsystem	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt fra produktion (LE)	Lugt fra produktion (OU)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt emission fra produktion (LE)	Faktisk lugt emission fra produktion (OU)
ST-217883	FjHø12	27000	9000	11,25	1,00	0,00	4500,00	0,00%	0,00	4500,00
ST-217921	FjHø12	27000	9000	11,25	1,00	0,00	4500,00	0,00%	0,00	4500,00
ST-217922	FjHø12	27000	9000	11,25	1,00	0,00	4500,00	0,00%	0,00	4500,00
ST-217923	FjHø05	16350	18000	31,50	0,00	3780,00	5040,00	0,00%	3780,00	5040,00
ST-217924	FjHø05	16350	18000	31,50	0,00	3780,00	5040,00	0,00%	3780,00	5040,00
ST-217926	FjHø05	16350	18000	31,50	0,00	3780,00	5040,00	0,00%	3780,00	5040,00

Der er naturlig ventilation.

Kommunens vurdering

Lugtens udbredelse i nærområde afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr, staldsystem og husdyrbrugets placering i forhold til hyppigste vindretning. Der beregnes antal lugtenheder ud fra det gennemsnitlige kg dyr på stald på en varm sommerdag (maksimal belastning). Dette omregnes i det digitale ansøgningssystem til en geneafstand, indenfor hvilken der kan forventes væsentlig lugtgener.

Grænseværdierne er forskellige i forhold til, i hvilket område naboer er bosiddende. I byzone er grænseværdien 5 odour units (OUE)/m³, i samlet bebyggelse 7 OUE/m³ og enkelt bolig i landzone (uden landbrugspligt) 15 OUE/m³.

Da der ikke andre husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor en radius på 300 meter fra ejendommen, skal geneafstanden ikke justeres i forhold til lugtkumulationen.

Husdyrbruget er placeret i landzone. Den nærmeste naboejendom uden landbrugspligt ligger ca. 630 meter nord for staldanlægget. Den nærmeste samlede bebyggelse er Ørskov ca. 850 m øst for ejendommen og byzone Gedved ca. 1700 m vest for ejendommen. Se i øvrigt også afsnittet beliggenhed og planmæssige forhold.

Lugtemissionen er beregnet i det digitale ansøgningssystem ud fra oplysningerne om den ansøgte husdyrproduktion. Det vurderes at placeringen af beregningpunkterne for enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er korrekt.

Beregningerne foretaget herover viser, at lugtgenekriterierne er overholdt for alle tre kategorier (enkeltliggende beboelser, samlet bebyggelse og byzone). Det vurderes på baggrund af beregningerne at der ikke vil opstå væsentlige lugtgener ved beboelser.

Vedr. værdiforringelse har Natur og Miljøklagenævnet i afgørelse nr. NMK-132-00559 bemærket at spørgsmålet om værdiforringelse af omkringliggende ejendomme efter nævnets opfattelse imidlertid ikke er et hensyn, der indgår i vurderingen af en ansøgning efter husdyrbrugsloven.

Støj

I dette afsnit gøres der rede for hvilke støjklæder, der er på husdyrbruget, hvilke tidspunkter de er i drift og hvilke tiltag, der skal begrænse eller forhindre støjgener for naboerne.

Ansøgers tekst

Der leveres foder til ejendommen to gange om ugen. Indblæsning af foder i siloer tager maksimalt en time pr. gang. Da koncentratsiloerne er placeret i centerbygningen, er støjen fra fyldningen af disse reduceret betragteligt.

De væsentligste periodiske støjkilder er til- og frakørsel af æg og husdyrgødning. Transport af æg og husdyrgødning foregår så vidt mulig indenfor normal arbejdstid på hverdage. Der vil være en øget antal transportere af gødning fra ejendommen efter udvidelsen, men der forventes ikke en væsentlig forøget støjpåvirkning fra bedriften efter udvidelsen.

Kommunens vurdering

Ejendommen er placeret i god afstand til naboer.

En væsentlig støjkilde kan være indblæsning af foder i siloer. Det er vurderet at med den beskrevne indretning at støjen et begrænset mest mulig.

Horsens Kommune vurderer, at øget støj i forbindelse med udvidelsen ikke vil give væsentlige gener. Skulle der alligevel mod forventning opstå støjgener i forbindelse med husdyrbruget, sikrer stillede vilkår at klage over støjgener kan undersøges..

Lys

I dette afsnit beskrives mulige gener fra belysning på anlægget og eventuelle gen-begrænsende foranstaltninger.

Ansøgers tekst

Der vælges i staldene en belysning som tager hensyn til elforbruget og dyrevelfærd. I staldene anvendes lysdæmpere (højfrekvente) med et lavt effekttab.

På lyset i staldene er der timerindstilling, således at belysningen reguleres i forhold til høns adfærd og alders- / udviklingstrin. Længden af lysperioden følger en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktions trin.

Der er ikke lysplader i taget, hvorfor der ikke forventes en fjernvirkning af staldlys.

Udendørs er der belysning, som tændes efter behov. Der er således ingen fjerneffekt af belysningen på ejendommen Denne belysning vil blive sat op ved døre og porte samt flugtveje.

Kommunens vurdering

Ejendommen er placeret fritliggende, og for at sikre at der ikke sker en negativ påvirkning, er der stillet vilkår som begrænser brugen af lys på udendørs arealerne.

Det er kommunens vurdering, at afstanden til de nærmeste naboer og den skærmende beplantning omkring ejendommen sikrer, samt det stillede vilkår, at de omkringboende ikke generes af lys fra ejendommen i aften- og nattetimerne. Dette vil især være tilfældet når beplantningen har nået en vis højde. Se evt. bilaget med visualiseringen.

Fluer og skadedyr

I dette afsnit beskrives bekæmpelse og forebyggelse af fluer og skadedyr.

Ansøger tekst

Områder ved stalde og fodersiloer holdes rene og ryddelige og der efterlades ikke foderrester mv. som kan tiltrække skadedyr.

Skadedyrsbekæmpelsen vil blive gennemført som en del af egenkontrollen.

Skadedyr bekæmpes generelt i henhold til nyeste retningslinjer samt kommunens anvisninger. Der forventes dog ikke at opstå flueproblemer i staldene, da hønsene æder fluerne og deres larver.

Kommunens vurdering

Horsens Kommune vurderer, at ud fra ejers beskrivelse af flue- og Skadedyrs-bekæmpelse at dette er tilstrækkeligt til at sikrer en effektiv bekæmpelse af fluer og skadedyr, således at der ikke opstår gener ved omkringboende.

Støv

I dette afsnit beskrives mulige støvgener fra husdyrbruget og eventuelle genebegrænsende foranstaltninger.

Ansøger tekst

Fodersiloer indrettes således at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. etableres der cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning ved siloerne.

Kommunens vurdering

Ejendommens produktionsbygninger er beliggende i landzone for enden af en nyetableret vej som kun benyttes af ansøger.

Støvgener fra anlægget på ejendommen forventes ikke at give væsentlige gener ved nærmeste beboelser, idet anlægget er placeret hensigtsmæssigt i forhold til nabobeboelserne og idet anlægget er indrettet således, at håndtering af foder, som er en støvende aktivitet, overvejende foretages i bygninger placeret langt fra beboelser og overvejende indendørs.

Miljøklagenævnet har i en afgørelse udtalt, at det er praksis ved reguleringen af husdyrbrug, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor acceptere visse af de ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug. Dette tolker kommunen således at der i perioder må accepteres gener som f.eks. støv, støj og lugt ved gylleudbringning.

Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Der er stillet et generelt støjvilkår.

Transport

I dette afsnit gøres der rede for til- og frakørselsforhold til husdyrbruget, mulige gener fra transporter samt eventuelle genebegrænsende tiltag

Ansøger tekst

Tung transport til og fra ejendommen kan ske fra tidlig morgen til sen aften. Der tilstræbes dog at det sker i tidsrummet 7.00 til 20.00.

Antal transporter	Nudrift	Ansøgt drift	Bemærkninger
Kyllinger til ejendommen	0	3	Produktionen foregår som alt ind alt ud. Dvs. alle dyr sættes ind hhv. ud på én gang.

Afhentning af æg	0	150	Der afhentes æg ca. hver 2.-3. dag
Døde dyr	0	26	DAKA afhenter døde dyr fra lukket container efter behov – ca. 2 gange om måneden
Foder	5	100	Der leveres foder ca. 2 gange om ugen
Husdyrgødning lastbil	0	52	Der afhentes gødning en gang om ugen
Øvrige	0	6	
Samlet	5	342	

Tabel 4. antal transporter i nudrift og ansøgt drift.

Transportveje ses af bilag 5.

Der skal anlægges en ny udkørselsvej. Placeringen ses af bilag 5. Den skal kunne befærdes af større lastbiler til transport af både foder og æg.

Der bliver etableret en holde- /vendeplads nede ved Centerbygningen. For at opretholde et så godt miljø som muligt vil det meste af den eksisterende træ bevoksning langs vejen blive opretholdt, og der vil kun blive fældet de træer, der er nødvendige for at skabe et sikkert udsyn ved udkørsel på Kirkevej.

Kommunens vurdering

Hønseproduktionen etableres på modsatte side af vejen set i forhold til den nuværende bygningssmasse (med undtagelse af det eksisterende maskinhus).

Der etableres en ny udkørsel som kan ses af bilag 5. Fremadrettet vil der derfor blive udkørsel fra ejendommen på begge sider af vejen. Etablering af udkørslen behandles særskilt af kommunens vejafdeling, hvor bl.a. vurdering af udkørselsforholdene indgår. Idet der ikke er naboer som bliver påvirket af etablering af en ny udkørsel er vurderingen af dette ikke en del af denne miljøgodkendelse.

Den nye hønseproduktion på ejendommen vil resultere i en øget transport af tung trafik til og fra ejendommen. Det forventes at der vil være ca. 342 transporter årligt, svarende til gennemsnitlig en transport om dagen. Det tilstræbes at transporterne sker i dagstimerne.

Den største andel af transporter udgøres af hhv. husdyrgødning og foder. Husdyrgødning afhentes en gang ugentlig og køres på lastbil i lukkede containere. Foder leveres ligeledes i lastbiler, ca. 2 gange ugentlig.

Det er kommunens vurdering at generne ved naboerne minimeres mest muligt gennem transport i lukkede lastbiler, og at transporten ikke vil give anledning til væsentlige gener. Samlet vurderer Horsens kommune, med baggrund i de beskrevne tiltag, at etableringen af hønseholdet ikke vil give væsentlige gener for de omkringboende.

Spildevand

I dette afsnit gøres der rede for mængden af spildevand samt bortskaffelse heraf.

Ansøger tekst

I tabellen herunder er der beskrevet hvordan ejendommens spildevand afledes og hvordan restvand fra produktionen håndteres.

Produktion og afledning af spildevand og restvand	Nudrift (m ³)	Ansøgt drift (m ³)	Afledes til
Vaskevand, stalde (1)	100	600	Gylletank

Tagvand - stuehus	-	-	Tagrender til dræn
Tagvand – hønsehus og maskinhus	-	-	Ledes til forsinkelsesbassin
Vand fra befæstede arealer (3)	-	-	Samles med tagvand fra hønsehus og ledes til forsinkelsesbassin -
Vand fra hønsegård omkring husene			Opsamles i udendørs gødningskummer og pumpes derfra til gylletank

Tabel 5. Overfladevand og restvand

Beskrivelse af spildevandsmængde

Dette afhænger fuldstændig af nedbørsmængden.

Beskrivelse af spildevands- tilledning og -afledning

Ejendommen er allerede i dag tilkoblet det offentlige kloaksystem. De sanitære installationer i centerbygningen vil blive tilkoblet det samme offentlige net.

Kommunens vurdering

I forhold til ejendommens indretning, skal kommunen sikre sig at reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen regler omkring opbevaring og håndtering af husdyrgødning er overholdt. Dette indebærer bl.a. at husdyrgødning skal opsamles, og at der ikke må udledes spildevand som indeholder husdyrgødning direkte til recipient.

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand, herunder regnvand der lander på vaskeplads mv., i ansøgt drift. Mængderne indgår i beregningen af tilstrækkelig opbevaringskapacitet som er foretaget under afsnittet flydende husdyrgødning.

Den beskrevne indretning med opsamling af spildevand fra produktionen vurderes at være i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Idet der opføres nye bygninger, skal det sikres, at der ikke sker en negativ påvirkning af udledning af tagvand til overfladevand. Det indgår i projektet, at der etableres et opsamlingsbassin som vil modtage tagvand og overfladevand.

For at efterleve kommunens spildevandsplan omkring "Servicemål, sikkerhedsfaktor og bassiner" skal regn- og overfladevandsafledningen fra den nye tagflade og de øvrige befæstede arealer eventuelt reduceres via et internt / privat forsinkelsesbassin, således at afledningen til drænledningen bringes ned på maksimalt 5 l/sek.. Denne vurdering vil blive foretaget i forbindelse med byggesagsbehandlingen, og er således ikke en del af denne godkendelse. Der er stillet vilkår til afledningen

Sagsbehandling i forbindelse med forbedring af de sanitære spildevandsforhold på ejendommen vil ske uafhængig af denne godkendelse, og der er derfor ikke stillet vilkår vedr. dette i denne godkendelse.

Sammenfattende vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis.

2.5. Husdyrgødning og foder

I dette afsnit gøres der rede for mængden af produceret husdyrgødning og opbevaringen af husdyrgødningen. Der gøres desuden rede for eventuel forurening fra foderoplæg samt tiltag til begrænsning af forureningen.

Ansøger tekst

Dybstrøelsen opbevares i stalden, indtil transport til modtager af dybstrøelsen.

Der etableres gødningsskrabere i alle stalde til transport af hønsemøg. Under gødningsskraberne etableres der en fast, tæt belægning, således at møg som falder på belægningen kan opsamles og transporteres til fortank m.h.p. videre transport til biogasanlæg.

Der eksisterer en gyllebeholder på ejendommen. Der etableres desuden en ny gyllebeholder som overdækkes med telt. Mulighederne for at benytte denne gylletank vil blive undersøgt m.h.p. at benytte den til f.eks. vaskevand m.m.

Der anvendes tørfoder til hønsene. Der anvendes fasefodring i fodringen. Der fodres efter normtallene for økologisk drift.

Der søges om 3 udvendige fodersiloer med en diameter på ca. 14 m og en højde på 16 m. Derudover er der en kornsilo fra 2012 på 1000 m³ placeret ved eks. driftsbygninger

Beskrivelse af risici

Der er tale om en lav risiko produktion. Dyrene giver sjældent anledning til skader på personale.

Beskrivelse af mulige uheld

Foderspild og tab af gødning ved udmugning.

Beskrivelse af risikominimering

Foderspild opsamles og dette gælder også gødningen.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års beholderkontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed. Derudover er gyllebeholderen placeret således, at den jævnligt kan tilses for eventuelle revner, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderen med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedres straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet for assistance.

Under pumpningen er der løbende opsyn. For at undgå forurening med gyllespild suges gyllen med sugekran. Kranen kan kun aktiveres ved tilstedeværelse, og når vognen er fuld, render overskydende gylle via kranen tilbage i gyllebeholderen, hvorfor risikoen for spild af gylle er minimeret.

Beskrivelse af gener i forbindelse med uheld

I tørt vejr giver det anledning til støv, og i vådt vejr pletvis glatte forhold.

Beskrivelse af opbevaring af foder

Foder opbevares i lukkede siloer. 3 udendørs og 9 stk. indendørs

Kommunens vurdering

Placering af gyllebeholder ved skrånende arealer

Opbevaring af flydende husdyrgødning er nærmere reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsens¹¹ kapitel 7. Herunder indeholder bestemmelsen i bekendtgørelsens § 19 nærmere regler om alarmsystemer, beholderbarrierer og

¹¹Bekendtgørelse nr. 764 af 28. juni 2012 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

terrænændringer for gyllebeholdere placeret i særlige risikoområder eller nær vandløb og søer. Risikoområder er i bekendtgørelsens § 3, nr. 21, defineret som områder, hvor terrænet skrånede med en gennemsnitlig hældning på mere end 6 grader fra beholderen mod vandløb eller søer med et areal større end 100 m². Dette forhold er nærmere beskrevet i afsnittet vedr. anlæg.

Den eksisterende beholder ligger over 100 meter fra nærmeste sø, der er dog en hældning på ca. 7 grader. Dermed er der krav om alarm og etablering af en terrænændring.

Den nye beholder ligger mere end 100 meter fra nærmeste sø/vandløb, og er dermed ikke omfattet af kravet.

2.6. Affald og kemikalier

I dette afsnit gøres der rede for opbevaring og bortskaffelse af affald, miljøfarlige stoffer og døde dyr på husdyrbruget.

Ansøger tekst

Døde dyr opbevares i lukkede containere indtil afhentning til DAKA. Døde dyr hentes en gang hver 14 dag, eller efter behov. Placering af døde dyr er angivet på situationsplanen.

Beskrivelse af mængden af fast affald

	EAK-kode	Mængder pr år
Pap	15 01 01	10-50 kg
Papir	15 01 01	20-50 kg
	EAK-kode	Mængder pr år
Jern og metal	02 01 10	0-100 kg
Olietromler – tomme	15 01 04	0-1 stk.
Olietanke – tomme	15 01 04	0-1 stk.
Tomme sække af plast fra foder o.l.	15 01 02	0-50 kg
Plast (afdækning m.v.)	15 01 02	0-100 kg
Paller	15 01 03	0-1 stk.
Malet og/eller lakeret træ	17 02 01	0-1 kg
Kanyler i særlig beholder	18 02 02	0-1 kg
Medicinrester	18 02 08	0-1 kg
Døde dyr	02 01 02	3.000-8.000 kg
Tomme sække af papir fra foder o.l.	15 01 01	0-10 kg
Tomme medicinglas	15 01 07	0-2 kg

Tabel 6. Mængde af affald

Al fast affald opbevares i container og afhentes hver 14. dag af kommunal ordning til genbrugsplads.

Der etableres en dieseltank på 2.500 liter placeret i centerbygningen. Tanken placeres på tæt befæstet underlag uden afløb, og skal anvendes til olieopbevaring. Dieselolien skal anvendes til opvarmning.

Der opbevares desuden følgende kemikalier i centerbygningen:

Type	Mængde	Bemærkning
Smøremidler	1-20 l	
Hydratkalk	2000-10.000 kg	
Rengøringsmiddel (diverse)	20-100 l	

Tabel 7. Forventet oplag af kemikalier

Brugte kanyler samt tomme medicinflasker fra veterinærmedicin afleveres til dyrlæge, eller gennem kommunens indsamlingsordning.

Kommunens vurdering.

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler, samt at bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ.

Kommunen vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra virksomheden. Der er derfor ikke stillet særlige vilkår vedr. affaldsbortskaffelsen.

Spildolie og olieprodukter opbevares i hhv. maskinhus og foderlade, som er indrettet med betongulv uden afløb, således at der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand.

Med den beskrevne indretning på ejendommen (herunder egenkontrol) samt overholdelse af vilkår, vurderes det at der ikke vil være risiko for forurening af jord, overfladevand og grundvand, og at der anvendes BAT i forhold til håndtering af affald og kemikalier.

2.7. Ammoniak

I dette afsnit gøres der rede for ammoniakemissionen fra husdyrbruget, samt hvordan emissionen begrænses.

Ammoniak tab

I den første tabel vises, på baggrund af ansøgningssystemets beregninger, om det lovpligtige krav om ammoniakreduktion er overholdt. I den anden tabel vises det beregnede tab af ammoniak fordelt på forskellige typer af kilder på husdyrbruget.

Ansøgers tekst

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfyld kravet	-6745,22 kgN/år

Ammoniaktab i nudift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	0
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	0
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	4975,72
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	0,00
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	1010,27

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
ST-217883	FjHø12	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		829,85	757,66	72,20	8,70%	225,08	-10,69	104,05	439,22
ST-217921	FjHø12	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		829,85	757,66	72,20	8,70%	225,08	-10,69	104,05	439,22
ST-217922	FjHø12	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		829,85	757,66	72,20	8,70%	225,08	-10,69	104,05	439,22
ST-217923	FjHø05	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		3746,50	4989,99	-1243,49	-33,19%	3155,35	116,93	161,61	1556,11
ST-217924	FjHø05	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		3746,50	4989,99	-1243,49	-33,19%	3155,35	116,93	161,61	1556,11
ST-217926	FjHø05	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		3746,50	4989,99	-1243,49	-33,19%	3155,35	116,93	161,61	1556,11
Sum	Nudrift	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
	Ansøgt	13729,05	17242,95	-3513,87		10141,29	318,72	796,98	5985,99

Ammoniaktab pr. DE og pr. produktionsenhed

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab pr. produktionsenhed (kgN/år) *	Ammoniaktab pr. DE (kgN/år)
ST-217883	FjHø12	0,00	0,00
		0,02	22,77
ST-217921	FjHø12	0,00	0,00
		0,02	22,77
ST-217922	FjHø12	0,00	0,00
		0,02	22,77
ST-217923	FjHø05	0,00	0,00
		0,10	15,80
ST-217924	FjHø05	0,00	0,00
		0,10	15,80
ST-217926	FjHø05	0,00	0,00
		0,10	15,80

* Ammoniaktab pr. produktionsenhed er ikke type 1 og type 2 korrigeret.

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning (miljøteknologi)

StaldID	Nudrift Ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet ammoniak effekt (%)	Driftstimer per år / Benzoesyre (gr)	Reduceret ammoniakfordampning (kgN/år)
ST-217883	Nudrift	Kemisk luftvasker	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Kemisk luftvasker	34,00%	8759,00	225,00
ST-217921	Nudrift	Kemisk luftvasker	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Kemisk luftvasker	34,00%	8759,00	225,00
ST-217922	Nudrift	Kemisk luftvasker	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Kemisk luftvasker	34,00%	8759,00	225,00
ST-217923	Nudrift	Kemisk luftvasker	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Kemisk luftvasker	69,00%	8759,00	3155,00
ST-217924	Nudrift	Kemisk luftvasker	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Kemisk luftvasker	69,00%	8759,00	3155,00
ST-217926	Nudrift	Kemisk luftvasker	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Kemisk luftvasker	69,00%	8759,00	3155,00

Beskrivelse af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning

Der er anvendt hyppig udmugning, hvorved stalddabet er reduceret med 69 % i forhold til standardssystemet for høns og 34 % for hønniker. Hyppig udmugning kan ikke anføres i www.husdyrgodkendelse.dk. Derfor er dette i stedet anskueliggjort ved i den nye stald at

anføre det som en kemisk luftvasker med hhv. 69 % og 34 %'s effektivitet, der kører hele året rundt. Beregningen af effektiviteten kan ses af bilag 6, hvor også beregning af BAT niveau.

Effekt af foderoptimering

StaldID	Kode for staldsystem	Nudrift Ansøgt drift	FE	Gram råprotein pr. FE	Gram P pr. FE	Antal fravænnede grise	Fravænnings- vægt	Effekt foderoptimering
ST-217883	Ingen data							
ST-217921	Ingen data							
ST-217922	Ingen data							
ST-217923	FjHø05	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	42,00	17,10	0,52	0,00	0,00	116,93
ST-217924	FjHø05	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	42,00	17,10	0,52	0,00	0,00	116,93
ST-217926	FjHø05	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	42,00	17,10	0,52	0,00	0,00	116,93

Beskrivelse af foderoptimeringstiltag til begrænsning af ammoniakfordampning er foretaget under afsnittet: Anvendelse af BAT på anlægget og beskrivelse af management.

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning fra lager(miljøteknologi og andel af dybstrøelse direkte ud)

LagerID	Lager type	Nudrift Ansøgt drift	Tiltag	Indtastet emissions effekt (%)	Andel af dybstrøelse direkte ud	Reduceret ammoniak- fordampning (kgN/år)
LA-147066	Markstak	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Møddingeplads	Ansøgt	Ingen	0,00%	98,00	797,00
LA-155905	Markstak	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Flydende husdyrgødningslager	Ansøgt	Overdækning fast	50,00%	98,00	0,00

Kommunens vurdering

Det generelle ammoniakreduktionskrav

I forbindelse med en ansøgning om etablering af en husdyrproduktion stilles der krav om at reducere ammoniakfordampningen i forhold til et fastlagt referencestaldsystem.

Det generelle krav til reduktion af fordampningen er 30 %, da ansøgningen er indsendt i 2014. Dette krav er gældende for alle nye stalde.

Kravet til reduktion af ammoniakfordampningen er for produktionen på Kirkevej 25 overholdt, se evt. de ovenstående tabeller under ansøgers tekst.

Beregning og gennemgang af BAT for staldanlæg ses af afsnit 2.1 "Dyrehold og management under delafsnittet: Anvendelse af BAT på anlægget og beskrivelse af management. Se endvidere bilag 6.

Påvirkning af natur med ammoniak

I dette afsnit redegøres for ammoniakemissionens påvirkning af naturområder. Udgangspunktet for vurderingen af påvirkningen er bl.a. størrelsen af ammoniakdepositionen på områderne. Indledende oplyses der derfor om en række faktorer, som har betydning for beregningen af ammoniakdepositionen.

Beskrivelse af de naturmæssige forhold

Beregninger i IT-ansøgningen, viser at ammoniakfordampningen fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg på Kirkevej 25, 8751 Gedved vil være ca. 5.986 kg kvælstof pr. år. Da der er tale om en nyetablering er fordampningen i nudriften 0.

Det generelle krav i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug til reduktion af ammoniakfordampningen er 30 %, da ansøgningen er indsendt i 2014. Dette krav er gældende for nye stalde og for alle nye dyr. Reduktionen er beregnet i forhold til referencestaldsystemet.

Ansøger har opfyldt dette krav ved at anvende følgende tilpasninger:

Optimering af foderet for æglæggende høner

Hypig udmugning ved hjælp af gødningsskrabere som reducerer fordampningen med 69 % ved de æglæggende høns og med 34 % ved hønnikerne

Direkte udkørsel af dybstrøelse

Fast overdækning af gylletank

Naturområder omfattet af Husdyrloven - § 7-natur

Husdyrloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen yder en særlig beskyttelse af visse udvalgte kvælstoffølsomme naturtyper (§ 7-områder).

Den 10. april 2011 trådte bekendtgørelse nr. 291 af 6. april 2011, og dermed nye afskæringskriterier vedr. ammoniak i kraft.

I de følgende afsnit opsummeres afskæringskriterierne og herefter vurderes projektet på Kirkevej 25 i forhold til dem.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er defineret som habitatnatur, § 3-heder og § 3-overdrev, hvis disse ligger indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder).

Hvis et husdyrbrug medfører kvælstofdeposition på kategori 1-natur, vil antallet af andre husdyrbrug, som ligger i nærheden af det følsomme naturområde, være afgørende for hvor stor kvælstofdeposition, som kan tillades.

Det fremgår af tabellen herunder, hvordan den maksimalt tilladte total deposition fastlægges.

Antal husdyrbrug	For et <u>ugræsset</u> naturareal må totaldepositionen maksimalt være	For et <u>afgræsset</u> naturareal må totaldepositionen maksimalt være
Flere end ét	0,2 kg N/ha/år	0,3 kg N/ha/år
Netop ét	0,4 kg N/ha/år	0,5 kg N/ha/år
Ingen	0,7 kg N/ha/år	1,0 kg N/ha/år

Tabel 8. Fastlæggelse af maksimal deposition

Nærmeste natur i kategori 1 ligger mere end 7 km fra anlægget og totaldepositionen i naturområdet er ikke beregnet i ansøgningen.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er lobeliesøer, højmoser, heder der er større end 10 ha samt overdrev der er større end 2,5 ha, hvis disse ligger udenfor Natura-2000. Kommunen skal stille krav om en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Der er 1,3 km til nærmeste naturområde i kategori 2 og totaldepositionen i naturområdet er ikke beregnet i ansøgningen. Der er dog beregnet til et naturområde, som ligger betydeligt nærmere (se kategori 3-natur).

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur er defineret som § 3-natur, der ikke er omfattet af de to foregående kategorier, samt ammoniakfølsomme skove. Kommunen kan her stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Dette krav kan ifølge bekendtgørelsen lempes, men ikke skærpes. Nærmeste område med kategori 3-natur ligger ca. 300 meter fra anlægget. Merdepositionen i området er beregnet til 1,0 kg N/ha/år i ansøgningen.

Internationalt beskyttede arter – bilag IV-arter

Arter på habitatdirektivets bilag IV-liste (herefter bilag IV-arter) er strengt beskyttede og deres yngle- og rasteplasser må derfor ikke beskadiges eller ødelægges, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter.

På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde.

DCE har inddelt Danmark i 10 x 10 km felter og opgjort, hvilke bilag IV-arter som findes indenfor hvert af felterne. Flere arter af flagermus samt odder, spidssnudet frø, markfirben og stor vandsalamander kendes fra området. Der er ikke konkret kendskab til at øvrige bilag IV-arter findes i nærheden af anlægget.

National beskyttelse – fredede arter

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er flere andre arter beskyttet af en national artsfredning jf. artsfredningsbekendtgørelsen¹².

Hansted Skov rummer flere fredede arter herunder skov-gøgelilje, tyndakset gøgeurt, glat hullæbe, tætblomstret hullæbe, rederod og skov-hullæbe. Der er mere end 1,5 km mellem anlægget og Hansted Skov. Horsens Kommune har ikke kendskab til, at fredede arter findes nær anlægget.

Kommunens vurdering

Horsens Kommune har foretaget en vurdering af, hvordan emissionen fra stald- og gødningsopbevaringsanlæg vil påvirke beskyttede arter og naturområder. Det ansøgte projekt resulterer ifølge ansøgningens beregninger i en ammoniakemission på ca. 5.986 kg N/år.

Naturområder omfattet af Husdyrloven - § 7-natur

Kategori 1

Produktionen på Kirkevej 25 ligger så langt fra nærmeste internationale naturbeskyttelses område, at kravet til maksimal totaldeposition vurderes overholdt uanset antallet af andre husdyrbrug i området.

Kategori 2

Nærmeste kategori 2-natur ligger 1,3 km fra anlægget og totaldepositionen er i ansøgningen beregnet til 0,2 kg N/ha/år. Afskæringskriteriet på 1,0 kg N/ha/år i maksimal totaldeposition er dermed overholdt.

Kategori 3

Kvælstofdepositionen på nærmeste kategori 3-natur (en mose) er i ansøgningen beregnet til 1,0 kg N/ha/år. Afskæringskriteriet vedr. kategori 3-natur (maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år) er dermed netop overholdt.

¹² Bekendtgørelse nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv., indfangning af og handel med vildt og pleje af tilskadekommet vildt.

Beskyttede arter

Det ansøgte projekt vurderes hverken at ville forringe tilstanden i de omkringliggende beskyttede naturområder eller potentielle levesteder for internationalt beskyttede eller fredede arter udenfor de beskyttede naturområder. Horsens Kommune vurderer derfor, at projektet kan realiseres uden hverken at påvirke fødegrundlaget eller indskrænke/forringe egnede levesteder for vilde arter af planter eller dyr.

3. Arealerne

Markoplysninger

I dette afsnit oplyses der om en række generelle forhold om driften af husdyrbrugets udbringningsarealer, og i tabellerne vises oplysninger om de enkelte marker, som udgør udbringningsarealet. Oplysningerne er grundlaget for beregninger af nitratudvaskning og fosforoverskud samt kommunens vurdering af miljøpåvirkningen.

Ansøger tekst

Grundlæggende arealoplysninger

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: **0 DE**

Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: **Nej**

Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmoni tal på 2,3 for visse kvægbedrifter: **Nej**

Er bedriften et økologisk landbrug: **Ja**

% af samlet areal med efter afgrøder udover PD-krav: **0 %**

Reduceret kvælstofnorm: **100 %¹³**

Udbringningsarealer – Ejede og forpagtede (se nedenstående tabel)

Til ejendommen Kirkevej 25, 8751 Gedved drives 35,05 ha, som anvendes til foldareal til de udgående høns. Se evt. bilag 3.

Det er et lovgivningsmæssigt krav i økologibekendtgørelsen¹⁴, at der til hver høne skal være mindst 6 m² udeareal til rådighed. Samtidig skal der være en tomgangsperiode i folden på mindst 60 dage om året i vækst sæsonen eller 120 dage hvert 2. år, så vegetationen kan genetableres. Der kan på visse betingelser også gennemføres et rullende foldskifte. Foldens størrelse er fastsat på baggrund af disse krav. Der er endvidere er krav om en max på 350 m afstand til yderste ende af hønsegården. Hønsene har året rundt adgang til folden.

Det understeges, at arealet ikke anvendes som udbringningsareal, men udelukkende modtager den gødning, som de udgående høns afsætter.

Ansøgers konsulent har oplyst, at normen for gødning afsat ved græsning er 10 % for

¹³ Dette er en følge af at bedriften drives økologisk og der derfor ikke må udbringes handelsgødning

¹⁴ Bekendtgørelse nr. 716 af. 27. juni 2012 om økologisk jordbrugsproduktion m.v.

fjerkræ. I praksis vil folden ikke blive omlagt hvert år, men vil ligge med græs. De områder, der ikke har plantedække vil blive eftersået.

For at hønsene skal benytte større dele af foldarealet, bliver der plantet bælte af poppel og pil i folden. Hønsene bevæger sig nemlig ikke ud i folden, hvis ikke der er ly i form af et plantebælte, de kan følge. Decideret omlægning af arealet vil derfor ikke være muligt.

Foldarealets placering i nitrat- og fosfor-klasser i ansøgningssystemet fremgår af nedenstående tabel 1.

Indplacering i fosforklasserne er foretaget på baggrund af ansøgers oplysninger.

Klasse	Total	N klasse 0	N klasse 1	N klasse 2	N klasse 3	Grundvand	P klasse 0	P klasse 1	P klasse 2	P klasse 3
Areal (Ha)	35,05	35,05	0	0	0	35,05	35,05	0	0	0

Tabel 9. Foldarealets placering i N- og P-klasser jf. husdyrgodkendelse.dk.

De stjernemarkerede (*) arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk. Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Beplantning og foldskifte: I hønsegården vil der være lucerne, og så vil der blive plantet læhegn. Selve foldskiftet hører ind under reglerne for økologisk drift og bliver derfor kontrolleret og håndhævet af Plantedirektoratet.

Hønsegården og dens indretning fremgår af bilag 3.

Arealet med hønsegården ejes af ansøger, og der indgår ikke andre ejere af arealer i denne godkendelse.

Udbringningsarealer – aftalearealer

Der indgår ikke aftalearealer i denne godkendelse idet alt gødning som afsættes i staldene afsættes til biogasanlæg.

Kommunens vurdering

Ansøgers konsulent har oplyst, at arealerne ikke tidligere har modtaget husdyrgødning.

Beregningsen i ansøgningssystemet

Det tilføres ifølge det oplyste 3527,92 kg N og 1040,48 kg P på arealerne, svarende til 34,36 DE, og belastningen med kvælstof på foldarealet er dermed på 0,98 DE/ha pr. år og med en tilførsel på 29,7 kg P/ha pr. år.

Den resterende husdyrgødning (33045,12 kg N og 9709,92 kg P, i alt 318,96 DE) afsættes til økologisk biogasanlæg (Nørreådal - BIOM Amba ved Viborg).

Hønsene er udegående i 12 måneder om året, mens hønnikerne er udegående 12 måneder om året. Hønsene afsætter dermed 10 % af deres gødning i hønsegården. Hønnikerne afsætter 1/12 svarende til en måneds gødningsproduktion, hvorfor der ønskes en beregning af næringsstofpåvirkningen.

Det sædskifte som ville være det sædskifte der var mest oplagt at anvende som referencesædskifte var svin, idet der ikke findes et sædskifte for fjerkræ. Imidlertid kan ansøgningssystemet ikke håndtere gødning afsat ved græsning i svinesædskifter, hvilket er nødvendigt når hønsene er udegående. For at få beregnet påvirkningen for udegående dyr, er man derfor tvunget til at angive, at der er tale om en kvægbesætning, hvilket også medfører, at der bliver valgt et kvægsædskifte som referencesædskifte.

I ansøgningen for Kirkevej 25 er jordbunden angivet som JB6, der ikke er drænet eller vandet. Referencesædskiftet fastsættes på den baggrund af ansøgningssystemet til K2. Ansøger har ikke valgt at anvende sædskiftetiltag.

Vurdering af oplysninger der danner grundlag for ansøgningen og beregningerne

Det er lagt til grund i vurderingen, at der i hønsefoldene kun tilføres husdyrgødning som afsættes ved græsning. Der tilskudsføres ikke i foldene. Det er ligeledes lagt til grund at dyrene gennemsnitligt er udgående i foldene 12 måneder årligt.

Der er i ansøgningssystemet ikke noget sædskifte, der afspejler de faktiske forhold i hønsefoldene. Sædskiftet er ikke anvendt som et virkemiddel, og sædskiftet er ikke specificeret til denne driftsform (økologisk hønsebrug), men det er det eneste mulige valg, når der skal beregnes på effekten. Samtidig er der tale om hønsefolde, hvorpå plantedække er reguleret under de generelle regler om plantedække i økologiske hønsefolde. Det vurderes på baggrund af dette, at der ikke bør være specifikke vilkår til arealernes sædskifte, men at der bør stilles et vilkår om at driften af arealerne skal være økologisk.

Referencesædskiftet for jordtypen har det højeste udvaskningsindeks samt den laveste fraførsel af fosfor via sædskifte. Dette betyder, at ansøgningssystemets beregninger afspejler en "worst-case" i forhold til udvaskning af kvælstof og fraførsel af fosfor fra foldarealerne. Det er samlet vurderet, at beregningen i husdyrgodkendelse med et økologisk K2 sædskifte kan anvendes som en metode til at vurdere den gennemsnitlige udvaskning fra hønsegården, både til overfladevand og grundvand.

Ifølge tilgængelig viden om indretning og drift af hønsegårde¹⁵ kan der forventes en stor miljøbelastning af nærområdet omkring husene, hvor hønsene går fra hus og ud i hønsegården og særligt i afstanden op til 20-30 meter fra huset kan belastningen med næringsstoffer være stor, samtidig med at plantedækket og dermed fjernelsen af næringsstoffer er lille. Den beskrevne rapport henviser dog til en undersøgelse baseret på traditionelle høns, og er således ikke lavet for økologiske besætninger, hvor kravet til udearealet er større.

Det vurderes, at hønsegården ikke må anvendes på en sådan måde, som nødvendiggør at gødningen kan/skal skrubes af arealet, idet det i så fald vil det blive betragtet som en løbegård. Løbegårde kan vejledende beskrives som arealer af begrænset størrelse med en høj koncentration af dyr, og hvor næringsstofferne fra husdyrgødningen ikke kan udnyttes på arealet. Løbegårde er omfattet af begrebet stalde og lignende indretninger. De skal være indrettet således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. De skal have fast bund og afløb til opsamlingsbeholder for flydende affaldsstoffer jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsen.

For at hønsegården ikke skal udgøre en væsentlig punktkilde i forhold til husdyrgødning, specielt i området tæt på stalden, kan en løsning være at dræne området omkring husene

¹⁵ Indretning og drift af hønsegårde. Katalog. Bedre udnyttelse af ressourcerne i økologisk hønseproduktion, Videnscentret for landbrug, udgivet februar 2014

(i en afstand på ca. 30-40 meter fra husene), og opsamle det afdrænede vand som udsprinkles på områder med plantevækst.

Alternativt kan der etableres træbeplantning (f.eks. pil eller lignende som kan høstes), helt inde ved husene. Beplantningen skal sikre at hønsene søger ud i hønsegården, og ikke opholder sig i nærområdet tæt ved staldene. Samtidig skal det sikre at der opretholdes en beplantning på arealet som kan fraføre næringsstoffer. Dette vil forudsætte at træbeplantningen høstes med et vist interval.

Projektet er ikke beskrevet i ansøgningen hvorfor der stilles et vilkår omkring projektering og etablering af dette tiltag, samtidig med at staldbygningerne opføres. Se evt. nærmere under grundvandsvurderingen.

Gødningsregnskab

I dette afsnit vises et regnskab over produceret, tilført og fraført husdyrgødning på den bedrift, som husdyrbruget hører under, og der gøres rede for teknologi anvendt til udbringning af husdyrgødning.

Ansøger tekst

Nudrift:

Der er ikke husdyrproduktion i nudriften.

Ansøgt drift

Produceret husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, kår, geder	DE - svin og andre dyr
Ørskovgård	Fjerkrægylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Ørskovgård	Svinegylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Ørskovgård	Kvæggylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Ørskovgård	Minkgylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Ørskovgård	Dybstrøelse	15203,08	4445,20	0,00	141,67
Ørskovgård	Fast gødning	17842,04	5264,72	0,00	177,29
Ørskovgård	Ajle	0,00	0,00	0,00	0,00
Ørskovgård	Afsat ved græsning	3527,92	1040,48	0,00	34,36

Tilført husdyrgødning

Der tilføres ikke husdyrgødning fra andre bedrifter/anlæg

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
c/o LMO, Asmildklostervej 11	Dybstrøelse	12433,60	4214,05	0,00	114,56
c/o LMO, Asmildklostervej 11	Fast gødning	18671,61	6717,40	0,00	177,29

Gødningen afsættes til Økologisk biogasanlæg som er beliggende på Burrehøjvej 43, 8830 Tjele men som har virksomhedsadresse på Asmildklostervej 11 og som drives under cvr. nr. 34890684.

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Afsat ved græsning	3527,92	1040,48	0	34,36
Total	3527,92	1040,48	0	34,36

Beregning af harmoni tal

Harmoni tal: 1,4 DE/ha

Aktuel afsætning i ansøgningen: 0,98 DE/ha

Udbringningsteknologi

Der udbringes ikke husdyrgødning fra produktionen, idet alt som ikke afsættes i hønsegården afsættes til biogasanlæg.

Opbevaringskapacitet til husdyrgødning

Der etableres en fortank på 99 m³ og en gylletank på 4000 m³.

Beregning: 2,53 tons/100 årshøns. Samlet 1241 t + 0,28 t/100 hønniker samlet 227 t = i alt 1468 t. Med en 4000 m³ tank er der til ca. 24 mdr. opbevaring.

Kommunens vurdering

Idet alt gødningen fra stalden afsættes til biogasanlæg er der stillet vilkår til dette.

Det er oplyst at 98 % af gødningen køres direkte ud (afsættes til biogasanlæg), hvorfor der også er stillet vilkår til dette.

Nitrat (overfladevand)

Dette afsnit omhandler nitratudvaskning til overfladevand. Ansøgningssystemet har beregnet nedenstående fem parametre, som indgår i kommunens vurdering af udvaskning af nitrat til overfladevand.

Ansøger tekst

Ifølge husdyrbrugsloven skal der ved tilladelser og godkendelser til husdyrbrug tages hensyn til arealer i oplande til meget kvælstof- og fosforfølsomme overfladevandsområder som afvander til internationale naturbeskyttelsesområder.

Husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau i forhold til nitrat til overfladevande

For landbrugsarealer, der afvander til sådanne vandområder, er beskyttelsesniveauet fastsat som et lavere dyretryk pr. hektar end de generelle harmoniregler giver mulighed for.

Reguleringen af udvaskning af kvælstof til overfladevand sker gennem Miljøstyrelsens udpegede områder med reduceret kapacitet til nitratreduktion, hvor i Horsens Kommune bl.a. Randers Fjord og Horsens Yderfjord er omfattet af udpegningen.

Fakta boks om nitratklasser

Nitratklasser	Beskyttelsesniveau i forhold til overfladevand
Nitratklasse 0	Ingen krav om reduceret dyretryk
Nitratklasse 1	Krav til dyretryk svarende til maks. 85% af de generelle regler
Nitratklasse 2	Krav til dyretryk svarende til maks. 65% af de generelle regler
Nitratklasse 3	Krav til dyretryk svarende til maks. 50% af de generelle regler

Tabel 9. Nitratklasser indarbejdet i ansøgningsystemet

Beregning af nitratudvaskning til overfladevand

Tabellen viser det maksimale dyretryk (DE_{max}) og udvaskning svarende til maksimalt dyretryk uden virkemidler, samt det reelle dyretryk (DE_{real}) for ansøgt drift og den reelle udvaskning med brug af virkemidler i ansøgt drift. DE_{max} bestemmes af dyreholdets sammensætning og reduktionsprocent.

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE_{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	1,40	50,9
DE_{real}	0,98	19,3

Beregning af nitratudvaskningen til brug for afskæringskriterium 2A/2B

Merudvaskning fra husdyrbrug beregnes som difference mellem udvaskning ved DE_{real} og udvaskning svarende til et plantebrug.

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et plantebrug	41,5
Merudvaskning fra husdyrbrug	-22,2

Beregning af maksimal nitratudvaskning på bedrifter med arealer, hvor der er krav om udvaskning svarende til et plantebrug.

Vægtet maksimal udvaskning på bedriften beregnes som et arealvægtet gennemsnit af udvaskning fra arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug og arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. Udvasningen ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug anvendes i vægtningen i de tilfælde hvor denne er lavere end udvaskning svarende til et plantebrug.

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 100,00 % af arealet	1,40	50,9
Udvaskning svarende til et plantebrug: 0 % af arealet		0,0
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 0,00 % Omfatter: 0,00 % af arealet	0,00	0,0
Vægtet maksimal udvaskning på bedriften		50,9

Kommunens vurdering

Der skal på de i alt 35,05 ha som drives som hønsegård udbringes husdyrgødning med et samlet kvælstofindhold på 3.527,92 kg N.

Ejendommens hønsegård er ikke omfattet af nitratklasser. Se evt. figuren herunder.

I ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk er det beregnet, at der maksimalt må udbringes husdyrgødning svarende til et husdyrtryk på 1,4 DE/ha.

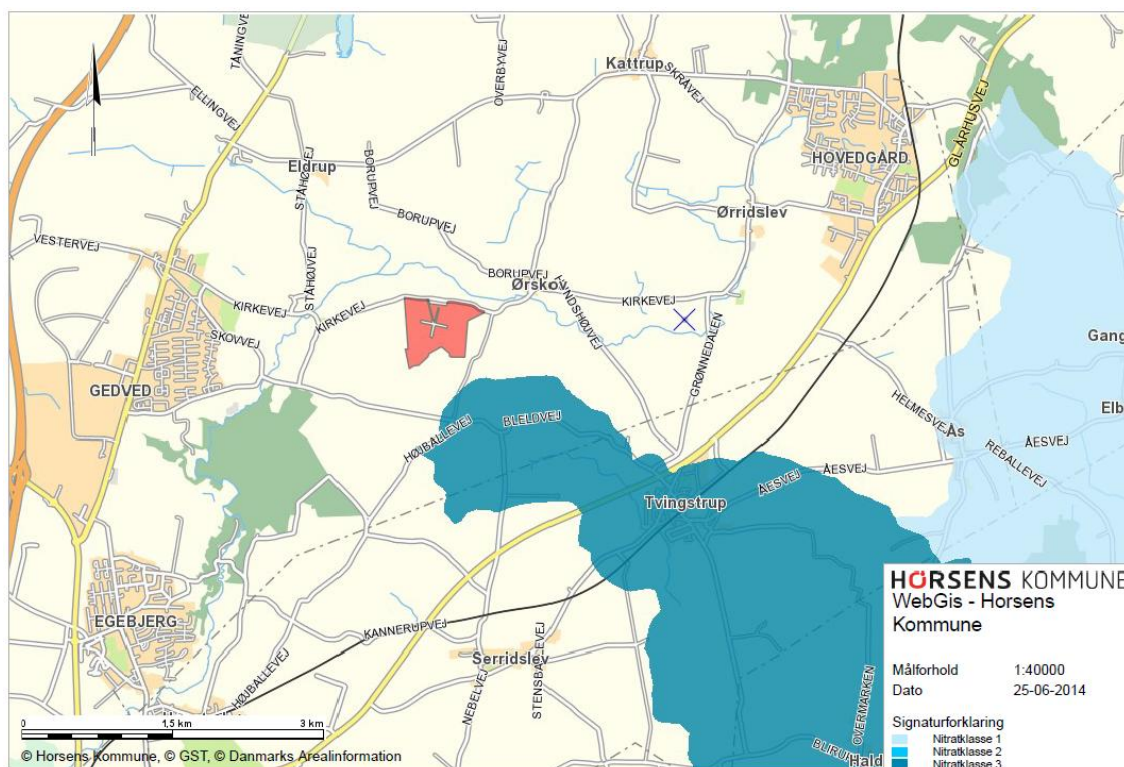
Det reelle dyretryk er på 0,98 DE/ha. Idet det reelle dyretryk ikke er højere end det tilladte er husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau overholdt.

Ligeledes er det beregnet at den reelle nitratudvaskning i ansøgt drift er på 19,3 kg N/ha, mens det maksimalt tilladte er 50,9 kg N/ha. Idet den reelle udvaskning ikke er højere end det tilladte er husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau overholdt.

Horsens Kommune er efter reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 2-6 og habitatbekendtgørelsen forpligtet til at undersøge om projektet, herunder nitratudvaskningen, kan udelukkes at have en skadesvirkning på naturtyper på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder.

Miljøstyrelsen har udarbejdet nye retningslinjer for de konsekvensvurderinger, der skal foretages i forbindelse med husdyrgodkendelser. Horsens Kommune har derfor foretaget en konsekvensvurdering af påvirkningen af Natura 2000-områder som omfatter alle ejede og forpagtede arealer.

Der indgår i alt 35,05 ha udspretningsareal, som ligger i oplandet til Horsens Fjord.

Figur 9. Kirkevej 25, hønsegårdens placering set i forhold til Miljøstyrelsens nitratklasser.

I den yderste del af Horsens Fjord (øst for en linje fra Brakør i nord til Borres Knob i syd) har staten udpeget habitatområde nr. 52 "Horsens Fjord, havet øst for og Endelave". Området indgår ligesom alle andre habitatområder i Natura 2000-netværket. I oplandet til dette område, er der jf. Miljøstyrelsens kortværk udlagt nitrat- og fosforklasser.

Udpegningsgrundlaget for området er: Gråsæl (*Halichoerus grypus*), Spættet sæl (*Phoca vitulina*), sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, mudder- og sandflader blottet ved ebbe, kystlaguner og strandsøer, større lavvandede bugter og vige, rev, flerårig vegetation på stenede strande, Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand, strandenge, stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit), kalkrige søer og vandhuller med kransålgler og brunvandede søer og vandhuller.

Flere af ovennævnte marine naturtyper er karakteriseret ved artsrige bundfauna- og plantesamfund. Næringsstofftilførslen til fjorden er afgørende for produktionen af mikroskopiske alger, idet en tilledning af N og P resulterer i planktonalgeproduktion, med uklart vand til følge. Når vandet er uklart vil mindre mængder af lys nå bunden. Bundlevende/bundfæstede makroalger (tang) samt ålegræs påvirkes negativt når lysmængden ved bunden reduceres. En øget planktonalgeproduktion vil ligeledes øge risikoen for iltsvind samt styrken af eventuelle iltsvindsforekomster, hvilket har en meget skadelig effekt på bundlevende dyr.

For landbrugsarealer der afvander til Natura 2000- vandområder, stilles i husdyrloven krav

om et lavere husdyrtryk pr. ha end de generelle harmoniregler ellers giver mulighed for. Kravet er fastsat ud fra kvælstofreduktionspotentialet i det konkrete opland samt en vurdering af recipientens sårbarhed overfor eutrofiering. Reguleringen af udvaskning af kvælstof til overfladevand sker gennem Miljøstyrelsens udpegede områder med reduceret kapacitet til nitratreduktion, bl.a. Horsens Yderfjord.

Påvirkning af recipienterne med kvælstof fra bedriften i sig selv

Husdyrbruget anvender et K2 sædskifte på alle markerne, og dette sædskifte er referencesædskifte på den aktuelle jordtype med det ansøgte dyretryk. Se eventuelt bemærkninger i afsnittet vedr. gødningsregnskab om valg af sædskifte. Andelen af efterafgrøder følger det til enhver tid gældende generelle lovkrav.

Ifølge ansøgningen med de foretagne beregninger i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk vil kvælstofudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer ligge på ca. 19,3 kg N pr. ha pr. år.

Horsens Kommune er forpligtet til at undersøge, om projektet, herunder nitratudvaskningen, kan have en skadesvirkning på naturtyper på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder.

Miljøstyrelsens vejledning angiver en metode til brug for vurderingen af, om det kan udelukkes, at et husdyrprojekt kan have en skadesvirkning på et Natura 2000-område som følge af nitratudvaskningen.

Kriteriet omfatter to dele. Afskæringskriteriets pkt. 1 omfatter en vurdering af, om det ansøgte i kumulation med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning. Afskæringskriteriets pkt. 2A / 2B omfatter en vurdering af, om det ansøgte i sig selv vil kunne have en skadevirkning.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Når et projekt overholder begge afskæringskriterier nævnt ovenfor forudsættes det, at der ikke vil være en skadevirkning. Falder projektet for den ene eller den anden del (som beskrevet ovenfor) - eller begge dele skal kommunerne som udgangspunkt give afslag på det ansøgte projekt, jf. dog nedenstående. Afskæringskriterierne er jf. Natur og Miljøklagenævnet i overensstemmelse med habitatdirektivet, hvorfor Horsens Kommune har valgt at følge metoden i vejledningen.

Er antal dyreenheder (DE) således stigende i det aktuelle opland (inkl. det ansøgte), og

beregninger viser, at det ansøgte herefter vil øge kvælstofudvaskningen, uanset, at den enkelte ansøgning overholder det fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande, vil det ansøgte medføre en øget udvaskning. Det vil i givet fald betyde, at det ansøgte i kumulation med andre husdyrbrug kan have en skadevirkning, og det ansøgte kan derfor ikke godkendes.

Ved opgørelsen af udviklingen af antal dyreenheder i et opland anvendes de landsdækkende data vedrørende den generelle udvikling i husdyrholdet sammenholdt med kommunernes egne oplysninger om ophørte husdyrbrug og de meddelte tilladelser/miljøgodkendelser, som stadig kan udnyttes inden for 2-3 års fristen.

Miljøstyrelsen udgiver årligt en samlet opgørelse af dyretrykket fordelt på 143 del-oplande i hele Danmark¹⁶. Opgørelsen viser udviklingen i antallet af husdyreenheder i de enkelte vandoplande for årene 2007 til og med 2012.

For oplandet til Horsens Fjord ses følgende: 2007 (35.038 DE), 2008 (32.926 DE), 2009 (31.602 DE), 2010 (30.889 DE), 2011 (31.316 DE), 2012(29.259). Ved lineær regression fremkommer dermed et gennemsnitligt årligt fald på 1.018 DE/år. Idet antallet af producerede DE er reduceret siden 2007, vurderer Horsens Kommune at pkt. 1 i afskæringskriteriet er opfyldt.

Kommunen skal herefter vurdere, om der er endnu uudnyttede godkendelser og tilladelser, som i praksis kan medføre at antallet af DE i oplandet reelt kan være stigende. En stigende tendens i oplandet til Horsens Inderfjord ville forudsætte, at der skulle være uudnyttede godkendelser og tilladelser svarende til mere end 5.770 DE. Horsens Kommune vurderer ikke, at det er sandsynligt, at der indenfor det samlede opland til Horsens Inderfjord er meddelt tilladelse og godkendelse til samlede udvidelser i den størrelsesorden.

Kommunen skal herefter opgøre, om der kan være bidrag fra andre kilder, som skal inddrages i vurderingen. Horsens Kommune har ikke kendskab til ændringer i andre kilder, som skulle medføre, at vurderingen ville være anderledes. Det er derfor Horsens Kommunes vurdering at pkt. 1 er opfyldt.

Ifølge baggrundsmateriale til Vandplanen, Bilag 5, Fastlæggelse af referenceforhold og miljømål samt beregning af indsatsbehov for de marine områder, tilhører Horsens Fjord gruppen fjorde og øvrige lukkede kystvande. Horsens Kommune vurderer derfor, at afskæringskriteriet for nitratudvaskning skal beregnes efter pkt. 2B og bidraget fra husdyrbruget altså være under 5 %. I forhold til pkt. 2B, skal kommunen foretage en vurdering af, om projektets kvælstofudvaskning udgør en væsentlig påvirkning af det delopland, som arealerne afvander til, set i forhold til den samlede kvælstofudvaskning til deloplandet. Kriteriet for om en udvaskning vurderes som væsentlig og dermed kan have en skadevirkning på overfladevandet er, at nitratudvaskningen skal være mindre end 5 % af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført.

Der er i alt 35,05 ha i oplandet til Horsens Fjord. Bedriftens udbringningsarealer udgør således ca. 0,7 promille af oplandet til Horsens Fjord (491 km²). Det forholdsmæssige bidrag fra udvaskede næringsstoffer fra husdyrbrugets arealer vil dog være mindre, idet anvendelse af husdyrgødning kun udgør en del af kilderne til udvaskning fra oplandet, samt at der er andre kilder end udvaskning fra oplandet, der bidrager til næringsstofpåvirkning af fjorden.

¹⁶ <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

Arealerne ligger alle i delvandopland nr. 127 "Horsens Inderfjord" jf. Vandplanen. Det samlede deloplandsareal er på 491 km². Det kan estimeres, at der årligt udvaskes ca. 936,5 tons N/år¹⁷ og dermed også beregnes at en udledning af kvælstof på 5 % (jf. miljøstyrelsens vejledning) vil svare til ca. 47 tons N/år. Dette er langt mere end de ca. 3 tons N der udbringes i alt fra den ansøgte produktion, og dermed også langt mere end det som i alt udvaskes fra arealerne pga. tilførsel af husdyr- og handelsgødning.

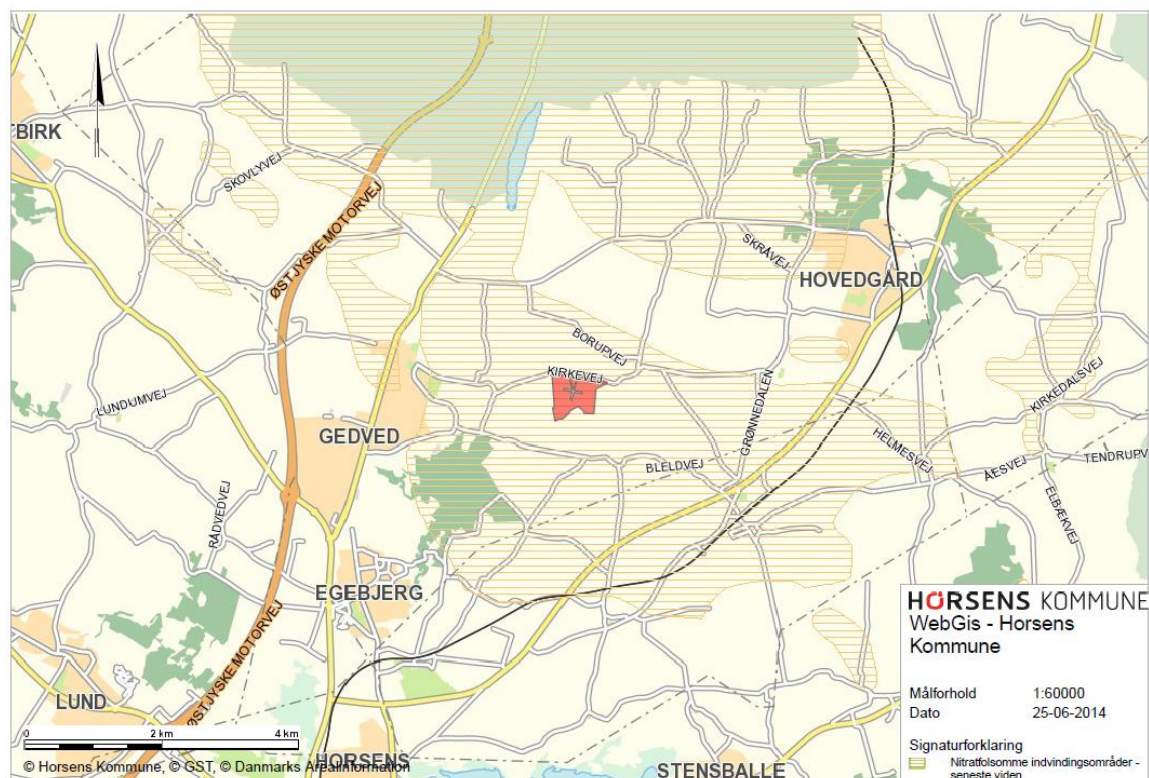
Samlet set vurderer Horsens Kommune, at udvaskningen af næringsstoffer fra husdyrbrugets/ejendommens udbringningsarealer vil være af så begrænset omfang, at bidraget herfra ikke i sig selv kan påvirke Natura 2000-vandområdet væsentligt, hvorfor der ikke stilles vilkår som skærper kravene i husdyrloven.

Dermed vurderer Horsens Kommune at der ikke skal stilles yderligere krav til kvælstofudvaskningen fra arealerne.

Nitrat (grundvand)

Ansøger tekst

Hele arealet er beliggende i et nitratfølsomt indvindingsområde, se figur 10.

Figur 10. Udbredelsen af det nitratfølsomme område omkring Kirkevej 25.

Der er ikke registreret vandindvindingsboringer på arealet i hønsegården. Der er i ansøgningssystemet beregnet følgende i udvaskning fra hønsegården til grundvandet:

Mark	Areal (ha)	Ansøgt mg nitrat/l	Merbelastning mg nitrat/l	Udvaskning svarende til	50% reduktion af husdyrgødning
------	------------	--------------------	---------------------------	-------------------------	--------------------------------

¹⁷ Areal vægtet udvaskning for deloplandet, som er beregnet ud fra tabel 2.4.8. i Vandplanen med den samlede udvaskning for hele hovedvandoplandet Horsens Inder Fjord

				plantebrug mg nitrat/l	mg nitrat/l
Hønsegård	35,05	22	-31	49	56
Hønsegård*	35,05	56	3	49	56

Tabel 2. Beregninger i husdyrgodkendelse for udvaskning af kvælstof til grundvand. * angiver en beregning udført for et tilsvarende ikke økologisk brug.

Kommunens vurdering

Ejendommen og hønsegården ligger i oplandet til Højballegårdværket. Området er registreret med nogen sårbarhed overfor nitrat. Staten har i 2012 foretaget en zonerings (statslig kortlægning), som er afrapporteret til Horsens Kommune. Horsens Kommune har endnu ikke udarbejdet en indsatsplan for området. Se desuden bilag 5 hvor grundvandets sårbarhed er nærmere beskrevet.

I henhold til de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal en tilladelse eller godkendelsen som minimum fastsætte vilkår om, at der ikke må ske en merbelastning, dvs. større udvaskning af nitrat fra rodzonen, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat per liter i efter-situationen.

Er der foretaget en zonerings af det nitratfølsomme indvindingsområde og udarbejdet en indsatsplan for området, skal tilladelsen eller godkendelsen fastsætte vilkår, så denne lever op til den indsatsplan, der foreligger. Der kan dog ikke fastsættes vilkår, der er mere skærpede end en nitratudvaskning, der svarer til udvaskningen fra et planteavlbrug med et standard planteavlssædskifte. Der kan dog stilles vilkår om en maksimal udvaskning svarende til nitratklasse 3, jf. pkt. D, nr. 1, såfremt dette er på et lavere udvaskningsniveau end niveauet i bilag 4, nr. 2, pkt. C

Hvis bedriftens arealer berører zonerede nitratfølsomme indvindingsområder, for hvilke der ikke er udarbejdet indsatsplaner, skal der foretages en konkret vurdering af det ansøgtes belastning af området, jf. situation 3 i bilag 3, punkt D, nr. 2. Udvasningsberegningerne skal gennemføres ved anvendelse af metoden som angivet i bilag 3, punkt D, nr. 1 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

I ovenstående beregning indgår at der på det samlede areal tilføres 3527,92 kg N på arealerne, svarende til 34,36 DE, og at belastningen på foldarealet er dermed på 0,98 DE/ha pr. år. Beregningerne viser at der, set for hele hønsegården, vil ske en reduktion af udvaskningen af kvælstof til grundvandet set i forhold til nudrift, hvor arealerne drives med almindelig planteavl. Det viser også, at der vil være en stigning såfremt arealet ikke drives økologisk.

Der stilles vilkår i forhold til de virkemidler, der er brugt for at opnå en nitratudvaskning der er lavere end nudrift og i forhold til et planteavlbrug. Det drejer sig om følgende virkemidler:

- Dyretryk på 0,98 DE/ha med udbringning af maksimalt 3527,92 kg N/år
- Arealet skal drives økologisk, alternativt skal må der maksimalt være en udvaskning af kvælstof svarende til det der kan beregnes for planteavl.

Beregningerne er gennemført under forudsætning af, at gødningen tildes ligeligt på arealet. Imidlertid fordeler hønsene ikke gødningen ligeligt, idet hønsene afsætter en stor del af gødningen i nærarealet (de første 20-30 meter) udenfor hønsehuset. Det kan samtidig være vanskeligt at opretholde en bevoksning på området på grund af den store færdsel af dyr, hvorfor risikoen for udvaskning af næringsstoffer er stor.

Et forsøg i Holland har således vist at op mod 20-45 % af den totale mængde udskilt

gødning afsættes på de første 20 meter af udendørsarealet (beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblade om ægproduktion med økologiske høner). En gennemsnitlig beregning for hele hønsegården, som den der er foretaget i ansøgningssystemet vil derfor underestimere den udvaskning, der potentielt kan ske i et koncentreret område omkring staldene.

Hvis det som eksempel antages at 25 % af husdyrgødningen afsættes indenfor nærområdet (indenfor 20 meter fra husene) afsættes der ca. 850 kg på et areal på der er ca. 1,6 ha¹⁸, svarende til et dyretryk på ca. 5,3 DE/ha. Ved et dyretryk af denne størrelse, er der en væsentlig risiko for punktkildeudvaskning til grundvandet. Det giver imidlertid ikke mening at beregne udvaskningen af kvælstof til grundvandet i nærområdet via husdyrgodkendelse.dk, idet det ikke vurderes at være muligt at opretholde et sædskifte på nærarealet. I stedet skal der etableres tiltag som sikrer at den afsatte gødning bliver opsamlet og efterfølgende fordelt på hele arealet i hønsegården.

Der er derfor stillet vilkår om, at husdyrgødningen fra hønseholdet skal udbringes jævnt på arealerne. Det kan f.eks. ske ved, at de næringsstoffer, som afsættes af hønsene i en afstand på op til 30 meter omkring husene, bliver opsamlet, og at disse næringsstoffer efterfølgende ledes til en afgrøde i hønsegården, der kan optage næringsstofferne. Alternativt kan der etableres træbeplantning (f.eks. pil eller lignende som kan høstes), helt inde ved husene. Beplantningen skal sikre at hønsene søger ud i hønsegården, og ikke opholder sig i nærområdet tæt ved staldene. Samtidig skal det sikre at der opretholdes en beplantning på arealet som kan fraføre næringsstoffer. Dette vil forudsætte at træbeplantningen høstes med et vist interval. Forud for ibrugtagning af husene skal der indsendes et projekt til godkendelse ved kommunen, som sikrer at vilkåret opfyldes.

Det er Horsens Kommunes vurdering, med udgangspunkt i ovenstående beregninger og vilkår, at de generelle krav om nitrat til grundvand er overholdt.

Fosfor

Dette afsnit drejer sig om påvirkningen af overfladevand med fosfor. I ansøgningssystemet er udbringningsarealernes fordeling i fosforklasser opgjort, som det fremgår af nedenstående tabel, og der er foretaget beregninger, som indgår i kommunens vurdering af miljøpåvirkningen.

Ansøgers tekst

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrenet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	33,39 ha	0,0 kg P/ha/år	29,7 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	0,0 kg P/ha/år	4,0 kg P/ha/år
Lavbundslande og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	0,0 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Tabel 10. Beregning af fosforoverskud i www.husdyrgodkendelse.dk

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: -651,5 kg P.

Mak tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel): 25,5kg P/ha/år.

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: 29,7 kg P/ha/år.

¹⁸ De første 20 meter omkring de tre huse udgør i alt $3 \cdot (120m \cdot 20 + 120 \cdot 20 + 25 \cdot 20) = 1,6$ ha.

P-fracførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): 22,8kg P/ha/år.
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **6,9 kg P/ha/år.**

Kommentar fosfor

Der er i forbindelse med ansøgning om godkendelse ikke indsendt jordbundsanalyser, idet alle arealer ligger i opland som ikke afvander til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor.

Kommunens vurdering

Husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau i forhold til fosfor til overfladevande

Det lovbestemte fastlagte beskyttelsesniveau i husdyrbrugsloven stiller krav om begrænsning af fosforoverskud til udbringningsarealer, der ligger indenfor områder, som afvander til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor. Kravene afhænger af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Desuden stilles krav til lavbundsarealer med lavt jernindhold (svarende til okkerklasse II-IV), der afvander til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor. Sådanne udbringningsarealer klassificeres i fosforklasse 1-3.

Det er Miljøstyrelsen, der har udpeget disse oplande. Indenfor disse områder, er der skærpede krav til tildelingen af fosfor på arealer bestående af drænet lerjord, dræned eller detailgrøftede sandjorder samt på arealer, der er udpeget som lavbundsarealer med forhøjet risiko for tab af fosfor til vandmiljøet.

På sådanne arealer skal der ifølge lovgivningen stilles krav til fosforoverskuddet, afhængig af de konkrete fosfortal¹⁹. Fosforoverskuddet vil tilføres jordpuljen og på sigt medvirke til, at jordens fosfortal vil stige. En sådan forøgelse af fosforindholdet i jordpuljen vil alt andet lige kunne medføre større risiko for tab af fosfor fra særligt sårbare arealer. Det aktuelle projekt skal vurderes ud fra de generelle beskyttelsesniveauer som er indarbejdet i bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Fakta boks om fosforklasser

Fosforfølsomt opland til Natura 2000	Klasse
Drænedede lerjorder med fosfortal på 4-6	Fosforklasse 1
Drænedede lerjorder med fosfortal på over 6	Fosforklasse 3
Lavbundsarealer med okkerklasse II eller derover	Fosforklasse 2

Tabel 11. Fosforklasser som de er indarbejdet i ansøgningssystemet

Jf. ansøgningen tilføres arealerne 1040,48 kg P på i alt 35,05 ha ejet areal. Det svarer til 29,7 kg P tilført pr. ha. Det ansøgte sædskifte, som er referencesædskifte, medfører en gennemsnitlig fraførsel på 22,8 kg P pr. ha, resulterende i et gennemsnitligt fosforoverskud på 6,9 kg P pr. ha. Heri indgår, at det ansøgte dyretryk på arealerne er 0,98 DE/ha.

Hvis udbringningsarealerne tilføres mere fosfor med husdyrgødningen, end der fjernes ved høst af afgrøderne, vil det på sigt kunne medføre forøget udvaskning af fosfor fra udbringningsarealerne til de vandområder, som udbringningsarealerne afvander til, hvis fosfortallene på arealerne er over 6.

Arealerne ligger ikke i opland til fosforfølsomme vandområder, der er overbelastet med fosfor. Jordtyperne er overvejende er JB6 (fin sandblandet lerjord), som er ikke er drænet.

Der er ikke indsendt fosfortal

De miljømæssige aspekter omkring vandløb og søer bliver reguleret gennem Statens

¹⁹ Fosforklasser omfatter drænet lerjorde med angivelse af jordens fosfortal eller lavbundsjarde, altså jorde, hvor der er risiko for fosforudvaskning. Der er i alt fire fosforklasser, hvor de 3 klasser er beliggende i fosforfølsomt opland til Natura 2000.

vandplanlægning. Vandplanerne blev endelig vedtaget i december 2011, men er efterfølgende i december 2012 blevet hjemvist af Natur- og Miljøklagenævnet til fornyet behandling hos Naturstyrelsen. Indtil der foreligger endeligt vedtagne statslige vandplaner administreres der efter målsætninger og retningslinjer i Regionplan 2005 for Vejle Amt. Det vurderes, at dette fortsat vil være tilfældet, selv om Natur- og Miljøklagenævnet i december 2012 har hjemvist Vandplanerne til fornyet behandling hos Naturstyrelsen.

Det aktuelle projekt er således som udgangspunkt vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Disse generelle beskyttelsesniveauer med hensyn til fosforoverskud til fjorden, vil ifølge ansøgningen medføre et tilladt P-overskud på 25,5 kg P/ha, og idet det faktiske overskud er 6,9 kg P/ha er det generelle beskyttelsesniveau er overholdt.

Påvirkning af vandløb

Hønsegården grænser op til Ørskov bæk, hvorfor der her kan være en forhøjet risiko for tab af fosfor til vandmiljøet. Den 1. september 2012 trådte Lov om randzoner²⁰ i kraft, og i medfør af loven, skal der efter nærmere regler være udlagt dyrknings-, sprøjte- og gødskningsfrie randzoner langs alle åbne vandløb og søer. Horsens Kommune vurderer, at den pågældende randzone vil medvirke til at mindske risikoen for tab af fosfor til overfladevand

Påvirkning af søer

Arealet i hønsegården på Kirkevej 25 afvander til Horsens Inderfjord og ligger ikke i et område, der af Miljøstyrelsen er udpeget som "opland til fosforfølsom Natura 2000-område".

Da ejendommens arealer, jf. Miljøstyrelsens kortmateriale, ligger udenfor opland til Natura 2000-område, der er overbelastet med fosfor, kategoriseres arealerne som fosforklasse 0 i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk. Jævnfør godkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for fosforoverskud reguleres arealer med fosforklasse 0 alene af harmonireglerne.

Arealerne afvander til Nørrestrand, som ifølge basisanalysen er særligt belastet med fosfor. Miljømålene for Nørrestrand er ifølge Statens Vandplan for området "God", og der forventes delvis målopfyldelse i 2015. Det vurderes, at intern fosforbelastning i søen kan hindre målopfyldelse i 2015. Ifølge Vandplanen for Horsens Fjord skal fosfortilførslen til søen reduceres. Der iværksættes derfor i vandplanen generelle og specifikke fosfor-reducerende tiltag i form af etablering af randzoner og P-ådal samt forbedret spildevandsrensning i det åbne land. Horsens Kommune vurderer derfor oplandet til Nørrestrand som værende opland til et område, som er overbelastet med fosfor.

Ifølge Miljøstyrelsens WIKI-vejledning skal man i oplande til søer også have fokus på fosfor. Det skyldes, at søer generelt betragtes som mere fosforfølsomme end de marine områder.

Udover at tjekke om bedriftens arealer ligger i oplande til fosforfølsomme Natura 2000-områder, skal det tjekkes om bedriftens arealer ligger i oplande til fosforfølsomme søer. Hvis dette er tilfældet tages der udgangspunkt i beskyttelsesniveauet for fosforoverskuddet i forhold til beskyttelsen af sådanne søer. Desuden stilles der eventuelle nødvendige krav om randzoner m.m. Citat fra WIKI-vejledningen:

<http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Fosfor.ashx>

Der vil ifølge Miljøstyrelsen, når arealer ligger i oplande til fosforfølsomme søer, som

²⁰ Lov nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner (med senere ændringer)

hovedregel gælde samme beskyttelsesniveau, som gælder i forhold til marine Natura 2000-områder med de samme fosforklasser osv.

Som følge af ovenstående, vurderer Horsens Kommune, at når Miljøstyrelsen henviser til "beskyttelsesniveauet for sådanne søer", må der henvises til det beskyttelsesniveau, som kommunen efter en konkret vurdering, fastlægger ud fra den aktuelle tilstand og ud fra de mål der er opstillet i vandplanen, hvor der er risiko for manglende målopfyldelse på grund af bl.a. fosfor. Det vurderes heraf at arealer i oplandet til Nørrestrand, bør underlægges et beskyttelsesniveau tilsvarende det, som er gældende i forhold til marine Natura 2000-områder overbelastet med fosfor.

Kommunen har derfor undersøgt, om det ud fra reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er muligt at skærpe det generelle beskyttelsesniveau.

Det generelle beskyttelsesniveau for fosfor i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit C, suppleres af en adgang for kommunen til at stille skærpede vilkår efter bekendtgørelsens § 11, stk. 2-4. Kriterierne for fastsættelse af skærpede vilkår vedrørende fosforoverskud fremgår i bekendtgørelsens bilag 4, afsnit 1:

"Nr. 1. Kriterier for fosforoverskud

Vurderer kommunalbestyrelsen, at der skal stilles vilkår, der rækker ud over beskyttelsesniveauet for fosforoverskud, som angivet i bilag 3, anvendes et af følgende kriterier:

A. På andre drænedede lerjorde med lavere fosfortal end forudsat i de pågældende fosforklasser, jf. bilag 3, som ligger i oplande til Natura 2000 vandområder, overbelastet med fosfor, stilles vilkår om maksimal fosforoverskud.

B. På drænedede ikke-lerjorde stilles vilkår afhængig af fosfortallet, svarende til reglerne for drænedede lerjorde, som ligger i oplande til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor.

I oplande til mindre sårbare Natura 2000 vandområder stilles vilkår svarende til de vilkår for oplande til Natura 2000-vandområde overbelastet med fosfor og omfattet af krav i henhold til fosforklasse 1, 2 eller 3."

Det vil sige, at på trods af WIKI-vejledningens tekst om, at der kan være behov for særlig beskyttelse af fosforfølsomme søer, samt kommunens vurdering af, at der i den konkrete sag er et særligt behov for at beskytte Nørrestrand, idet den er fosforfølsom, er der ikke i lovgivningen hjemmel til at stille skærpede vilkår i forhold til fosforoverskuddet på de arealer, som ligger i oplandet til den fosforfølsomme sø, når arealerne ligger udenfor et opland der er betegnet som et fosforfølsomt Natura 2000-område.

Da der således ikke er hjemmel i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen til at stille skærpede vilkår for at hindre en mulig skadevirkning fra fosfortilførslen, må kommunen overveje om der kan/skal meddeles et afslag.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11 stk. 7 kan kommunen meddele afslag, hvis det vurderes, at der med det fastlagte beskyttelsesniveau, vil være en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

Af Wiki vejledningen fremgår desuden følgende:

Hvis de generelle regler og de vilkår, kommunalbestyrelsen har mulighed for at stille ikke kan sikre, at husdyrbruget kan indrettes og drives på en sådan måde, at kravene i husdyrgodkendelseslovens § 19 kan opfyldes, skal kommunalbestyrelsen meddele afslag.

Nørrestrand vurderes af kommunen, at være omfattet af lokale beskyttelsesinteresser. Som udgangspunkt vil kommunen derfor kunne meddele afslag, jf. § 11 stk. 7 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Imidlertid har Natur- og Miljøklagenævnet i en principiel afgørelse³ slået fast, at når et ansøgt projekt overholder det fastlagte beskyttelsesniveau for fosfor, der følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit C, og når der ikke er hjemmel i bekendtgørelsens bilag 4, afsnit 2 (nu 1), til at fastsætte skærpede vilkår, - så finder nævnet ikke, at der er grundlag for at fastsætte yderligere vilkår vedrørende fosforoverskuddet på udbringningsarealerne. Samtidig skriver klagenævnet i senere afgørelser, at denne praksis "gør op med reguleringen af fosforoverskuddet i sager efter husdyrbruglovens §§ 11, 12 og 16". Klagenævnets afgørelser er at sidestille med gældende lov, og er derfor bindende for kommunen.

Horsens Kommune må derfor konkludere, at med den nugældende lovgivning, beskyttes de fosforfølsomme søer, som ligger udenfor oplande til fosforbelastede Natura 2000 vandområder, udelukkende af harmonireglerne, ligesom der ikke er mulighed for at stille skærpede vilkår og at der, med Natur- og Miljøklagenævnets praksis vedr. fosforoverskud på udbringningsarealer, ej heller er baggrund for at meddele afslag pga. risiko for fosforudvaskning fra udbringningsarealerne.

Ammoniak fra udbringning

I dette afsnit gøres der rede for påvirkning af natur som følge af ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning.

Ansøger tekst

Der er ingen udbringningsarealer i projektet, da al gødning afsættes. Hønsene er fritgående i folde omkring staldene.

Kommunens vurdering

Horsens Kommune har foretaget en vurdering af, hvordan driften af hønsegården vil påvirke beskyttede arter og naturområder. Vurderingen forudsætter at generelle lovkrav herunder randzonenloven, vandløbslovens bræmmekrav og husdyrgødningsbekendtgørelsens regler vedr. udbringning af husdyrgødning overholdes.

Hønsene er fritgående i folde omkring staldene. Det medfører en stor afsætning af næringsstoffer og dermed udvaskning og fordampning fra foldene. Da afstanden til nærmeste naturområde er mere end 300 meter, vurderes næringsstoffabet fra foldene ikke at påvirke terrestriske naturområder.

Samlet vurdering

Det er kommunens samlede vurdering, at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til naturbeskyttelsesinteresserne i området, herunder de internationalt beskyttede arter og naturområder.

4. Samlet vurdering af BAT

Kommunens vurdering

Staldindretning

Det følger af Natur og Miljøklagenævnets praksis, at kommunen i sin vurdering skal anvende Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)", Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2010 ved

vurderingen af, om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af BAT..

Det er vurderet, at ansøger anvender bedst tilgængelig teknik indenfor staldindretning idet det beregnede emissionskrav jf. Miljøstyrelsens opgørelsesmetode er overholdt (se under afsnit 1.6 og bilag 5).

Fodring

Anvendelse af BAT fodringstiltag i forhold til at reducere ammoniakfordampningen er ligeledes vurderet i afsnit 1.6 om staldindretning, idet det indgår som et virkemiddel her. Det vurderes at når ammoniakemissionsgrænseværdien er overholdt er der også anvendt BAT på dette område. Der er anvendt optimeret foder som et virkemiddel til at reducere kvælstof og fosforudledningen. I forhold til vurdering af om der anvendes BAT i relation til foderets indhold af fosfor viser beregningen at det, af Horsens Kommune fastsatte niveau vedr. fosfor, er overholdt.

Management

I forhold til drift og management er det kommunens vurdering, at den beskrevne indretning sammen med de stillede vilkår vil sikre, at der anvendes BAT. Se evt. beskrivelsen under afsnit 1.6 om staldindretning og management.

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

I forhold til vurdering af om der anvendes BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning er der taget udgangspunkt i de generelle regler som er gældende i Danmark. Der er foretaget en vurdering i afsnit 1.10. Det er vurderet, at der med overholdelse af disse regler anvendes BAT.

Der afsættes kun husdyrgødning i hønsegården. Resten af gødningen afsættes til et økologisk biogasanlæg, og der skal derfor ikke udbringes husdyrgødning fra produktionen. Der er derfor ikke vurderet for BAT på dette område

Energi og vandforbrug

Anvendelse af BAT for energiforbrug er vurderet i afsnit 1.8 vedr. energiforbrug. Anvendelse af BAT for vandforbrug er vurderet i afsnit 1.8 vedr. vandforbrug.

Samlet vurdering af BAT

Det vurderes samlet, at der anvendes BAT på ejendommen.

5. O-alternativ

Ansøger tekst

Den ansøgte produktion vil ske i et fritliggende staldkompleks, syd for ejendommen.

Da der er tale om en økologisk produktion er der krav om, at en hønsegård skal være i tilknytning til bygningerne, og have en størrelse på minimum 35 ha, hvorfor placeringen syd for ejendommen er særdeles velegnet til formålet.

Ved at sammenholde og sammenkoble staldbygninger opnår man desuden mindst mulig eksponering af f.eks. hønsegødning til omgivelserne. Det vil desuden ikke have været muligt at opnå den automatisering, som det nye anlæg skal arbejde med, hvis man ikke havde koblet bygningerne sammen. Så placeringen syd for den eksisterende ejendom er faktisk den eneste mulighed for at opnå dette og så samtidig lade produktionen foregå med så minimal miljøpåvirkning som overhovedet muligt.

Da der er meget store arealkrav i forbindelse med etableringen af en økologisk

ægproduktion, er det ikke muligt at etablere en sådan på nogle af de allerede eksisterende ejendomme.

Selv om dette havde været en mulighed ville det have været meget vanskeligt - måske endda umuligt - at finde et areal, der er mere velegnet end netop det foreslåede område på Ørskovgard.

Et andet problem ville være at finde et egnet areal til placering af de relativt lange produktionsbygninger, idet man de fleste steder ville have behov for en mere eller mindre kraftig nivellering af landskabet, hvilket bestemt heller ikke ville være optimalt set ud fra miljømæssige betragtning.

Sammenkoblingen af de fire stalde gør det dels langt lettere at foretage automatiseringen af driften, og det bliver dels langt lettere at opnå en optimal - minimums - transport af hønsegødningen.

Placeringen passer desuden meget fint m.h.t. at æggene produceret på Ørskovgard skal pakkes på det nærliggende Dueholm Økologiske Ægpakkeri, hvorfor der er en minimering m.h.t. transport.

Kommunens vurdering

0-alternativet er lig med den eksisterende produktion på ejendommen, hvilket betyder at der ikke etableres en husdyrproduktion.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugerhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor må produktionen løbende optimeres og udvides. Hvis produktionen ikke optimeres og udvides, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige, samfundsmæssige og landskabelige konsekvenser, det giver.

Det er Horsens Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af etablering af en hønseproduktion på Kirkevej 25 ikke påvirker lokalområdet i negativ retning.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet kontra etableringen, er det Horsens Kommunes vurdering, at etableringen på Kirkevej 25 ikke vil betyde gener for naboerne jf. kapitlerne om lugt-, støj- og fluegener samt lysforhold.

Det er Horsens Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at 0-alternativet, dvs. ingen etablering af en fjerkræproduktion ville være at hindre ansøger i at udvikle sine produktioner i området. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser i lokalområdet.

6. Forurening, uheld og ophør

Ansøger tekst

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødning og foderrester blive fjernet, og blive tilført harmoniareal.

Stalde vil blive rengjort og desinficeret. Kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Horsens Kommune.

Restindholdet i olietank fjernes og tanke renses. Overjordiske olietanke fjernes, medens nedgravede anlæg enten afblændes eller fjernes.

Ændringer i ejerforhold af produktionen og ejendommen, som vil medføre overdragelse af ansvarlighed for driften og dyrene samt vedligeholdelse af ejendommen, vil blive meddelt til tilsynsmyndigheden.

Kommunens vurdering

Efter Miljøbeskyttelseslovens § 71 har den, der er ansvarlig for forhold eller indretninger, der kan give anledning til forurening, pligt til af egen drift at underrette tilsynsmyndigheden, såfremt driftsforstyrrelser eller uheld medfører væsentlig forurening eller indebærer farer herfor.

Derudover fremgår det af straffelovens²¹ § 185, at i egentlige katastrofesituationer, hvor der opstår fare for menneskeliv, består der efter almindelige regler en pligt til øjeblikkeligt at alarmere politi, brandvæsen eller lignende.

I praksis betyder det, at virksomheden først skal ringe til dem, der kan hjælpe med at stoppe forureningen, f.eks. ved at ringe 112 (Miljøvagten kontaktes af alarmcentralen). Derefter kontaktes tilsynsmyndigheden, dvs. Horsens Kommune. Der er stillet vilkår som sikrer dette.

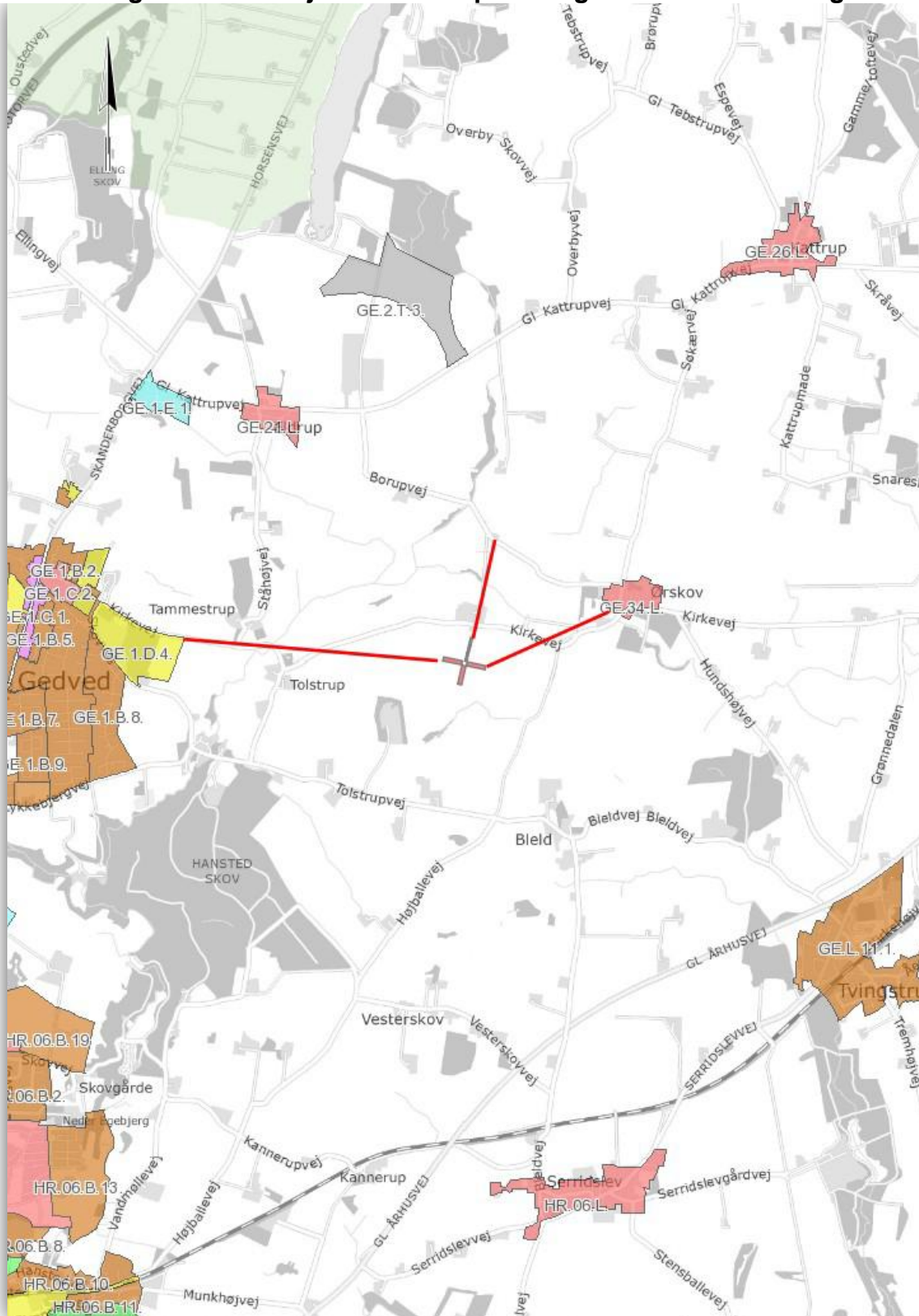
Når aktiviteter på et husdyrbrug omfattet af § 12 stk. 1, nr. 1-3 i husdyrbrugsloven ophører, træder kapitel 4 b i jordforureningsloven i kraft. Efterfølgende skal kommunen vurdere om der er risiko for menneskers sundhed og for miljøet.

Der er beskrevet tiltag som gennemføres såfremt husdyrbruget ophører. Det vurderes at de beskrevne tiltag vil være med til at sikre at risikoen reduceres. Der er stillet vilkår som sikrer at de beskrevne tiltag gennemføres i tilfælde af ophør.

²¹ Lovbekendtgørelse nr. 871 af 4. juli 2014 om bekendtgørelse af straffeloven

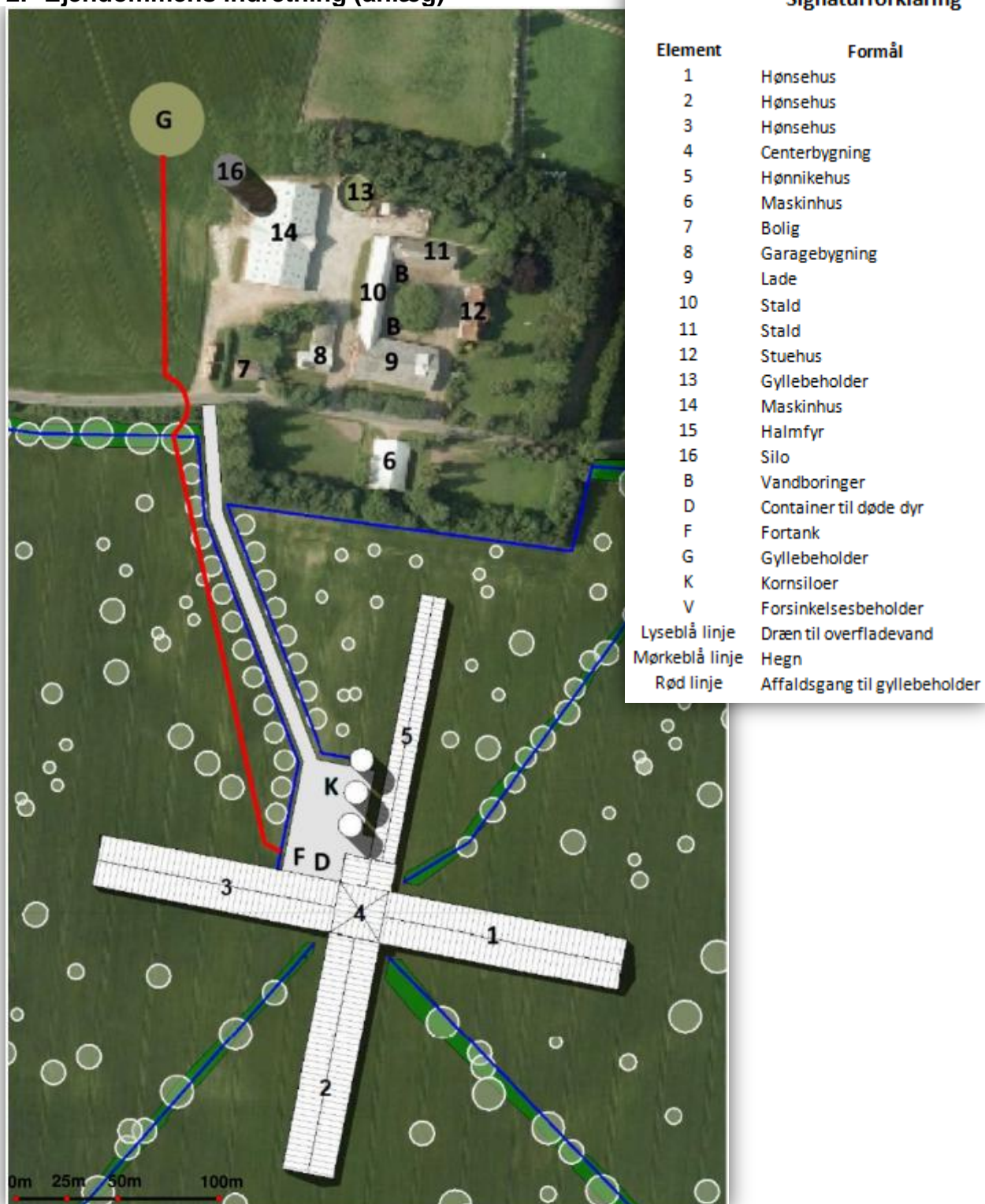
7. Bilag

1. Oversigts kort over ejendommens placering i relation til omkringboende

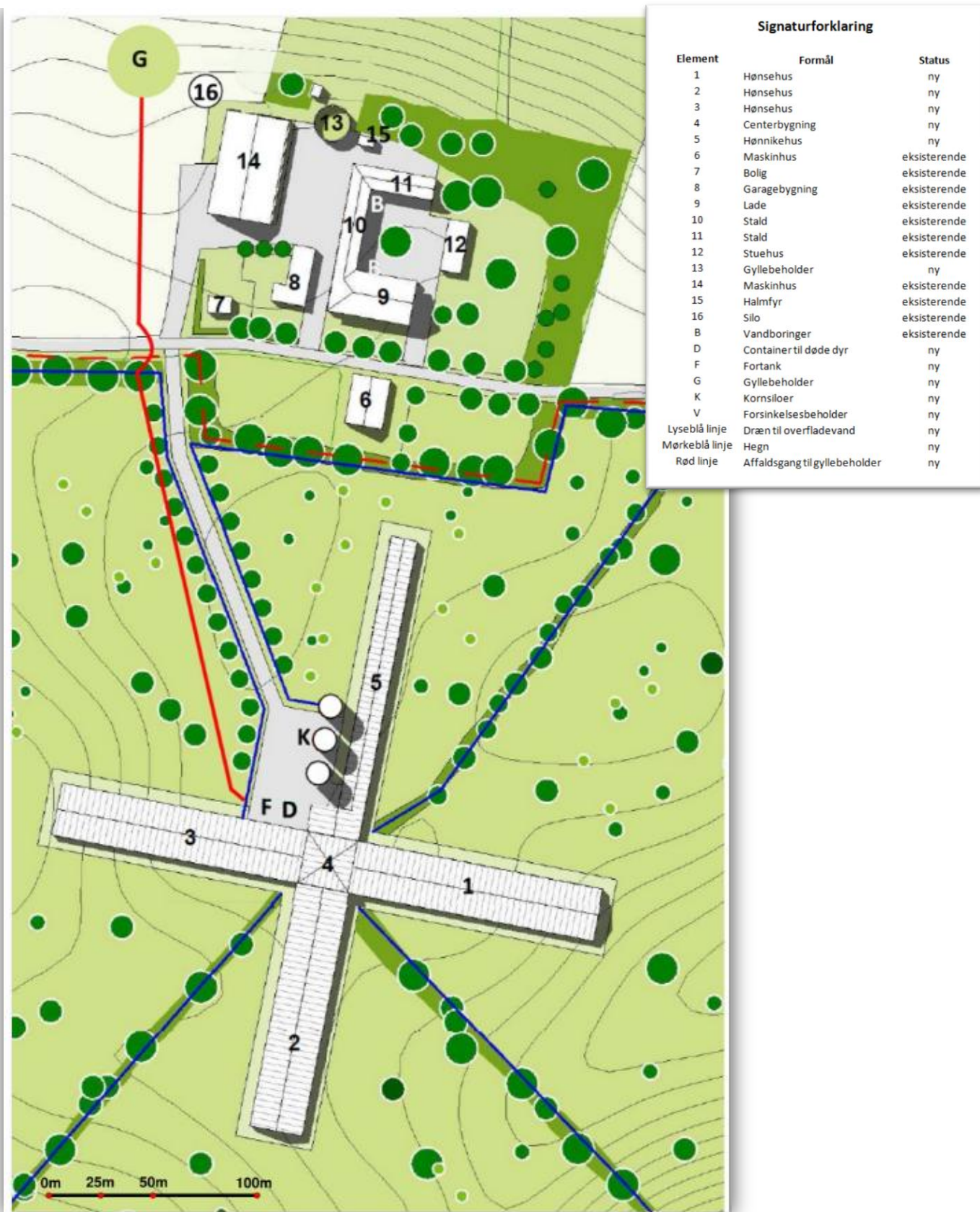

Ejendommens placering. De røde linjer angiver de punkter der er beregnet til fra anlægget i husdyrgodkendelse.dk

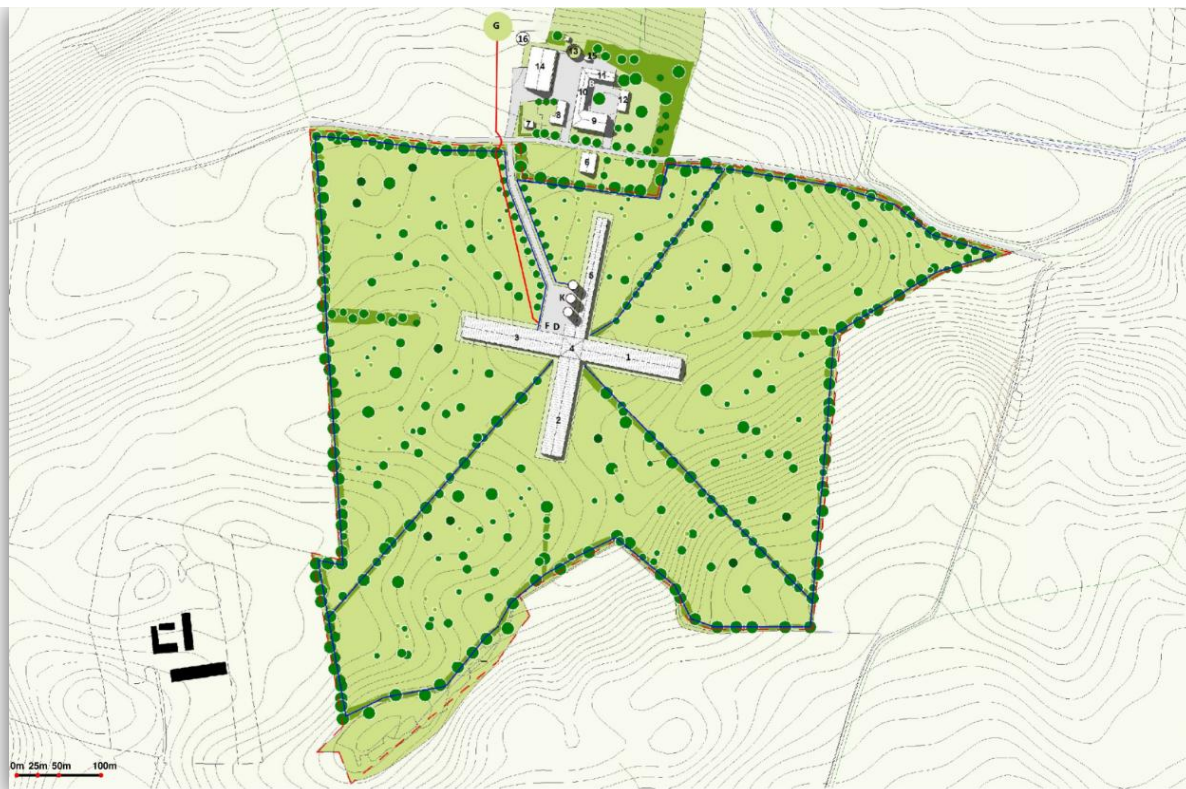
2. Ejendommens indretning (anlæg)

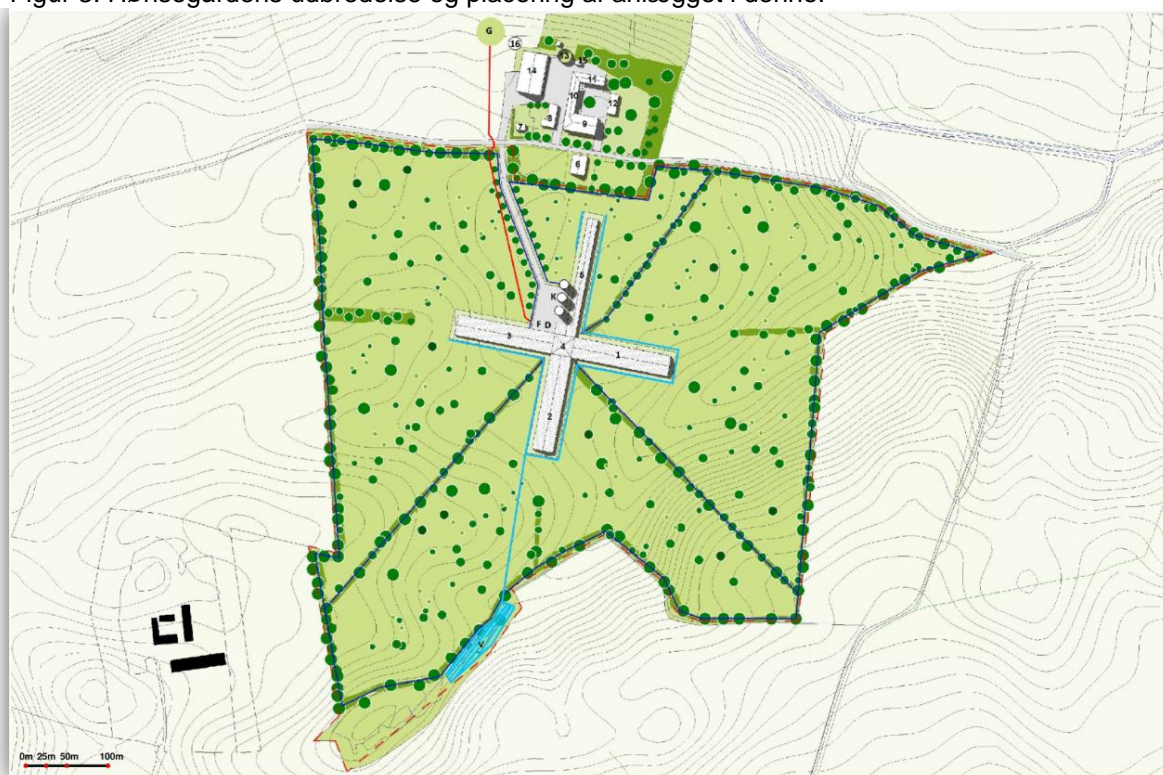
Figur 1. Figuren viser det nye anlægs placering i forhold til de eksisterende bygninger (målfast). Der er ca. 50 meter fra nærmeste punkt af stalde (bygning 5) til det eksisterende maskinhus (bygning 6). Hønnikestaldene er den tyndeste stald, mens de øvrige stalde er til æglæggere.

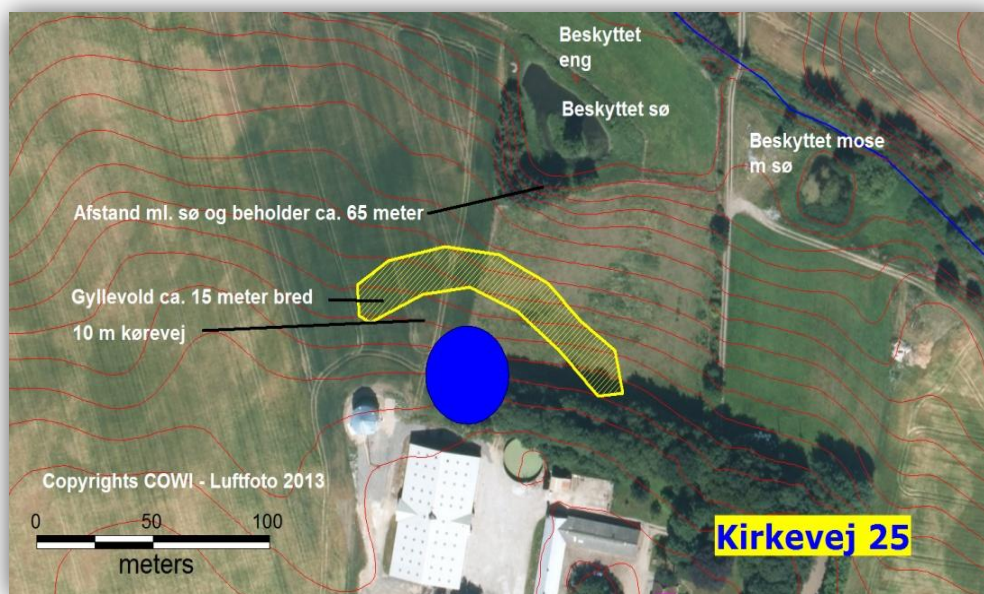
Figur 2. Anlæggets indretning. Numrene henviser til beskrivelsen i tabel 1.

Figur 3. Hønsegårdens udbredelse og placering af anlægget i denne.

Figur 4. Forventet indretning af afledning til overfladevand

Figur 5. Alternativ ansøgt placering af gyllebeholder, med indtegnet forslag til etablering af vold

Som et alternativ til den ansøgte placering der fremgår af situations planen, er beholderen søgt placeret på en skråning i en afstand på ca. 70 meter fra en sø over 100 m².

Der er en hældning på over 6 grader ned til søen. Dermed er der både krav om etablering af alarm og en gyllebarriere (skal mindst kunne tilbageholde den del som ligger over terræn) jf .reglerne i husdyrbrugloven. Samtidig skal der etableres en skærmende beplantning.

Med den ansøgte alternative placering vil den nye beholder bliver desuden omfattet af krav om gennemførelse af beholderkontrol hvert 5. år, idet beholdere der ligger inden for 100 meter fra åbne vandløb eller søer over 100 m², skal kontrolleres mindst hvert 5. år.

Placering af en gyllebeholder indenfor 100 meter fra sø/vandløb kræver en særskilt dispensation fra § 6 i husdyrgødningsbekendtgørelsen og en dispensation fra § 8 stk. 2 i husdyrbrugsloven. Dispensationen skal meddeles med vilkår som sikrer at der ikke opstår væsentlig forurening eller gene. Kommunen kan påbyde en beholder placeret mere hensigtsmæssigt.

Det vurderes at der kan meddeles dispensation til den ansøgte placering, idet det derved bliver muligt at sikre søen mod udslip fra begge gyllebeholdere, hvor en alternativ placering vest for den eksisterende kornsilo også vil kunne medføre en risiko ved brud på gyllebeholderen, men hvor der ikke er et generelt krav om vold mv.

Vilkårene i dispensationerne svarer til de generelle krav suppleret med krav om indsendelse af en nærmere projektbeskrivelse som skal godkendes før beholderen opføres (f.eks. beskrivelse af jordbundsforhold og en beskrivelse hvorledes forsinkelsesbassinet indrettes så det sikres at det bevarer sin opsamlingskapacitet).

Såfremt alternativet ønskes gennemført skal kommunen derfor forudgående kontaktes så det kan sikres at ovenstående er gennemført.

Tabel 1. Beskrivelse af bygningerne

Nr.	Anvendelse	Materialer	Størrelse m ² / m ³	Højde (m)
1-3 (ny)	Består af 3 bygninger til 18.000 æglæggende høns. Hvert hus er indrettet på følgende måde: Siderne består af rullegardiner, og i loftet er der en hængebane til uddeling af grovfoder. Grovfoderet vil blive automatisk strøet ud på strøelsesarealet. Hvert hus indeholder: Æglægningsreder med vandnipler, siddepinde og fodringsanlæg, hvorunder der er slat. Under slattet er der skrabere, der er tilknyttet det automatiske udmugningsanlæg	Gardiner/sandwich paneler Farve: Lysegrå Tagmateriale: Sandwich tagpaneler Tagfarve: Antracit grå	3 stk. a 3075 m ² (120*25)	7
4 (ny)	Centerbygning indeholdende foder- og ægsamlingudstyr samt andre tekniske installationer. Mellem centerbygning og stalde er der snegleanlæg til opsamling af gødning, der sendes videre til fortank.	Sandwich paneler Farve: Lysegrå Tagmateriale: Sandwich tagpaneler Tagfarve: Antracit grå	625 m ² (25*25)	12,5
5 (ny)	Hønnikestald -opdrætsstald til 81.000 kyllinger. Stalden indeholder: Fodringsanlæg med vandnipler og siddepinde, hvorunder der er slat. Under slattet er der skrabere, der er tilknyttet det automatiske udmugningsanlæg.	Sandwich paneler Farve: Lysegrå Tagmateriale: Sandwich-tagpaneler Tagfarve: Antracit grå	1840 m ² (150*12,5)	7
K (ny)	3 stk. kornsiloe	Galvaniseret stål	1800 m ³	Ca. 16
G(ny)	Gylletank med telt	Beton	4000 m ³	Ca. 10
6 (eks)	Lade. Benyttes til opbevaring af halm og grovfoder	Stålblader, Grå Tag: Stålblader Tagfarve: Grå	450 m ² (25*18)	Ca. 10
7 (eks)	Fodermester hus – beboelse.	Mursten Farve: Rødt Tag Eternit, Grå	86 m ²	-
8 (eks)	Garagebygning. Benyttes til værksted og beboelse (1. sal)	Mursten, Rød Tagmateriale: Eternit Tagfarve: Grå	400 m ²	-
9 (eks)	Lade Benyttes til tørreri og opbevaring af markafgrøder	Mursten, Rød Tagmateriale: Eternit Tagfarve: Grå	880 m ² (45*20)	Ca. 10
10 (eks)	Stald (oprindelig): Benyttes til opbevaring af lucerne. Materialer m.m.:	Mursten, Rød Tagmateriale: Eternit Tagfarve: Grå	430 m ²	-
11 (eks)	Spaltestald (oprindelig): Benyttes til bolig for medarbejdere	Mursten, Rød Tagmateriale: Eternit Tagfarve: Grå	306 m ²	-
12 (eks)	Beboelse	Materiale: Mursten Farve: Rødt Tagmateriale: Tegl Tagfarve: Rød	238 m ²	-
13 (eks)	Gylletank, eksisterende	Størrelse: 880 m ³ Materiale: Beton Farve: Grå	880 m ³	-
14 (eks)	Maskinhus: Benyttes som sådan og til halmopbevaring	Materiale: Stålrammehal m. stålblader Farve: Rød Tagmateriale: Eternit Tagfarve: Grå	1415 m ² (100*14)	11
15 (eks)	Halmfyr	-	-	-
16 (eks)	Silo	Galvaniseret stål	X m ³	11

3. Ejendommens indretning (hønsegård)

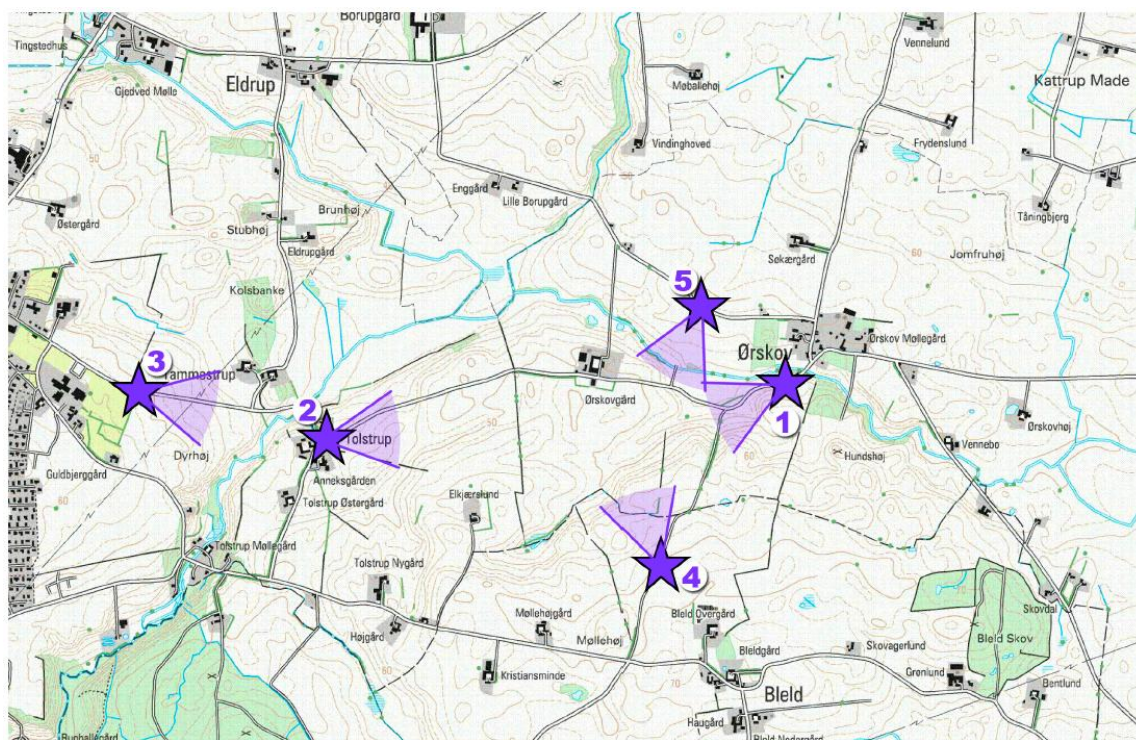

Placering af hønsegård og drift.

Beplantning og foldskifte: I hønsegården vil der være lucerne, og så vil der blive plantet læhegn. Selve foldskiftet hører ind under reglerne for økologisk drift og bliver derfor kontrolleret og håndhævet af Plantedirektoratet.

Det er i ansøgningen indarbejdet at husdyrgødningen fra hønseholdet skal udbringes jævnt på arealerne. Det kan f.eks. ske ved, at de næringsstoffer, som afsættes af hønsene tæt på husene bliver opsamlet, og at disse næringsstoffer efterfølgende ledes til en afgrøde i hønsegården, der kan optage næringsstofferne. Alternativt kan der etableres træbeplantning (f.eks. pil eller lignende som kan høstes), helt inde ved husene. Beplantningen skal sikre at hønsene søger ud i hønsegården, og ikke opholder sig i nærområdet tæt ved staldene. Samtidig skal det sikres at der opretholdes en beplantning på arealet som kan fraføre næringsstoffer. Dette vil forudsætte at træbeplantningen høstes med et vist interval. Forud for ibrugtagning af husene skal der indsendes et projekt til godkendelse ved kommunen, som sikrer at vilkåret opfyldes

4. Ejendommens påvirkning af landskabet. Visualisering

DUEHOLM - ØRSKOVGÅRD

Kamerapositioner, blændvidde 35 mm. Visualiseringer implementeret på fotos fra 20-03-2014, kl 12-13.

DUEHOLM - ØRSKOVGÅRD

Visualisering fra pkt 1 - nyt bygningsanlæg UDEN fremtidig beplantning

PUNKT 1

DUEHOLM - ØRSKOVGÅRD

Visualisering fra pkt 1 - nyt bygningsanlæg med fremtidig beplantning - træhøjde 8 meter

PUNKT 1

DUEHOLM - ØRSKOVGÅRD

Visualisering fra pkt. 2 - nyt bygningsanlæg UDEN fremtidig beplantning

PUNKT 2

DUEHOLM - ØRSKOVGÅRD

Visualisering fra pkt. 3 - nyt bygningsanlæg med fremtidig beplantning - træhøjde 8 meter

PUNKT 3

DUEHOLM - ØRSKOVGÅRD

Visualisering fra pkt. 3 - nyt bygningsanlæg UDEN fremtidig beplantning

PUNKT 3

DUEHOLM - ØRSKOVGÅRD

Visualisering fra pkt. 4 - nyt bygningsanlæg med fremtidig beplantning - træhøjde 8 meter

PUNKT 4

DUEHOLM - ØRSKOVGÅRD

Visualisering fra pkt. 4 - nyt bygningsanlæg UDEN fremtidig beplantning

PUNKT 4

DUEHOLM - ØRSKOVGÅRD

Visualisering fra pkt. 5 - nyt bygningsanlæg med fremtidig beplantning - træhøjde 8 meter

PUNKT 5

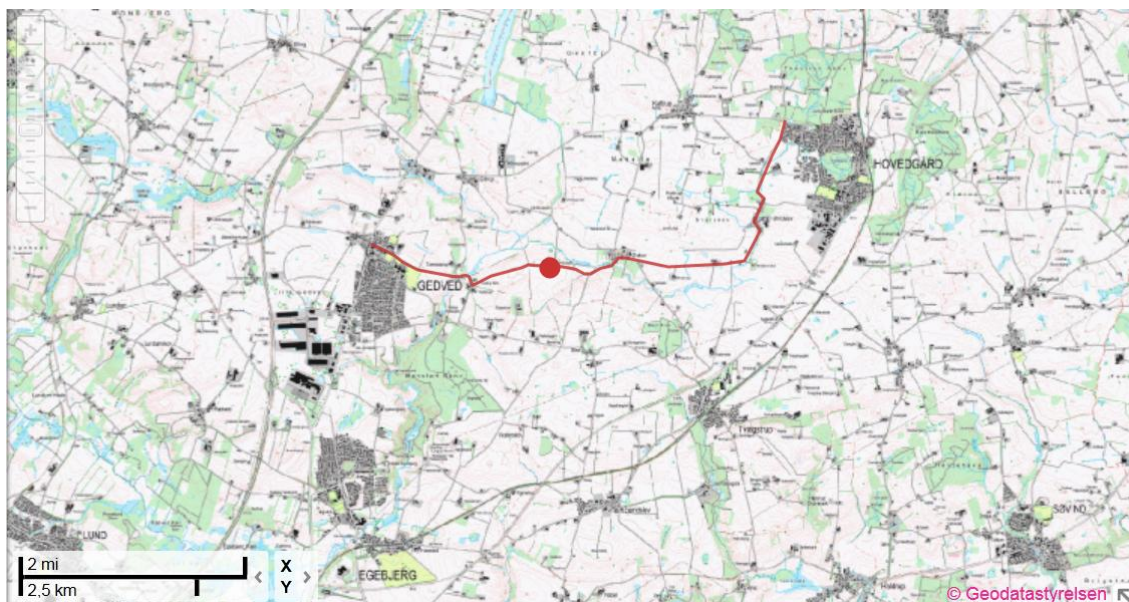

DUEHOLM - ØRSKOVGÅRD

Visualisering fra pkt. 5 - nyt bygningsanlæg UDEN fremtidig beplantning

PUNKT 5

5. Transportveje og udkørsel fra ejendommen Kirkevej 25

Figuren herover viser transportvejene fra ejendommen

Figuren herover viser udkørselsvejene fra ejendommen. Den primære udkørsel fra husdyrproduktionen vil ske af den nye vej der etableres. Desuden vil der være ind og udkørsel af maskiner fra eksisterende vej som er placeret overfor den nye vej.

6. Beregning af BAT (ammoniak og fosfor) med redegørelse for anvendt ammoniakreduktions koefficient i staldene

Udarbejdet af Jens Elvstrøm

Ammoniak BAT-niveau

Der er ikke fastlagt et afskæringskriterium for økologisk konsumægsproduktion. For konventionel frilandsproduktion er BAT kravet 9,06 kg NH₃/100 årstyr. For at kunne give bedste bud på en økologiske BAT standart er der lavet en beregning på identiske staldsystemer med konventionelt foder og økologisk.

Æglæggende høns

Der er 10,7 % mere ammoniak ved brug af økologisk foder frem for konventionel. Bedste bud på et krav til økologisk BAT krav ifh NH₃ er 9,06 + 10,7 % = 10,03 Kg NH₃/100 årshøns.

Hønniker

Der findes ikke noget BAT kriterium for hønniker. I en sag i Esbjerg kommune er BAT for hønniker fastlagt til følgende tiltag. Efter normen køres 5 % af gødningen direkte ud fra stalden. Dette er hævet til 20 %, Således bliver bedste bud på BAT hønniker 3,0 kg NH₃/100 hønniker.

Samlet BAT niveau for ejendommen.

49.048 årshøns * 10,03 kg NH ₃ /100 årshøns =	4920,3 Kg NH ₃
81.000 hønniker * 3,00 kg NH ₃ /100 hønniker =	<u>2430,0 kg NH₃</u>
Samlet.	7350,3 kg NH₃

Samlet faktisk emission i ansøgningen

5985,99 kg NH₃

BAT for NH₃ er således overholdt for ejendommen.

Fosfor BAT-niveau

Der er udarbejdet afskæringskriterier for burægsproduktion og skrabeægsproduktion. Der er ikke udarbejdet BAT kriterier for økologisk produktion.

I nedenstående tabel er angivet kg P/DE ab lager for: buræg, skrabeæg og økologisk produktion. Der er angivet Ab lager værdier ved brug af Normtal og Miljøstyrelsens angivne BAT niveauer.

BAT fosfor	Ab lager/DE		
	Norm	BAT	*Forskel
Økologisk	38,9	34,6	11 %
Buræg produktion	25,1	25,7	-2 %
Skrabeægsproduktion	29,2	26,1	11 %
Ørskovgård ApS	38,9	34,6	11%
NMK 131 00142	38,9	25,1	35%

*Forskellen mellem Normtal og BAT er beregnet.

I mangel af BAT beregninger på økologisk produktion er der taget udgangspunkt i BAT-kriteriet for skrabeæg. Fosforkriteriet for skrabeæg ligger 11 % under normtallene. Der anbefales at BAT-øko ligeledes er 11% under norm. BAT øko er således 34,6 kg P/DE for konsumægshønerne.

For hønniker findes der ingen BAT- afskæringskriterier. BAT kriteriet fastsættes til normtal. BAT er således 34,92 kg P/DE

Samlet BAT for ejendommen.

Høns:	295,47 DE * 34,6 kg P/DE =	10.223,26 kg P
Hønniker:	57,87 DE*34,92 kg P/DE =	<u>2.020,82 kg P</u>
Samlet	=	12.244,08 Kg P

Ejendommens P udledningen = 10.750,4 Kg P

BAT for P er således overholdt for ejendommen.

Beregning af ammoniakfordampning fra konsumægsstalde og hønnikestald.

I stalddypen: gulvdrift med gødningskumme er ammoniakfordampningen som følger.

Gulvdrift med gødningskumme, reference					
	Gødnings-type	Gødnings-fordeling	Ammoniak emissionskoefficient		
Under slats	Fast gødning	0,67	40%	0,268	
Skrabeareal	Dybstrøelse	0,33	25%	0,0825	
				0,3505	Relativværdi
	Gødnings-type	Gødnings-fordeling	Ammoniak emissionskoefficient		
Under slats	Fast gødning	0,67	4 %	0,0268	
Skrabeareal	Dybstrøelse	0,33	25 %	0,0825	
				0,1093	Relativværdi
				Reduktion	69 %

Der er i miljøstyrelsens teknologiblade vedrørende hyppig udmugning i fjerkræstalde, angivet en emission fra gødning der udmuges 3 gange om ugen. Denne er angivet til 4 %.

Der etableres gødningskraber under slats. Derved reduceres ammoniakfordampningen fra den faste gødning fra 40% (norm) til 4%. Samlet giver dette en reduktion på 69 % af ammoniakfordampningen i forhold til en standartstald. Se beregning herover.

I stalddypen: Hønniker i gulvdrift er ammoniakfordampningen som følger.

Hønniker					
	Gødnings-type	Gødnings-fordeling	Ammoniak emissionskoefficient		
Gulvdrift	Dybstrøelse	1	0,25	0,250	Relativværdi
Under slats	Fast gødning	0,4	0,04	0,016	
Skrabeareal	Dybstrøelse	0,6	0,25	0,150	
				0,166	Relativværdi
				Reduktion	34 %

Der er i miljøstyrelsens teknologiblade vedrørende hyppig udmugning i fjerkræstalde, angivet en emission fra gødning der udmuges 3 gange om ugen. Denne er angivet til 4 %.

Der etableres gødningskraber under slats. Derved reduceres ammoniakfordampningen fra den faste gødning fra 25% (norm) til 4%. Samlet giver dette en reduktion på 34 % af ammoniakfordampningen i forhold til en standartstald. Se beregning herover.

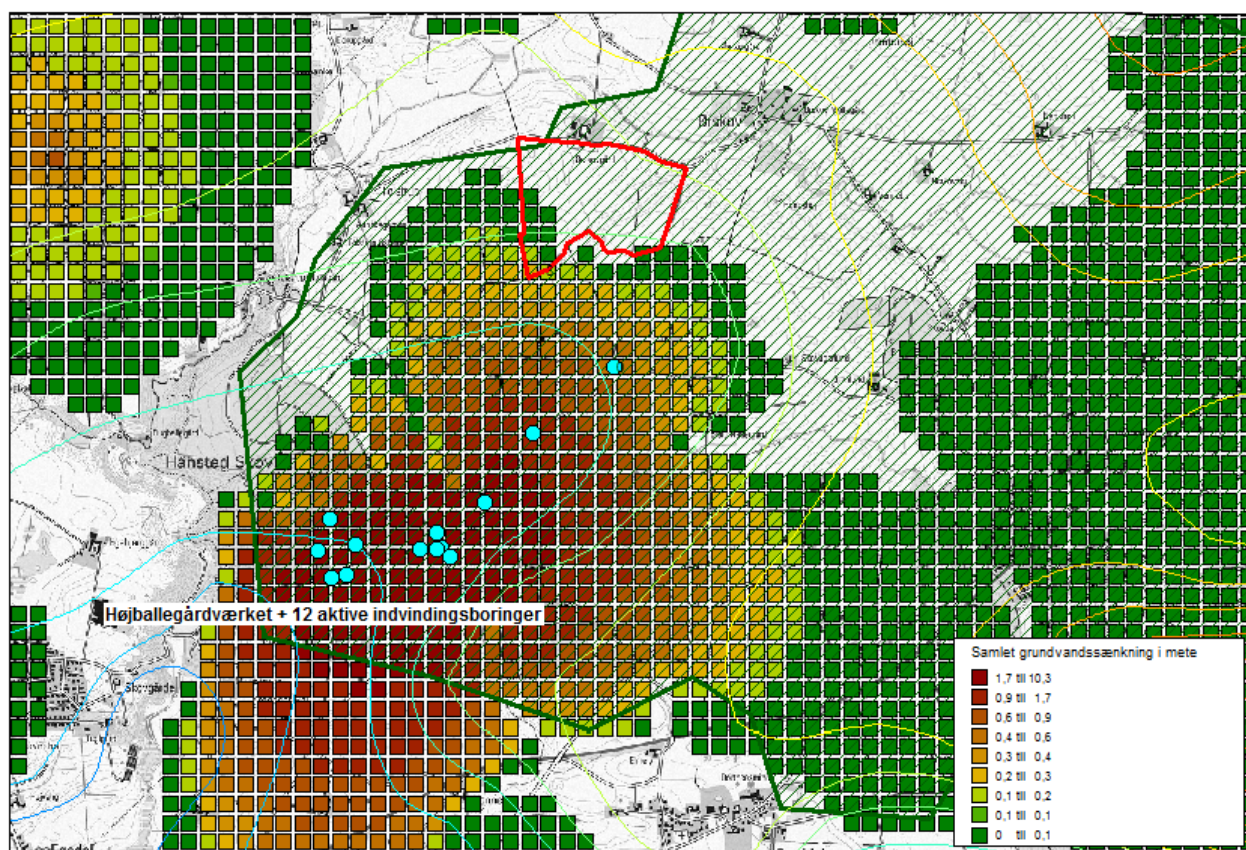
7. Grundvandsredegørelse

Grundvandsudtalelse til hønsehold på Kirkevej 25, 8700 Horsens.

Det planlagte hønsehold er beliggende umiddelbart syd for ejendommen Kirkevej 25, som er beliggende indenfor Hovedgård Indsatsplanområde. Markeret på kortet med rød streg.

Naturstyrelsen har i foråret 2013 afsluttet og afrapporteret deres kortlægning af områdets grundvandsinteresser og disses sårbarhed/naturlige beskyttelse. På baggrund heraf, har Naturstyrelsen foretaget en revideret udpegning/afgrænsning af områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), nitratfølsomme indvindingsområder (NFI), indsatsområder med hensyn til nitrat (ION), vandværksoplande (IO) og grundvandsdannende oplande (GVD). Nedenstående vurdering af hønseholdet med tilhørende udearealer er foretaget på baggrund af denne nye viden.

Det nye hønsehold med tilhørende udearealer (markeret med rødt på kortet) ligger indenfor område med særlige drikkevandsinteresser og grundvandsmagasinerne vurderes i området at være nitratfølsomme primært på grund af områdets begrænsede lertykkelser (dæklagsegenskaber) og grundvandskvaliteten i områdets borer. Af samme grund er området også udpeget som indsatsområde med hensyn til nitrat. Hønseholdet ligger endvidere indenfor indvindingsoplandet til Højballegårdværket og indenfor det grundvandsdannede opland til Højballegårdværket. Højballegårdværket har 12 aktive indvindingsboringer, som på kortet herunder er vist med lyseblå prikker. Nærmeste vandværksboring er beliggende omtrent 600 meter syd for ejendommen. Hønseholdet ligger her direkte opstrøms vandværkets borer, og en evt. forurening vil derfor have direkte retning mod kildepladsen.

Figur 1. Sænkningstragten udbredelse omkring Højballegårdværkets borer.

Idet det planlagte hønsehold ligger i et område, hvor der er foretaget zoner (statslig kortlægning) men endnu ikke udarbejdet en indsatsplan, er beskyttelsesniveau i medfør af Husdyrloven, at der ikke må ske en merbelastning, dvs. større udvaskning af nitrat fra rodzonen, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat per liter i eftersituationen. Det skal endvidere konkret vurderes, om der

skal stilles vilkår af hensyn til grundvandsbeskyttelsen. Der kan dog ikke stilles vilkår, der er mere skærpede end en nitratudvaskning, der svarer til udvaskningen fra et planteavlbrug med et standard planteavlssædskifte. (Situation 3 jf. husdyrbekendtgørelsen). Det gennemsnitlige dyretryk på arealet bliver 0,95 DE/ha og medfører en gennemsnitlig nitratudvaskning til grundvandet på 22 mg/l nitrat. Husdyrlovens beskyttelsesniveau i forhold til grundvandet vurderes derfor som overholdt.

Ved Højballegårdværket indvindes der årligt 2,7 mio. m³/år og kildepladsen udgør sammen med Rugballegårdværket kommunens vigtigste kildepladser. Højballegårdværket forsyner ca. 50 % af borgerne i Horsens by med drikkevand. Som det fremgår af kortet ligger hønseholdet umiddelbart nord for Højballegårdværkets 12 indvindingsboringer. I forbindelse med en hvilket som helst grundvandsindvinding, opstår der tryksænkninger (en såkaldt sænkningstragt) inde omkring boringen og et stykke derfra. Afhængig af bl.a. de oppumpede vandmængder og hvor god en ydelse grundvandsmagasinet har, kan sænkningstragten have en større eller mindre udbredelse både horisontalt og vertikalt. Sænkningstragten omkring Højballegårdværkets kildeplads (12 boringer) ved indvinding af 2,7 mio. m³/år, har en udbredelse som vist på figur 1.

Sænkningstragten er beregnet i BEST (et beslutningsstøttværktøj udviklet af Niras til Horsens Kommune). Sænkningen er naturligvis størst inde omkring boringerne, hvor sænkningen er mere end 10 meter i forhold til det "naturlige" grundvandsspejl og aftager jo længere væk fra boringen man kommer. Hønseholdet ligger delvist indenfor den beregnede sænkningstragt. Det er en meget betydelig trykændring som grundvandsindvindingen medfører, og det betyder, at der er en forceret nedsivning af grundvandet indenfor sænkningstragten. Sænkningstragten har således stor betydning for, hvor hurtigt grundvandsdannelsen i området sker og dermed også på jordens evne til, at reducere det nedsivende vands indhold af nitrat. Jo kortere transporttid fra terræn til grundvandsspejl, jo yngre grundvand og jo mindre reduktion af den nedsivende nitrat. Selve grundvandsdannelsen til Højballegårdværkets boringer foregår indenfor det modelberegnete grundvandsdannende opland (på kortet vist med mørkegrøn streg) som strækker sig længere ud end den beregnede sænkningstragt. Hønseholdet ligger i et område, hvor grundvandsmodellen viser, at det dannede grundvand er ungt, dvs. der er en kort transporttid fra terræn til det når indvindingsboringen, og jo kortere transporttid jo mindre reduktion af den nedsivende nitrat kan der finde sted. Grundvandets korte transporttid er en skærpende omstændighed i forhold til kommunens vurdering af grundvandsmagasinets sårbarhed overfor en forurening.

Vandkvaliteten i vandværkets boringer viser en svag stigning i sulfatindholdet, hvilket vurderes at være en indikation på, at der over tid sker et fald i de overlejrrede lerdæklags evne til at reducere den nedsivende nitrat, som primært stammer fra landbrugets udbringning af såvel husdyrgødning som handelsgødning. Vandkvaliteten underbygger kommunens vurdering af, at der er hydraulisk kontakt fra terrænoverfladen og ned i det grundvandsmagasin som Højballegårdværket indvinder fra. Der er dog på nuværende tidspunkt ikke målt nitrat i vandværkets boringer.

Erfaringerne fra andre hønsehold med fritgående høns er, at en stor del af gødningen afsættes indenfor de første 20-30 meter fra hønsehusene. I praksis er det derfor ikke muligt at opnå en jævn fordeling af gødningen, men derimod vil der ske en overgødskning af en del af hønsenes udearealer, svarende til en nitratpunktkilde. Der er oftest ingen vegetation på den del af arealerne, på grund af hønsenes intensive færdsel på arealerne. Samlet set vurderes det at medføre en meget stor nitratudvaskning, hvilket ikke vurderes at være hensigtsmæssigt, på grund af de ovenfor beskrevne drikkevandsinteresser.

For at sikre en tilstrækkelig beskyttelse af områdets drikkevandsinteresser, skal der stilles vilkår om, at husdyrgødningen fra hønseholdet skal udbringes jævnt på arealerne.

Gitte Bjørnholdt Brok
Jord- og Grundvandsteamet, den 30. juni 2014

8. Høringssvar til Ørskov landsbyforening

HORSENS KOMMUNE

Horsens Kommune
Rådhusstorvet 4, 8700 Horsens

Anders Præstholm
Søkærvej 3
8751 Gedved

Landbrug
Sagsbehandler:
Jonna Lund
Direkte: 76292754
Mobil

www.horsens.dk

Sagsnr. 09.17.00-P19-1-14
Dato: 1.10.2014

Telefontid:
Mandag-onsdag kl. 10.00-15.00
Torsdag kl. 10.00-17.00
Fredag kl. 10.00-13.00

Vedr. svar på spørgsmål til sags nr.: 09.17.00-P19-1-14 / Ørskovgaard ApS

Du har på vegne af Ørskov Landsbyforening indsendt bemærkninger og spørgsmål i forbindelse med kommunens nabohøring omkring etablering af en fjerkræproduktion på Kirkevej 25 (Ørskovgaard)

Høringsperioden er nu slut og jeg har fået svar fra ansøger på jeres spørgsmål. Svarene har jeg brugt til at lave et svar til jer.

Som udgangspunkt har jeg noteret at I ikke er imod projektet, når det kan sikres at risikoen for at der kan opstå gener ved omkringboende minimeres. Jeg betragter derfor ikke jeres henvendelse som en indsigelse, men bare et ønske om at få afklaret nogle ting.

Herunder følger svar på de stillede spørgsmål:

Lugt. Hvordan sikres/kontrolleres at der vitterlig muges ud 3 gange pr. uge efter idriftsættelse?

Ansøger har svaret følgende:

Med det automatiske udmugningssystem, som staldene bliver udstyret med, sikrer ansøger, at hønsemøget bliver fjernet, lige så snart der er behov herfor, idet det bliver skrabet ud fra stalden, fjernet med en snegl og derefter ført over i en lukket fortank. På denne måde sikrer man sig, at lugten indkapsles og dermed at eventuelle lugtgener minimeres. Det er i godkendelsen indarbejdet som et vilkår og der er stillet krav om at der skal kunne fremlægges dokumentation for drift og tømning af gødningsskraberne.

Kommunens bemærkning og vurdering

Det er kommunens vurdering ud fra de beregninger der er indsendt og ud fra den indretning der er beskrevet, samt de stillede vilkår, at der ikke vil opstå væsentlige lugtgener ved omkringboende.

Hvorledes skal fluer bekæmpes på produktionsstedet og hvilken kontrol er der med Bekæmpelsen?. Hvorledes skal rotter bekæmpes på produktionsstedet og hvilken kontrol er der med bekæmpelsen?.

Ansøger har svaret følgende:

Der kan ikke være tvivl om, at netop hønsemøget er den største risiko for at tiltrække både fluer og rotter; men da de nye stalde bliver opført med et effektivt og automatisk udmugningsystem, der fører hønsemøget over i en lukket fortank, er årsagen til flue- og rottegener minimeret ganske betragteligt.

Med hensyn til fjernelse af hønsemøget er det i vores egen interesse, at dette sker så effektivt som muligt, og at udmugningen bliver holdt i bund. Ved at fjerne hønsemøget kommer der et bedre klima i stalden: Ammoniakdampene bliver holdt nede, hvilket sikrer et både bedre arbejdsmiljø samt en bedre dyrevelfærd for hønsene, hvilket igen giver en bedre produktion med flere æg og dermed en bedre økonomi.

Den rutinemæssige drift af det automatiske udmugningsanlæg er desuden af betydning for driftssikkerheden af anlægget, da man ellers kan risikere, at skraberens sætter sig fast, hvilket kan påføre yderligere reparationsomkostninger. Da der netop er tale om et automatisk system, betyder det kun meget lidt arbejde at gennemføre en udmugning.

For at minimere risikoen for tilstedeværelsen af rotter og mus, er det naturligvis meget vigtigt, at der er god oprydning i stalden, så fødegrundlaget for disse gnavere fjernes. Det er i det hele taget af særdeles stor betydning for produktionen af både høns og æg at undgå rotter og mus, da netop disse skadedyr meget ofte kan medføre Salmonella-smitte, hvilket selvfølgelig skal undgås for enhver pris. Netop udformningen og befæstningen af staldene er planlagt sådan, at man på den mest optimale måde kan undgå at rotter og mus overhovedet får adgang til staldene.

Derudover kommer staldene selvfølgelig til at følge forholdsreglerne i Direktivet for æglæggende høns, 1999/74/EF (1) af 19. juli 1999), der indgår som en del af GMP-planen for landbrug i Danmark.

Kommunens bemærkning og vurdering

Der er i godkendelsen stillet vilkår om at der på ejendommen skal foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer.

Der er ikke stillet vilkår til rottebekæmpelsen, idet dette reguleres af den generelle lovgivning, hvoraf det fremgår at enhver, der konstaterer forekomst af rotter, er ansvarlig for at dette straks anmeldes, således at Kommunens rottebekæmper, kan reagere.

Ud fra den beskrevne indretning af ejendommen, er det kommunens vurdering at der ikke vil opstå gener ved omkringboende. Såfremt dette alligevel opstår, kan der iværksættes tiltag som tager hånd om generne.

Kommentar: Transporterne bør tilrettelægges således de ikke foregår i den primære transporttid for skolebørn mellem 7:30 – 9:00 og 12:00 - 16:00?

Ansøgers bemærkninger

Som det fremgår af materialet, der ligger til grund for ansøgningen om miljøgodkendelse af husdyrbrug, så er der tale om en meget lille forøgelse af trafikmængden med én enkelt transport/dag i forhold til den trafik, der normalt må forventes til og fra en gård af dén størrelse, som Ørskovgaard udgør. Vi har naturligvis ingen hensigter om at lægge disse transporter på de mest uheldsmæssige tider; men man skal på den anden side jo også være opmærksom på, at denne transport jo ikke bare skal befinde sig i nærområdet omkring Ørskovgaard, hvorfor man selvfølgelig også må tage hensyn til den samlede transport, køretidsregler etc.

Kommunens bemærkninger og vurdering

I en miljøgodkendelse kan kommunen primært stille krav til anvendelse af udkørselsveje på ejendommen, idet selve transporten på vejene reguleres af færdselsloven og dermed af politiet. Det er dermed ikke muligt at stille krav om kørsel af bestemte veje.

Det forventes at der årligt vil være ca. 342 transporter, svarende til en transport om dagen. Transporterne er ikke alle nogle som ansøger har mulighed for at bestemme over, idet de er afhængige af andres planlægning. Dermed kan ansøger ikke planlægge transporten for disse. Det vil derfor kun være bedriftens egne transporter som kan forsøges placeret i tidsrummet som er ønsket. Ansøger har tilkendegivet at ville gøre dette hvor det er muligt. Det vurderes at en daglig transport ikke vil opleves som en væsentlig merbelastning, uanset at transporten sker på veje som benyttes af sårbare trafikanter. Det vurderes at der dels ikke er hjemmel til at stille vilkår vedr. dette og samtidig ville det være vanskeligt at kontrollere et sådant vilkår og der dermed ikke er stillet vilkår til transporttiden. Det henstilles i stedet til at ansøger udviser hensynsfuld adfærd.

Er beplantningen på 8 meter omkring produktionsstedet et krav og hvornår skal beplantningen være etableret?

Ansøgers bemærkninger

Der er ikke noget krav om en beplantning på 8 m. Denne højde er i illustrationsmaterialet valgt efter forslag fra Horsens Kommunes Tekniske Forvaltning, da det rent synsmæssigt ville give den bedste dækning for de opstillede siloer. Det har ikke umiddelbart været noget ønske fra os, at der skulle være en 8m høj beplantning, idet vore ønsker m.h.t. beplantning først og fremmest retter sig mod at opnå den bedst mulige dyrevelfærd, hvor hønsene føler sig beskyttet imod f.eks. rovfugle. Desuden ønsker vi også en beplantning, der ikke ligefrem tiltrækker fremmede fugle, da disse kan udgøre en smitterisiko for hønsene. Men læs for og beskyttelse af hønsene, når de er ude i det fri er selvfølgelig et meget vigtigt aspekt. Desuden ønsker vi også en beplantning, der kan indgå i en naturlig overgang med den allerede eksisterende beplantning – her skal det måske lige påpeges, at dette også er et ønske fra Horsens Museum, idet man lægger vægt på at bevare den kulturgeografiske helhed, som Ørskovgård er en del af.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Visualiseringen med og uden beplantning skulle belyse om det gennem beplantning var muligt at sløre staldanlægget, eller om det ville have den modsatte effekt, idet landskabet i området i dag er et åbent ager landskab. Højden på 8 meter blev valgt vilkårligt som en mulig højde.

Citat fra godkendelsen:

"M.h.t. beplantning fremgår det af visualiseringerne, at der vil blive et slørende hegn rundt om hele hønsegården. For at få det nye anlæg til at hænge landskabeligt sammen med de eksisterende forhold, kan eksisterende landskabselementer som for eksempel levende hegn og vejplantninger inddrages/undlades i det nye. Det overvejes derfor at stille vilkår, om at de eksisterende levende hegn kan vedligeholdes og at marken op til Kirkevej holdes fri for levende hegn øst for Ørskovgård, hvor der ikke er hegn i dag".

Det er vurderet at der bør etableres yderligere beplantning, men at beplantningen bedst etableres ved at understøtte den eksisterende beplantning i området, suppleret med den beplantning der er nødvendig for driften af hønsegården, således at selve hønsegården ikke vil virke så dominerende i landskabet. Der er derfor ikke stillet vilkår til højde på træer og buske, idet dette i stedet skal etableres under hensynstagen til den eksisterende beplantning.

Der er i godkendelsen stillet følgende vilkår vedr. beplantning:

- Det eksisterende levende hegn omkring hønsegården kan vedligeholdes og udbygges i det omfang det er nødvendig af hensyn til driften. Strækningen øst for Ørskovgård, hvor hønsegården grænser op til Kirkevej (hvor der ikke er hegn i dag), bør holdes fri for meget dominerende levende hegn.

Jeg håber hermed at have besvaret jeres spørgsmål.

I løbet af de kommende dage udarbejder jeg den endelige godkendelse, hvorefter godkendelsen annonceres på kommunens hjemmeside. Du vil få tilsendt kopi af afgørelsen sammen med en klagevejledning.

Såfremt der er yderligere spørgsmål er du velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Jonna Lund
Teamkoordinator for Landbrug